

THE
BUTTERFLY
EFFECT

ATHENS 2023

Α. Δ. ΜΟΥΖΑΚΗΣ

ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ

η ατσάλινη κλωστή

DMC
αθάνατα κεντήματα

ΑΕΛΥΦΟΛΙΤΑΙΟ

PARTICIPATING ARTISTS

EOZEN AGOPIAN (GREECE)
LYDIA ANDRIOTI (GREECE)
CHRISTINA ANID (FRANCE/GREECE/LEBANON)
ANNA ANTARTI (GREECE)
KLITSA ANTONIOU (CYPRUS)
RUTH ASAWA (USA)
MANOLIS BABOUSSIS (GREECE)
ORIT BEN SHITRIT (ISRAEL/USA/MOROCCO)
ROBERT CAHEN (FRANCE)
IRENE CARVAJAL (COSTA RICA/USA)
MARIA ANDROMACHI CHATZINIKOLAOU (GREECE)
MARIANNA CONSTANTI (CYPRUS)
SUSAN DABOLL (USA)
LYDIA DAMBASSINA (GREECE)
IRINI GONOU (GREECE)
MICHAL HEIMAN (ISRAEL)
KIANA HONARMAND (IRAN)
PUSHRAKARAN KADAPPATH (INDIA)
ANNITA KALIMERI (GREECE)
MARIA LOIZIDOU (CYPRUS)
ILIODORA MARGELLOS (GREECE)
DESPINA MEIMAROGLU (GREECE)
STELLA MELETOPOULOU (GREECE)
EVA NATHENA (GREECE)
THEODORE NOUTSOS (GREECE)
SANDRA OSBORNE (USA)
ADA PETRANAKI (GREECE)
LEA PETROU (GREECE)
PIPILOTTI RIST (SWITZERLAND)
ISMINI SAMANIDI (UK/GREECE)
EVI SAVVAIDI (GREECE)
MARIA JOLE SERRELI (ITALY)
DIMITRA SKANDALI (GREECE)
DIMITRIS SKOUROGIANNIS (GREECE)
FRANCA SONNINO (ITALY)
MARIANNE STRAPATSAKIS (GREECE)
NIKOS TRANOS (GREECE)
CLAIRE TSALOUCHIDIS - HADJIMINAS (GREECE)
ALISON WOODS (USA)
SOFIA ZARARI (GREECE)
ELENI ZOUNI (GREECE)

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ

EOZEN ΑΓΚΟΠΙΑΝ (ΕΛΛΑΔΑ)
ΛΥΔΙΑ ΑΝΔΡΙΩΤΗ (ΕΛΛΑΔΑ)
CHRISTINA ANID (ΓΑΛΛΙΑ/ΕΛΛΑΔΑ/ΛΙΒΑΝΟΣ)
ΑΝΝΑ ΑΝΤΑΡΤΗ (ΕΛΛΑΔΑ)
ΚΛΙΤΣΑ ΑΝΤΩΝΙΟΥ (ΚΥΠΡΟΣ)
ΡΥΘ ΑΣΑΒΑ (ΑΜΕΡΙΚΗ)
ORIT BEN SHITRIT (ΙΣΡΑΗΛ/ΗΠΑ/ΜΑΡΟΚΟ)
ROBERT CAHEN (ΓΑΛΛΙΑ)
IRENE CARVAJAL (ΚΟΣΤΑ ΡΙΚΑ/ΑΜΕΡΙΚΗ)
ΕΙΡΗΝΗ ΓΚΟΝΟΥ (ΕΛΛΑΔΑ)
SUSAN DABOLL (ΑΜΕΡΙΚΗ)
ΛΥΔΙΑ ΔΑΜΠΑΣΙΝΑ (ΕΛΛΑΔΑ)
ΣΟΦΙΑ ΖΑΡΑΡΗ (ΕΛΛΑΔΑ)
ΕΛΕΝΗ ΖΟΥΝΗ (ΕΛΛΑΔΑ)
MICHAL HEIMAN (ΙΣΡΑΗΛ)
KIANA HONARMAND (ΙΡΑΝ/ΑΜΕΡΙΚΗ)
PUSHRAKARAN KADAPPATH (ΙΝΔΙΑ)
ANNITA ΚΑΛΗΜΕΡΗ (ΕΛΛΑΔΑ)
MARIANNA ΚΩΝΣΤΑΝΤΗ (ΚΥΠΡΟΣ)
MARIA ΛΟΪΖΙΔΟΥ (ΚΥΠΡΟΣ)
ΗΛΙΟΔΩΡΑ ΜΑΡΓΕΛΛΟΥ (ΕΛΛΑΔΑ)
ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΕΪΜΑΡΟΓΛΟΥ (ΕΛΛΑΔΑ)
ΣΤΕΛΛΑ ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΥ (ΕΛΛΑΔΑ)
ΜΑΝΩΛΗΣ ΜΠΑΜΠΟΥΣΗΣ (ΕΛΛΑΔΑ)
ΕΥΑ ΝΑΘΕΝΑ (ΕΛΛΑΔΑ)
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΝΟΥΤΣΟΣ (ΕΛΛΑΔΑ)
SANDRA OSBORNE (ΑΜΕΡΙΚΗ)
ΑΝΤΑ ΠΕΤΡΑΝΑΚΗ (ΕΛΛΑΔΑ)
ΛΙΑ ΠΕΤΡΟΥ (ΕΛΛΑΔΑ)
PIPILOTTI RIST (ΕΛΒΕΤΙΑ)
ΕΥΗ ΣΑΒΒΑΪΔΗ (ΕΛΛΑΔΑ)
ΙΣΜΗΝΗ ΣΑΜΑΝΙΔΗ (ΑΓΓΛΙΑ/ΕΛΛΑΔΑ)
MARIA JOLE SERRELI (ΙΤΑΛΙΑ)
ΔΗΜΗΤΡΑ ΣΚΑΝΔΑΛΗ (ΕΛΛΑΔΑ)
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΚΟΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ (ΕΛΛΑΔΑ)
FRANCA SONNINO (ΙΤΑΛΙΑ)
MARIANNA ΣΤΡΑΠΑΤΣΑΚΗ (ΕΛΛΑΔΑ)
NIKOS TRANOS (ΕΛΛΑΔΑ)
ΚΛΑΙΡΗ ΤΣΑΛΟΥΧΙΔΗ - ΧΑΤΖΗΜΗΝΑ (ΕΛΛΑΔΑ)
ALISON WOODS (ΑΜΕΡΙΚΗ)
MARIA ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ (ΕΛΛΑΔΑ)

THE BUTTERFLY EFFECT

curator + concept design:

dr Kostas Prapoglou

επιμέλεια + concept design:

δρ Κώστας Πράπογλου

ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΕΤΑΛΟΥΔΑΣ

Mouzakis - Butterfly textile factory, 41 Kifissou Avenue, Athens
εργαστάσιο Μουζάκης - Πεταλούδα, Λεωφόρος Κηφισού 41, Αθήνα
21. 09 - 22. 10. 2023

ACKNOWLEDGEMENTS

Special thanks to the Greek Ministry of Culture and Lina Mendoni (Minister of Culture).

A big thanks to Jon-Pål Gagnum Mouzakis, Chairman of the Board for El. D. Mouzakis S.A. and Evangelos Vassilakos, CEO and Vice-President. Thanks goes to Nikos Karokis and Vana Tatsi as well as Nikos Goulakos, Stergios Karkanis, Giorgos Mastrogeorgiou and Vassilis Zarkanitis for their support.

Many thanks to EFA Group, the Association of Greek Entrepreneurs and Christian Hadjiminias as well as to the Athens International Airport S.A. and Ioanna Papadopoulou, Director of Marketing and Communications.

A huge thank you to Mikri Arktos, Paraskevas Karasoulos and Andreas Georgiadis.

A big thank you to the embassies of Cyprus, France, Israel, Italy and Switzerland for their support.

Massive thanks to Dimello coffee, Kyathos Winery and Vikos S.A.

Many thanks to Viewmaster Films, Costas Labropoulos and Nektarios Sougleris.

Big thanks to Broken Strings Music as well as to Stefanos Barbalias.

A huge thank you to the 41 participating artists: Eozen Agopian, Lydia Andrioti, Christina Anid, Anna Antarti, Klitsa Antoniou, Ruth Asawa, Manolis Baboussis, Orit Ben-Shitrit, Robert Cahen, Irene Carvajal, Maria A. Chatzinikolaou, Marianna Constanti, Irini Gonou, Susan Daboll, Lydia Dambassina, Michal Heiman, Kiana Honarmand, Pushpakaran Kadappath, Annita Kalimeri, Maria Loizidou, Iliodora Margellos, Despina Meimaroglou, Stella Meletopoulou, Eva Nathena, Theodore Noutsos, Sandra Osborne, Ada Petranaki, Lea Petrou, Pipilotti Rist, Ismini Samanidi, Evi Savvaiddi, Maria Jole Serreli, Dimitra Skandali, Dimitris Skourogianis, Marianne Strapatsakis, Franca Sonnino, Nikos Tranos, Claire Tsalouchidis - Hadjiminias, Alison Woods, Sofia Zarari, and Eleni Zouni.

For the work of Klitsa Antoniou, big thanks to KilowArt International Productions (installation production and editing), Costas Cacoyiannis (sound composition) and Maria Papaioannou (soprano).

For the work of Maria Loizidou, thanks goes to Nefeli Kentoni (photography / montage).

For the work of Dimitris Skourogianis, many thanks to Babis Louzidis (video and editing) and Vasileios Tsekouras (performer).

For the work of Marianne Strapatsakis, thanks goes to Andreas Mniestris (sound) and George Nikopoulos (animation/editing/3D).

For the work of Claire Tsalouchidis - Hadjiminias, many thanks to Zafiris Trikalinos and Christos Stereoglou.

A huge thank you to all volunteers for their huge support.

A special thank you to Louise Buttler, Stephen Hodson, Elizabeth Oppenheimer, Melanie Ridgeway, Vassilis Stelianidis, Nikos Theodorou and Smaragda Tsompani for their continuous support.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ιδιαίτερες ευχαριστίες στο Υπουργείο Πολιτισμού και στη Λίνα Μενδώνη (Υπουργός Πολιτισμού).

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στον Jon-Pål Gagnum Μουζάκη, Πρόεδρο του Δ.Σ. της εταιρείας Ελ. Δ. Μουζάκης ΑΕΒΕΜΕ καθώς και τον Ευάγγελο Βασιλάκο, Διευθύνοντα Σύμβουλο και Αντιπρόεδρο. Ευχαριστίες στους: Νίκο Καρόκη και Βάνα Τάτση καθώς και στους Νίκο Γουλάκο, Στέργιο Καρκάνη, Γιώργο Μαστρογεωργίου και Βασίλη Ζαρκανίτη για την υποστήριξη.

Θερμές ευχαριστίες στο EFA Group, την Ένωση Ελλήνων Επιχειρηματιών και τον Κρίστιαν Χατζημηνά καθώς και το Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών Α.Ε. και την Ιωάννα Παπαδοπούλου, Διευθύντρια Επικοινωνίας & Μάρκετινγκ.

Ένα τεράστιο ευχαριστώ στη Μικρή Άρκτο, τον Παρασκευά Καρασούλο και τον Ανδρέα Γεωργιάδη.

Ευχαριστίες στις πρεσβείες Γαλλίας, Ελβετίας, Ισραήλ, Ιταλίας και Κύπρου για τη στήριξη τους.

Ένα τεράστιο ευχαριστώ στον καφέ Dimello, το οινοποιείο Κύαθος καθώς και τη Βίκος Α.Ε.

Πολλά ευχαριστώ στη Viewmaster Films, Κώστα Λαμπρόπουλο και Νεκτάριο Σουγλέρη.

Ευχαριστίες στην Broken Strings Music καθώς και στον Στέφανο Μπαρμπαλιά.

Ένα πολύ μεγάλο ευχαριστώ στους 41 συμμετέχοντες εικαστικούς: Εοζέν Αγκοπιάν, Λυδία Ανδριώτη, Christina Anid, Άννα Αντάρτη, Κλίτσα Αντωνίου, Ruth Asawa, Orit Ben Shitrit, Robert Cahen, Irene Carvajal, Ειρήνη Γκόνου, Susan Daboll, Λυδία Δαμπασίνα, Σοφία Ζαράρη, Ελένη Ζούνη, Michal Heiman, Kiana Honarmand, Pushpakaran Kadappath, Αννίτα Καλημέρη, Μαριάννα Κωνσταντή, Μαρία Λοϊζίδου, Ηλιοδώρα Μαργέλλου, Δέσποινα Μειμάρογλου, Στέλλα Μελετοπούλου, Μανώλης Μπαμπούσης, Εύα Νάθενα, Θεόδωρος Νούτσος, Sandra Osborne, Άντα Πετρανάκη, Λία Πέτρου, Pipilotti Rist, Εύη Σαββαΐδη, Ισμήνη Σαμανίδη, Maria Jole Serreli, Δήμητρα Σκανδάλη, Δημήτρης Σκουρογιάννης, Franca Sonnino, Μαριάννα Στραπατσάκη, Νίκος Τρανός, Κλαίρη Τσαλουχίδη - Χατζημηνά, Μαρία Α. Χατζηνικολάου, και Alison Woods.

Για το έργο της Κλίτσας Αντωνίου ευχαριστίες στην KilowArt International Productions (παραγωγή εγκατάστασης και βίντεο μοντάζ), τον Κώστα Κακογιάννη (σύνθεση ήχου) και την Μαρία Παπαϊωάννου (σοπράνο).

Για το έργο της Μαρίας Λοϊζίδου, ευχαριστίες στη Νεφέλη Κεντώνη (φωτογραφία / μοντάζ).

Για το έργο του Δημήτρη Σκουρογιάννη, ευχαριστίες στον Μπάμπη Λουϊζίδη (βιντεοσκόπηση-μοντάζ) και Βασίλειο Τσεκούρα (performer).

Για το έργο της Μαριάννας Στραπατσάκη ιδιαίτερες ευχαριστίες στους Ανδρέα Μνιέστρη (ήχος) και Γιώργο Νικόπουλο (animation/editing/3D).

Για το έργο της Κλαίρης Τσαλουχίδη - Χατζημηνά ευχαριστίες στον Ζαφείρη Τρικαλινό και τον Χρήστο Στερέογλου.

Ευχαριστίες σε όλους τους εθελοντές για τη σημαντική βοήθειά τους κατά τη διάρκεια της έκθεσης.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στους: Louise Buttler, Stephen Hodson, Νίκο Θεοδώρου, Elizabeth Oppenheimer, Melanie Ridgeway, Βασίλη Στελιανίδη και Σμαράγδα Τσομπάνη για την αμέριστη βοήθειά τους.

THE BUTTERFLY EFFECT

text by Dr Kostas Prapoglou, curator

“invisible threads are the strongest ties”
– Friedrich Nietzsche

The geographical location of the textile manufacturing complex “Butterfly” is within the immediate vicinity of the axis of the ancient Sacred Road that connects the city of Athens with Eleusis. This is where the ceremonial procession of the Eleusinian Mysteries used to take place in antiquity.

Coincidentally centuries later but at the same location, Eleftherios Mouzakis founded the historic industry “Butterfly Threads - Mouzakis”, which has been operating continuously until today.

The exhibition entitled *The Butterfly Effect* is held in numerous spaces within the factory, and will seek, through contemporary art to answer questions that will be raised between artists and visitors, as well as highlighting active and inactive sectors of the factory.

ELEFThERIOS MOUZAKIS

Eleftherios Mouzakis, founder of the homonymous group of companies, started his business activities in 1944. By using innovative methods of product promotion (marketing) and quality control, as well as by adopting an extrovert and assertive strategy, he made his business one of the most successful in Greece. “Butterfly” evolved into the most recognisable brands in the Greek textile industry, a great example of entrepreneurship with an uninterrupted presence for eight decades.

The company focused, almost from its foundation, on foreign markets, developing business synergies with the French giant DMC in the 1950s, while from the early 1980s the foundations were laid for expansion in international markets (Western, Eastern, Central Europe, North Africa, Middle East, North America, Balkans and the former Soviet republics). The group currently includes the companies “El. D. Mouzakis S.A.”, “Butterfly Thread S.A.” and EL. D. Mouzakis “Ekkokkistiria Serres S.A.”.

“Butterfly” survived and grew over decades, not only through the quality of its products, but also with the creation of market trends and the implementation of imaginative and effective advertising practices. Eleftherios Mouzakis is considered

the first sponsor of Greek radio and the first to establish BOGOF (buy one get one free). At the same time, he received the title of the most honest Greek taxpaying businessman, as he declared and paid more tax than all the other big industrialists of the time.

THE SPACES

All of the artworks occupy various buildings of the factory. Viewers navigate themselves through these fascinating spaces and get a better understanding of the function of the factory and the role of the textile industry. Machines from as early as the beginning of the 20th century take us on a journey into the world of engineering, technology and mass production. Visitors have the opportunity to see the **mercerising building** where yarn is given sheen, strength, and receptiveness to dyes for longer periods by treatment under tension. In an adjacent building, there is an enormous **steaming machine** (reminiscent of a spaceship or a time-capsule) and nearby we find **the yarn winder unit** containing industrial-scale yarn winding and rewinding machines as well as **gassing machines**. The latter, process mercerised cotton yarn with a rapid hot gas flame thus removing excess lint on the thread, giving it a smoother and brighter appearance. The older section of the factory is the **glazing department** where mercerised cotton thread is treated with various substances that give it a polished, lustrous appearance, which is desirable for clothing (such as fur) that require a stronger thread. The heavy machinery in this section are fine examples of state-of-the-art equipment dating to the early 20th century. The **dyeing facility** is the heart of the factory. A wide spectrum of machines can be found here. Each of them serves a different purpose for the colouring of threads of varying qualities. Underneath this sector, a vast **underground sequence of rooms** is where everything is stored and where all products are prepared to be exported.

THE EXHIBITION

The contemporary art exhibition that takes place at the “Butterfly” factory, aims to highlight the building and its history, which is inextricably linked to the industrial heritage of Greece.

The industrial environment with its intense retro-futuristic character deeply inspires the participating artists and puts visitors in a state of mind, where the real and the imaginary converse and interact.

The conceptual framework of the curatorial practice for this exhibition involves a poetic and allegorical metaphor of the butterfly effect that lends its name to the title of the exhibition. Starting off as a theory developed by scientists in the early 20th century¹, according to which the instability of the Earth’s atmosphere lies in the behaviour of nonlinear dynamical systems and the chaos theory, philosophical implications soon became companions of quantum mechanics. The base of this theory is that an infinitesimal change in the course of events leads, after the passage of time, to a development of history dramatically different from that which would have taken place had the change not occurred. The common oversimplified example of a butterfly fluttering its wings in one corner of the globe that could theoretically result in changing the weather patterns on the other side of the planet has metaphorical but equally significant implications.

The exhibition addresses notions of memory, historicity and interpersonal storytelling. The theme draws its inspiration from the uniqueness and lengthy history of the factory and establishes a direct connection between them and the spatial recording of local tradition and industrial production inputs.

Taking into account the geographical location of the wider area of the factory premises, which coincides with the axis of the ancient procession of the Eleusinian Mysteries on the Sacred Road, the exhibition will bring the audience closer to the meaning of inner exploration, existential quests and emotional uplift.

The physical hypostasis of yarn as a raw material but also as a derivative / product in innumerable forms, becomes a reference of tradition and national identity on multiple levels. It forms and gives meaning to geographical determinations on a physical and metaphysical level acting at the same time as a springboard for emotional synapses. Such elements concern artists and are some of the main denominators of their repertoire.

Storage chambers, vast areas with machinery, corridors and passages will constitute a flow of consciousness and form an emotional journey.

The workforce, and the families who worked in the factory, are also important and symbolic parameters that undoubtedly establish a further condition for exploring and celebrating the role of industry in the societal and financial development of the country.

As the notions of past, present and future collide and intertwine, they become subjective conventions that influence and reregister on top of each other, leading us to a rethinking of the world as we know it.

The buildings of this exhibition are transformed into bodies, in which each artist discovers their own self while the viewer wanders around them unconsciously looking for their own origins. Through this journey of interaction, we are confronted with our own existence, realising the flow of history on our lives.

The activation of separate spaces symbolically acts as a new breath of life, creativity and inspiration. It signifies a new force and a desire for rebirth and evolution.

The viewer will travel to a world where architecture, heavy machines, threads and multidisciplinary works of art coexist harmoniously and develop an active dialogue with space-time, simultaneously weaving a bond between art and entrepreneurship. Having the unique opportunity to visit these spaces, the public will consider, amongst other things, the prospect of reindustrialisation and the strengthening of domestic production and the collective benefit that could result from such development.

Forty-one contemporary artists present works that respond to this unique space (site-specific) and context, creating with their visual, multidisciplinary vocabulary, installations, video, sculptures, soundscapes and paintings.

The viewer composes a conversation with all the works, senses the reverberations of the past and present and develops a relationship with the future and the subjectivity of the conditions as these are defined by ourselves.

“In all chaos there is a cosmos, in all disorder a secret order”.
—Carl Gustav Jung

In Process Twice (2014–2023) by **Eozen Agopian** is a large-scale double-sided mixed media work composed with thread, fabric and painted canvas. Having created the work’s one side at her studio in New York nine years ago, the artist completed the piece by working on its reverse side on site at the factory, a symbolic act of fulfilment. The new side encompasses three dimensional weaved details evoking the shape and form of a chrysalis as an allegory of metamorphosis and evolution. Inspired by the notion of continuity as well as the inherent condition of transformation and transition, Agopian expands upon further interpretations relating to the elasticity of space and the polymorphic aspects of existence.

A structure on pain and light (2023) by **Lydia Andrioti** entices viewers to re-examine their perception of emotional spaces through our cognitive perspective with our social environments, as well as our relationship with multiple dimensions. Envisioned by the artist as a domain for joyfulness and contemplation, the installation emerges as a stream of thoughts revealing the hidden narratives of the meaning of purity and archetypal light. Deriving from the ultimate need to control physical pain as a form of extreme earthly condition (here portrayed by the spiky extensions of found conical spools), Andrioti’s quest involves the fine tuning of the self upon the ultimate discovery of a deeply [inter]personal portal. Having researched the *Corpus Hermeticum* by Hermes Trismegistus², she takes an approach upon notions of spiritual practice as a training and meditational regime that increasingly leads to luminous visions (represented by cyclical neon lights), cosmic consciousness and spiritual rebirth. This radiant and optimistic vision is also accompanied by earthy and cosmic sounds. Starting off with a sound of a gong and ending with that of an Himalayan bowl, the sound piece incorporates sonic representations of celestial objects and phenomena captured by NASA’s telescopes. The installation shows the way to universal truth and salvational knowledge that merges unconditionally the bodily and the bodiless.

Vortex / the end of time (2023) by **Christina Anid** is a site-specific installation investigating notions closely related to the architecture of time and the ways we comprehend it. Conceptually prompted by the building’s wall clock, once synchronised by a central mother clock that was linked to every other single clock in the factory, the artist opens up expanses of contemplation revolving our relationship with time. A large number of old watch dials create formations like ripples escaping from a central source. For Anid, time could sometimes be a machine tearing us apart and other times a conduit giving us knowledge and experience. At a time when physicists and cosmologists challenge our understanding of the world with the multiverse³, time is remodelled into a vortex in which quantum physics deeply questions our vision of reality. We often find ourselves trapped in layers of time and caught in a constantly changing totality. Fluidity pervades everything, time becomes timeless while the metaphysics of existence and non-existence gently turn us into mere imprints within a cosmological circumstance.

Heavy-duty (2023) by **Anna Antarti** looks at ideas associated with resilience and sustainability against decay and collapse. Set in the dystopian environment of the

central steam engine room, a sculpture in the shape of a cactus dominates the space. Our first encounter with it is as we walk down the stairs towards the basement; a ghostly caged figure gets our attention, fully revealing itself in its full glory when the viewer enters the room a few minutes later. A giant cactus sprouts from the dark muddy waters of the engine room floor, grows through the iron mid-floor and rises to the ceiling. The pace of its growth is orchestrated by the incessant sound of steam producing an atonal rhythm, while vivid colours imply health and toughness. Its presence recalls archetypal forms converting the room into an excavation site, where something from the long past is peculiarly discovered to remind us of our roots and our ability to rediscover the knowledge that has been lost.

The Declaration of Sentiments and Other Stories (2023) by **Klitsa Antoniou** is a four-video projection mapping on existing storage space surfaces. Investigating how minor events can result in major changes that have a great impact on society, the artist revisits the History of Women’s Rights Struggle to search those moments that designed the flow of events in history. On the 9th of July, 1848, five key members of the American women’s suffrage movement met for tea in Waterloo, New York. The so-called ‘Tea Party’ became the start of an organised fight, demanding women’s equality and the right to vote thus giving birth to the Convention of Women’s Rights and The Declaration of Sentiments and Resolutions. For the next 72 years, women leaders lobbied, demonstrated, picketed, and protested for voting rights influencing other countries too. Being aware of the thousands of women workers in the Greek industries, the artist commemorates those long-lasting endeavours for better treatment and fairness. Observing different conditions and events that intervene and affect one another leading to new realities, Antoniou pronounces the importance of such circumstances in the process of reshaping our mental axes and the ways we move forward.

Of Forms and Growth (1978) is an insightful documentation of the practice of late American modernist sculptress **Ruth Asawa**. The director of the 28-minute film Robert Snyder dives into the artist’s practice, whose work was immensely characterised by manual labour through a meditational approach as well as the deep connection with nature and the environment. Asawa’s sensitivity, humanness and life philosophy made her famous for her involvement in public commissions as well as projects with hundreds of school children. Similar to the female factory workers of Butterfly, Asawa had a deep awareness of the material at hand and worked countless hours manually –sometimes under harsh conditions– to produce crochet wire sculptures woven into iconic biomorphic forms that have travelled to museums all over the world.

Debates I, II (2023) by **Manolis Baboussis** connotes a complete openness towards the interpretation of aspects of facial expressiveness and nonverbal communication. His first video subsumes the details of mouth expressions of politicians in the last 50 years whereas a second video recites the artist’s own poetry with his own voice commenting on issues involving the environment, art, human behaviourism, decision making, personal fixations, and aspirations. Posing no questions and giving no answers, the installation by Baboussis is a reimagined psychograph exploring our aptitudes for realising and understanding noetic reasoning. Juxtaposing specific characteristics of political speech that always attempts to promote confidence, logic, verisimilitude, anticipation and hope, against a muted environment where all mouths

are degraded to voiceless movements, the artist unfolds a new unified language that concentrates all truths and anxieties into a wave of expression and desire.

Memory Daydream (2023) is **Orit Ben Shitrit's** constellation of black and white acrylic paintings capturing a speculative scenario in a futuristic setting. Set in an ambiguous post-climate extinction instant, the work imagines and depicts an unusual interspecies subject being examined by three humanoid entities (maybe scientists), signifying and implying the extinction of humankind. The hybrid-looking animalesque object being explored also adapts the characteristics of a machine, mysteriously drawing on ancient motifs. Reinterpreting the butterfly effect in a future sense, Ben Shitrit considers the hypothetical consequence of events where a tiny shift may lead to an unpredictable result. Trans-species images of humans, plants, animals and machines may all be registers of the unconscious, resembling body and substrate memory translated into an underlying fear of environmental catastrophe and loss of our current ecosystem.

Kosmos: the uncertainty (2018) by **Robert Cahen** traverses across visions of the unconscious. Embarking from the beginning of human life with an embryo still in the womb, the video indulges us in a journey through manifold experiences of being. With his narrative, the artist toys with an abstract stratification of time and memory. Light, shadow and the continuous distortion of reality are vital players in a sublime situation, where the human body and the environment merge into a single entity. The succession of scenes reflects a metaphysical chain of events unbound by time and space. They both no longer seem to be relevant, although they inevitably become part of the same system where one affects the other.

The Weight of Dreams (2023) by **Irene Carvajal** sets off from a family story that although it initially seems geographically distant, we suddenly detect common grounds beyond our imagination. Curious cylindrical objects that the artist inherited from her grandfather who worked as a mechanic at Costa Rica's National Distillery Factory in the 1940's, synthesise a site-specific installation. Originally used as counterweights when measuring ingredients that would go into the creation of distilled spirits, these objects become the focus of the artist's exploration into her own past. A past that was splintered due to her family emigration to the United States. Playing with the boundaries of space and time, Carvajal interconnects the two countries that have both been sturdy symbols of democracy. Today, it takes 13 hours and 33 minutes to travel between Athens and San Jose, Costa Rica. The installation is constructed with as many bell-like objects and accompanying mirrors as the artist could create in exactly the same period of time during a performative act a few months ago and are now suspended by threads around a metallic staircase weaving the past with the present, simultaneously pairing the glorious past of the two industrial spaces.

Thread of Life (2023) by **Maria Andromachi Chatzinikolaou** emerges as an incubator of a taxonomy of transhistorical perspectives. Portraits of women, documents and text amalgamate a collage of memory and identity entwined with a luminous thread. Taking a specific look at the microhistory of industries such that of the Butterfly factory, the artist explores interactions of individuals and small groups that co-existed during the same periods of time. With women as her focal point,

Chatzinikolaou speaks about their role in the heavy industry portraying the image of an entire society. During the post-war decades, thousands of women joined the workforce in factories across the country not only to support their families but also as their first attempt for financial independency. The delicate processing of thread, its diverse use that became synonymous with the recovery and development of the entire country, introduced aesthetics to their changing lifestyle and the way they had experienced it up until that point. A number of embroidery works discovered in the factory storage rooms created by women workers are exhibited in conversation with *Thread of Life* and become an integral part of it. They all manifest the efforts of those women, encouraging viewers to think about the place they are in through the presence of a social sculpture.

Complexions (2023) by **Marianna Constanti** is an evocation of processes and practices that the artist engaged with while visiting the factory and, more specifically, the dyeing facility. Countless notes and equations corresponding to chemical compounds that produce a vast choice of colour combinations for thread production were significant stimulants for the installation. The codified handwritten memoranda and records that seem, to the plain eye, almost cryptic and oracular are converted by Constanti into illuminating elements that become symbols of identity, collectiveness and universality. Positioned in one of the facility's machines which formed part of an intricate dyeing procedure, the artist fabricates a futuristic situation, where remnants of human knowledge are accumulated and deposited as a valuable resource and asset of humanity.

Iterations I-II-III (2023) by **Susan Daboll** is a large-scale installation constituted by an assemblage of images that were taken within the factory. In an attempt to generate visual order out of a mass of information that intensely exists throughout all buildings, the artist detects those unique details that construct a mythopoetic narrative in contrast to the hefty and weighty machine environment that besieges us. The ethereal and kaleidoscopic imagery of Daboll takes over a large surface of the windows of the glazed thread facility and, through meticulous processing, she creates an enhanced luminosity and radiance developing an almost melodious synch with the adjacent very old glazing machines. Intertwining industrial chaos with visual harmony, *Iterations* is a masterful repetition of nonverbal powerful signals.

WE LOST OUR MONEY BUT NOT OUR TASTE (2023) by **Lydia Dambassina** evokes childhood memories filtered through particular socio-economic conditions that the artist experienced as a young girl. Belonging to a family of doily manufacturers, the artist recalls those early years she spent during the heyday of the family facilities packed with cotton, playing hide and seek amongst mountains of doily and lying on the ground watching them dry like a flowery sky. Experiencing the heyday and the ups and downs of the family business leading towards a turbulence of struggles, Dambassina always remembers her father's saying, which lends the title to this installation. This phrase which accompanies her throughout her whole life, signifies the connection between esoteric pride, self-dignity and respect that we give to and share with one another. Experiencing the decline of the majority of industrial production in our country, Dambassina brings from the distant past a statement that captures not only the essence of our identity but also our personal resilience

to crisis and the disparities of life, encapsulating, at the same time, a message of empathy and hope for the future as implied with the bed sheet escape rope that comes towards us.

Ritual Cloths (2023) by **Irini Gonou** propels our attention into the surpassing power of meditation, mindfulness and devotional reflection. Covering the surface of three large columns of the subterranean factory space, Gonou's works emerge as portable home altars embodying visual textures of natural elements as offerings. Decorated with seeds, parts of plants, feathers and other natural constituents, they conjure an interplay between the physical and the supernatural, the tangible and the intangible. Combining the haptic experience with repetition, *Ritual Cloths* create a post-vision of inner peace and equilibrium deepening our understanding for our primordial essence and infinite consciousness.

The Affecting History of Louisa, The Wandering Maniac (2023) is a film by **Michal Heiman** diving into the deep unconscious of the human mind. The story begins from an unknown woman who appeared wandering alone in the fields of Flax Bourton, a village near Bristol, UK, in 1776. She immediately attracted public attention for her good manners, beauty, and unusual elegance. For a couple of years, she resided herself in a haystack, where she was looked after by local women. Louisa never spoke, so –despite all attempts made– no one could figure out her origin or ethnicity. From 1781 onwards, she was taken to various hospitals (including the first asylum in Bristol) and died in 1800 at Guys Hospital in London. Numerous poems, books, articles and plays were written about Louisa, a name given to her by the locals. Addressing the exaggerated mythology that was constructed over the story of a voiceless and powerless creature, the artist turns our attention to the core of the human aspect of the exhibition concept. Heiman accentuates all trans-social implications that are generated when the lack of information turns into misinformation. Louisa's objectification filtered by the need of an idealisation or even fetishization by the outside world, reflects an eminent danger for a devastating misinterpretation of an event that was never meant to create such impact and commotion.

In *Aab* (2023), **Kiana Honarmand** brings to the fore the role and prominence of the element of water for our planet and the entirety of humanity. Using her hands as the utensils and the medium to converse with it, the artist initiates a ritual embracing its origins and its life-cycle that benefits and strengthens the existence and perpetuation of our entire eco-system. Engaging in a meditational journey, Honarmand reflects the supreme power of language, seeking to unite us with nature and reminding us of what we are all made of and where we come from. Presented in the dyeing sector of the factory, where water is absolutely pivotal, *Aab* conveys ideas around regeneration, interdependence and interconnection.

The Chronicles of Sacred Myths (2023) by **Pushpakaran Kadappath** is a large-scale painting with Indian ink on paper capturing the essence of fantasy and poetic fiction. Drawing on traditions from his heritage and remembering the storytelling of his grandparents, the artist mediates visual representations of a magical realism associated with the mythology and history of his country (India). Researching the Greek antiquity and, especially, the Eleusinian Mysteries, Kadappath detects common grounds between the two distant countries and civilisations. His imaginary flying

figures attributing an ethereal divine dimension are all pilgrims to the path of infinity. The allegorical reflections of the sequence of events, interconnectivity and the sacred network of consciousness stitched together the boundaries between human and non-human cognition.

Annita Kalimeri with her *Smoking Pillars* (2023) constructs an ambiguous setting where a navigational uncertainty becomes more and more perceptible as we inspect the canvas surfaces. Uniting a number of different sized canvases, the work on view implies the fragmented reality that we repeatedly experience, concomitantly infusing it with spirit and sensibility. Referencing the romanticism of western 17th and 18th century paintings, which depict arcadian and ruinous landscapes echoing the glory of antiquity, the artist blurs the visual boundaries between remnants of antiquity (pillars) and the architectural features of industrialisation (chimneys). Environmentally sensitive as she is, Kalimeri contemplates the passing of time and the shift of landscape from one stage to another, creating layers of cultural awareness and subsystems. Her *Smoking Pillars* stands as spectral effigies of human activity pronouncing notions of mobility and progress.

The game of thread / fixing the ephemeral (2023) by **Maria Loizidou** is an installation incorporating a series of works on paper and a video. The drawings on show delve into the practice of knitting, which, based on anthropological and ethnological studies, reverberates a vivid documentation of human behaviour as well as the ephemeral. Through her work, Loizidou captures the fleeting quality of the thread as a statement of fragility distilled through memory. All shapes and forms that appear on the works on show are reminiscent of concealed mathematical equations, arabesque symbols and even butterfly formations. They are manifestations of imagination, knots and synapses of unconscious thoughts. In dialogue with a gigantic machine, Loizidou's installation emerges as a contradiction to robustness and forcefulness, concurrently engendering a metaphor about the convoluted human brain and augmenting the reflective and transformative supremacy of our existence.

Deliverance (2016-2023) by **Iliodora Margellos** is driven by a compass of primal rhythm. Suspended from the ceiling of the retro-futuristic environment of the dyeing facility, the work celebrates the diversity of woven materials and the vibrancy of colours, a principal characteristic of this particular space. Reminiscent of a sectioned umbilical cord or even an abstract rendition of an Einsteinian wormhole⁴, the structure toys with notions of disconnection and reconnection, taking into account aspects of interiority and exteriority. The biomorphic appearance and the transparency of the work trick the eye with visual discontinuities and become the tools for experiencing a looming futurity that casts upon the present. The sub-universe of Margellos resounds conflicts of materiality with a process of scrutinising the endurance of size and space.

Souls (2023) by **Despina Meimaroglou** is a video installation embracing the allegorical personification of butterflies. For the artist, they are an embodiment of the human soul, mind and spirit mapping our existence on this planet. Meimaroglou's practice is based on the systematic observation and study of newsreels, mass media and socio-political events that disturb our quotidian reality and are then embedded in this video. Camouflaged with a poetic mood, her abstract yet lyrical landscape that is gradually populated with schematic flying butterflies, channels

an ontological quest. Every butterfly is a human soul escaping towards an unknown destination. They are the souls of those who worked in this factory, lived and dreamt for decades and are no longer with us. The sound of unrecognised and tangled human voices impregnates a language eruption where a vocalised meaning turns simply meaningless. An intense emotional pulse overshadows and recontextualises our sense of being, prevailing, at the same time, as a beacon of hope and optimism shedding light to life itself.

Constellations (2023) by **Stella Meletopoulou** takes over a room which used to function as a gathering and resting point for workers. Taking into consideration the verticality of the space, the artist creates with her visual vocabulary, a new world that bears direct parallelisms with the factory. Innumerable industrial elements made of aluminium are dissected and repurposed to generate a new habitat within a space of occasional rest. These physical fragments from another dimension, imperceptible to the people who use the space daily as well as the visitors of the exhibition, lead towards a new reasoning of a seemingly static and repetitive reality. Connected with one another, they are falling from the ceiling similar to those rays that were once painted on the walls by some workers. Their two initials on the wall (Σ. Μ) are coincidentally becoming the initials of the artist herself, bridging together different past and present realities. Meletopoulou's installation shows the way to a new path of possibilities; relationships, conflicts, risks, decisions, are all part of the continuation of life as we all know it and as we hope it will be.

Caller Unknown (2023) by **Eva Nathena** dives into the abyss of traditional practice and ventures into notions of interconnection and intelligence under the prism of growth and advancement. A traditional loom lies in the epicentre of the installation bounded by numberless old telephone models. With their wires and cords woven together and connected with the device, the artist emphasises not only on the value of verbal information but also its exchange and distribution. In an era when artificial intelligence (AI) increasingly invades all aspects of our life substituting information and manual labour and, even, simulating human feeling, emotion and logic, Nathena unites different technologies of the past where the human presence and input were an absolute necessity; *Caller Unknown* leads us towards the poignant recognition of these items as cultural artefacts detached from our present reality.

New Life (2023) by **Theodore Noutsos** is a large-scale triptych sculptural installation composed of a vast collection of used clothes and torn fabrics. Shaped into abstract forms, the three sculptures are reminiscent of deformed and deconstructed entities. These sturdy polymorphic beings that are suspended almost aggressively from the factory ceiling, enunciate not only a sense of utopianism but also an underlying suspicion of new life and new beginnings. In the artistic vocabulary of Noutsos, the common practice of heterogeneous material recycling is turning into an upcycling of ideas and noetic possibilities. Conversing with all idle machine parts and unused products that we see dispersed throughout the factory, the sculptures suggest a continuity and change despite indeterminacy and all odds.

Sandra Osborne's *Some Notes on Urns, or What I Can Tell You About Butterflies* (2023) is a site-specific installation responding to the notion of impermanence in relation to the perishability of our body. Employing a wide range of materials such

as found threads, the artist constructs a new habitat where machines and other factory objects are on a par with the implied handmade practices that are expressed in her methods and techniques. The transient hypostasis of everything surrounding us is further pronounced by the use of unfired clay, a medium that when is mixed with dust and water, becomes extremely fragile and eventually returns to a state of dust. Recalling John Keat's romantic poem 'Ode on a Grecian Urn' (1819), Osborne is energised by the perpetual tension between personal mythologies and collective unconscious, unfolding the true tale of the politics of being and the everlasting need for new beginnings and change.

Ada Petranaki's *Antennas* (2023) is a constellation of five intriguing sculptures placed within one of the factory buildings and next to an enormous steam machine. The tradition of wishing trees, which has a longstanding history throughout many cultures all over the world, became a common practice in many cultures throughout the world, although they are far away from each other. From Japan and China to Turkey, and from Scotland to the Native American culture, the spiritual value of the votive offerings on trees always signifies the very same thing, the human need to call for help from the divine (local gods or deities) in the form of prayer. With her installation, Petranaki places found dead trees upside down exposing their root system and transforming it into a communication system. It is now scientifically proven that all tree roots in a forest are interconnected through a vast and sophisticated underground network of tiny threads of a great fungal organism (mycelium). The chemistry exchanges of the mycorrhizal network facilitate health and survival as well as protection in case of a threat. Mesmerised by this secret relationship, the artist relinks human and non-human components paying homage to the primordial interconnection between the two.

The title of **Lea Petrou's** installation is named after a specific type of thread produced in this factory indicating its extra high quality and strength. *SUPER-X* (2023) is a gathering of peculiar totemic figures whose parts are inspired by an item that is somewhat the unseen protagonist of the entire factory. Detecting and studying the innumerable shapes and forms of plastic and wooden spools that are found in every single department, the artist reproduces, rescales and repurposes them. Constructing them with terracotta, Petrou elevates these ready-made found objects into sculptural entities seemingly performing a balancing act, a metaphor echoing the frailty and vulnerability of the textile industry. Resembling unified bodies, her sculptures come to light as living organisms that co-exist through the repetition of patterns and rhythm. Merging her sculptures with other found industrial objects such as a large scales, the artist generates a polyvocal exchange and raises questions concerning the identity, the past and the future of our current condition.

I Want to See How You See (or a portrait of Cornelia Providoli) (2003) by **Pipilotti Rist** takes us on a surrealist journey to her microcosm and universe. Loaded with distorted images, the video is a lyrical tale where body parts are blended with human figures and snippets from the natural world. Not being able to clearly distinguish faces and objects, we are immersed in a colourful world, full of intensity and defying gravitational laws. The abundance of sound and moving images create a unique ecosystem mysteriously promoting a sensation of an estranging displacement. Playing with the unconscious, Rist conjures through her aesthetic formulas a realm

of atemporality and fragility uttering the palpable tensions of life and its constraints.

How to Build a Universe (2023) embraces the multifactorial model of spatial transformation in **Ismini Samanidi's** work. A large corridor flanked by a series of shelves becomes a mystifying textile space, where vast amounts of thread (21 kilometres) outspread and proliferate throughout the entire length of the space. Passionately engaged with the interplay between material and space, the artist builds layers of amorphous delicate masses, tests the tension of thread techniques and looks at the cyclical part of this convoluted and complex process, going back from material to thread chaos. Redolent of celestial formations based on chaos theory diagrams, all structures survey the transformation in the life of the butterfly in tandem with the life of the factory. Responding to the cycles of life regardless their length, Samanidi interrogates their interface harnessing the power of consciousness and its evolution.

Soundless invasion (2023) by **Evi Savvaidi** is an installation comprising of tens of large-size butterfly models made of terracotta, which are placed in the factory's network of storage shelves and escaping towards the adjacent surfaces. Having received her inspiration by the subspecies of the Jersey tiger moth (*euplagia quadripunctaria rhodosensis*) aestivating⁵ at the Valley of the Butterflies on the island of Rhodes (the artist's place of origin), the artist re-creates an otherworldly environment with a surreal twist. One of the main characteristics of the insect is that, being very perceptible to sound, it flies as in panic with every single disturbance causing it to deplete its energy fast (as it has no stomach) and eventually perish. Expanding upon the themes of regeneration, life, death and freedom in a both corporeal and spiritual sphere, Savvaidi juxtaposes ephemerality against metamorphosis as choreographed by nature itself. Her work also emerges as an attempt to untangle the butterfly effect from the reverse, elucidating what may change the life of a butterfly if something as superficially inconsiderable as a millisecond of a sound occurs. The soundlessness of the underground space ostensibly creates a shelter for the sensitive beings, until invaded by the factory workers and exhibition visitors.

weaving the valleys of love (2023) by **Dimitra Skandali** attests to the mechanisms and approaches that will potentially allow us to re-connect with our history. The large-scale installation comprises of a vast variety of materials utilising not only thread, seaweed, flowers, bamboo sticks, bulrush, garbage but also coppered organic items, and other found objects from the factory. Incorporating traditional practices of weaving and knitting as well as fishing net making that she saw and learnt from her ancestors on the Greek island of Paros, the artist underlines the importance of reclaiming the knowledge of the past, bypassing the endemic sense of anxiety and worry that may arise in the process of gaining back our strength and self-belief. Skandali's work skilfully unlocks the complex situation we are in and attempts to suggest how we can co-exist, centred around the old principles but as we move forward we register and appreciate our differences and uniqueness.

The Birth of Venus (2023) by **Dimitris Skourogiannis** nestles among piles of boxes of factory products. Departing from Sandro Botticelli's homonymous iconic work (1485–6), the artist adopts the position of Venus and re-creates it with a male model. Obstructing our view is an old bed frame (sommier), on which the same male model

is projected shaving his chest. Several suspended scissors replace the roses of the original painting. With this work, the artist reacts to the social connection of events, particularly divulging the process of preparation before two people go on a date. The headless male torso reflects on the multiple ways we present ourselves on social media, the expression means of eroticism through image filtering and the oxymoron of the controlled freedom of appearances. We have entered a period when AI is able to substitute our physical appearance with avatars and our voice with technologically processed sounds. A swarm of scissors signifies the cutting-edge technology that looms over our heads like bees ready to pollinate the flowers in an idyllic scenery only that now they prevail as a threat ready to disturb any segment of harmony and balance.

At the core of the installation, **Franca Sonnino's** two early pieces titled *Brandelli di Rete* (1985) become the starting point of **Maria Jole Serreli's** intervention with lycra fabric that eventually encases the two works and creates a new structure, a new work titled *Cocoon* (2023) expanding within the factory space. The works by the two artists merged together allude to the transition of knitting and thread from a practice of domestic character to an emblem of intergenerational artistic expression and creativity. Forming a deep interpersonal connection where memory, history and imagination intersect and flow over each other, the artists simultaneously explore all possibilities related to spatial interaction and integration. This site-specific installation allows viewers to access a deeper sphere of reality beyond the physical and touch upon ideas of the impalpable and the incorporeal.

Life Flight (2023) by **Marianne Strapatsakis** evinces the deep esoteric human need for change and development. Perceiving the butterfly as a strong symbol of an unending life-cycle, which applies to everything that exists on this planet, the artist creates three interconnecting projections that one feeds the other through an extraordinary narrative. Strapatsakis's quest for this exhibition began from another building that once used to bear the heartbeat of the whole factory. Massive iron propellers situated in the vast network of rooms of the ventilation facility used to pump dry air and controlled humidity to all sectors through a system of pipes and tunnels. Having been given the opportunity to document one of the last remains of this facility before undergoing a refurbishment, the artist incorporates imagery from that space into her video. Setting off these circular forms into motion, she initiates a spatial and emotional turmoil that becomes more intense as we watch it. A generator of hope and dreams, *Life Flight* takes us on an existential journey similar to that of a butterfly, which through stages of change will finally reach its catharsis and a final -much desirable- destination.

Torball / wallpaper for the blind (1997-2023) by **Nikos Tranos** is a sound installation comprising of hundreds of pull string music boxes installed within an old piece of furniture. Having conceived and experimented with both the sense of smell and hearing in the early 1990s, the artist strived to get an understanding of how vision-impaired individuals perceive a sound stimulus and how they respond to it. It was the same period when he was also taken by the chaos theory of Edward Norton Lorenz⁶ and translated it through his artistic language. The sound produced when we pull as many cords as possible creates a chaotic condition, which can never be repeated twice but they may all be synchronised for a split second. This underscores that

although chaotic systems can be completely deterministic they are still inherently unpredictable over long periods of time. Devising an intangible non-visual and noetic tower of Babel, Tranos transmits an unorthodox self-portrait of life with all its improbabilities, absurdities and unexpectedness.

Lot's wife (2023) by **Claire Tsalouchidis - Hadjiminias** embarks from the homonymous biblical figure as mentioned in Genesis 19, who turned into a pillar of salt following the disaster of Sodom by God and disobeying his command not to look back. Essential for the life as a vital nutrient, the salt is also ubiquitous in many uses including the dyeing process of textiles. Here, the artist reimagines one of the supporting columns of the basement complex as a pillar of salt connecting two worlds. Standing tenaciously in the middle of the vast space, viewers are confronted by this 5-meter-tall silhouette. Transfiguring just one of the many subterranean columns into something out of the ordinary, Tsalouchidis - Hadjiminias also underlines and forces questions over the female anonymity of Lot's wife, who bizarrely remained unnamed throughout the centuries⁷. The identity of those female-heroines who worked in major industries such as the one we are at, is now appreciated like ancient goddesses, who kept visiting the underworld but always returning back to light. As a token of appreciation, viewers are invited to take with them a pouch of salt from the base of the column, a reminder of love and light.

Chrysalis (2023) is a site-specific installation by **Alison Woods**, comprising of nine floating hybrid formations. Made of digital prints sewn onto salvaged fabric used in contemporary agriculture to protect crops from excessive heat and sun, repurposed organic and detritus materials found on site, paint and other textile industry items such as thread and fabric scraps, Wood's sculptures are uncanny contemplations on the domains of evolution and transformation. With sprouting threads and other tethering agents anchoring the nine sculptures onto the adjacent surfaces, the installation arises as a robust testament to the interconnection of life and the activation of new possibilities and opportunities. *Chrysalis* is the bearer of new meaning and challenges; it is a manifestation of the cycle of life and rebirth.

Lararium (2023) by **Sofia Zarari** is an industrial shrine encapsulating a perplexing sacred piece. Its core consists of seven geometrical formations symbolising the four classical elements (air, fire, water and earth depicted as circles), and representations of the male and the female (triangles), as well as science and technology (square). Skilfully assembled by an array of materials ranging from found machine objects and parts within the factory grounds, thread, textiles to gemstones and crystals, this soulful entity elicits a concealed and almost archetypal energy and power. Superficially unrelated to its immediate surroundings, it soon magnetises us with its uncanny force. Interlinking environment, humanity, and science through an omnipresent and enigmatic geometry, Zarari's sculpture conveys the characteristics of a primitive fetish⁸, assumed to be worshipped for its magical and apotropaic properties.

Echoes of the Future I-II-III (2023) by **Eleni Zouni** is a collection of three large paintings on Greek cotton canvas that are inspired by traces of architecture and machine morphology within the factory. Deconstructing and reconstructing forms and shapes that the artist encountered in its various buildings, she turns our gaze towards the robustness and the powerfulness of the heavy machinery that is made

to process fine and delicate materials; materials that render creativity and perhaps a reminder of our childhood years. Meticulously working on the calico surface, Zouni creates astonishing landscapes with her brush strokes representing the countless kilometres of threads that have been produced for decades here. Myriads of uses are deciphered into myriads of trajectories, all imbedded in our collective unconscious. Unbound by time, the artist's triptych moves between the past and the future, seeing the present as a miniscule reference point that will steer us on to the next step.

"A human being is a part of the whole called by us universe; a part limited in time and space. He experiences himself, his thoughts, and his feelings as something separate from the rest - a kind of optical delusion of consciousness".

– Albert Einstein

-
- 1 such as mathematician and engineer Henri Poincaré (1854-1912), mathematician and philosopher Edward Norton (1894-1964), and mathematician and meteorologist Norbert Wiener (1917-2008).
  2. Hermes Trismegistus was a legendary Hellenistic figure that originated as a syncretic combination of the Greek god Hermes and the Egyptian god Thoth, later associated with god Hermes of the Greek mythology. He was the purported author of the *Hermetica*, a widely diverse series of ancient and medieval pseudo-epigraphical texts that lay the basis of various philosophical systems known as Hermeticism. The figure of Hermes Trismegistus can also be found in both Islamic and Bahá'í writings. The *Corpus Hermeticum* is a collection of 17 Greek writings originally written between AD ca.100 and ca.300 but the collection as known today was first compiled by Byzantine editors.
  - 3 The multiverse is a term that scientists use to describe the idea that beyond the observable universe, other universes may also exist. Together, these universes are presumed to comprise everything that exists; the entirety of space, time, matter, energy, information, and the physical laws that describe them. The different universes within the multiverse are called "parallel universes" or "other universes".
  - 4 A wormhole is a hypothetical structure connecting disparate points in spacetime, and is based on a special solution of the Einstein field equations. A wormhole can be visualised as a tunnel with two ends at separate points in spacetime.
  - 5 Aestivation is a state of animal dormancy, similar to hibernation, although taking place in the summer rather than the winter. It is characterised by inactivity and a lowered metabolic rate, that is entered in response to high temperatures and arid conditions.
  - 6 Edward Norton Lorenz (1917 - 2008) was an American mathematician and meteorologist who established the theoretical basis of weather and climate predictability, as well as the basis for computer-aided atmospheric physics and meteorology. He is best known as the founder of modern chaos theory, a branch of mathematics focusing on the behaviour of dynamical systems that are highly sensitive to initial conditions.
  - 7 Lot's Wife is not named in the Bible but is referred to as "Ado" or "Edith" in some Jewish traditions. She is also mentioned unnamed in the deuterocanonical books of the *Book of Wisdom* (10:7) written in the 1st century BC and the New Testament in *Luke* (17:32).
  - 8 The term originates in the early 17th century (denoting an object used by the peoples of West Africa as an amulet or charm). It derives from the French word 'fétiche', the Portuguese word 'feitiço' (charm, sorcery) (originally an adjective meaning 'made by art') and from Latin word 'facticus'.

ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΕΤΑΛΟΥΔΑΣ

κείμενο δρ Κώστας Πράπογλου

«οι αόρατες κλωστές είναι οι πιο ισχυροί δεσμοί»
–Friedrich Nietzsche

Η γεωγραφική τοποθεσία του συγκροτήματος της κλωστοϋφαντουργίας «Πεταλούδα» ορίζεται σε άμεση γειτνίαση με τον άξονα της αρχαίας Ιεράς Οδού που συνδέει την πόλη της Αθήνας με την Ελευσίνα. Από εκεί διερχόταν η τελετουργική πομπή των Ελευσίνιων Μυστηρίων κατά την αρχαιότητα.

Στον ίδιο αυτόν τόπο ιδρύεται αιώνες αργότερα από τον Ελευθέριο Μουζάκη η ιστορική βιομηχανία «Κλωσταί Πεταλούδας-Μουζάκης», η οποία λειτουργεί αδιάκοπα έως σήμερα.

Η έκθεση με τίτλο *Το Φαινόμενο της Πεταλούδας / The Butterfly Effect* σε πολυάριθμους χώρους του συγκροτήματος, αναζητά μέσω της σύγχρονης τέχνης απαντήσεις σε ερωτήματα, γεννήματα ενός διαλόγου μεταξύ καλλιτεχνών, κοινού, ενεργών και των ανενεργών τομέων του εργοστασίου.

Ο ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΜΟΥΖΑΚΗΣ

Ο Ελευθέριος Μουζάκης, ιδρυτής του ομώνυμου ομίλου εταιρειών, ξεκίνησε την επιχειρηματική του δραστηριότητα το 1944. Με τη χρήση πρωτοποριακών για την εποχή μεθόδων προώθησης προϊόντων (marketing) και ποιοτικού ελέγχου, καθώς και με την υιοθέτηση μιας εξωστρεφούς και επιθετικής στρατηγικής, κατέστησε την επιχείρησή του ως μια από τις κορυφαίες της ελληνικής αγοράς. Η «Πεταλούδα» εξελίχθηκε στο πιο αναγνωρίσιμο brand στην ελληνική κλωστοϋφαντουργία, ένα υπόδειγμα επιχειρηματικότητας με αδιάλειπτη παρουσία εδώ και οκτώ δεκαετίες.

Η εταιρεία στράφηκε σχεδόν από την πρώτη στιγμή στις αγορές του εξωτερικού, ανέπτυξε από τη δεκαετία του 1950 συνεργασίες με τον γαλλικό κολοσσό DMC, ενώ από τις αρχές της δεκαετίας του 1980 τέθηκαν οι βάσεις για εξάπλωση στις διεθνείς αγορές (δυτική, ανατολική, κεντρική Ευρώπη, Βόρεια Αφρική, Μέση Ανατολή, Βόρεια Αμερική, Βαλκάνια, πρώην Σοβιετικές δημοκρατίες). Ο όμιλος περιλαμβάνει σήμερα τις εταιρείες «Ελ. Δ. Μουζάκης ΑΕΒΕΜΕ», «Κλωσταί Πεταλούδας ΑΕΒΕ» και Ελ. Δ. Μουζάκης «Εκκοκιστήρια Σερρών ΑΕΒΕ».

Η «Πεταλούδα» επιβίωσε και αναπτύχθηκε σε βάθος δεκαετιών, όχι μόνο με την ποιότητα των προϊόντων της, αλλά και με τη δημιουργία τάσεων στην αγορά και την εφαρμογή ευφάνταστων και αποτελεσματικών διαφημιστικών πρακτικών. Ο Ελευθέριος Μουζάκης θεωρείται ο πρώτος σπόνσορας του ελληνικού ραδιοφώνου και ο πρώτος που καθιέρωσε το BOGOF (buy one get one free - στα δύο, το ένα δωρό). Παράλληλα, έλαβε τον τίτλο του πιο έντιμου Έλληνα φορολογούμενου επιχειρηματία, καθώς δήλωνε και πλήρωνε περισσότερα από όλους τους άλλους μεγαλοβιομήχανους της εποχής.

ΟΙ ΧΩΡΟΙ

Τα έργα καταλαμβάνουν διάφορα κτίρια του εργοστασίου. Οι θεατές ακολουθούν μια συναρπαστική διαδρομή κατανοώντας έτσι καλύτερα τη λειτουργία της κλωστοϋφαντουργίας καθώς και γενικότερα μιας μεγάλης βιομηχανικής μονάδας. Μηχανές από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα μας ταξιδεύουν στον κόσμο της μηχανικής, της τεχνολογίας και της μαζικής παραγωγής. Οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να δουν το κτίριο του **μερσεριζέ** όπου το νήμα αποκτά λάμψη, δύναμη και δεκτικότητα στις βαφές με έντονη επεξεργασία προκειμένου να αντέχει και να έχει μεγαλύτερη διάρκεια ζωής. Σε ένα παρακείμενο κτίριο υπάρχει ένας **ατμιστής**, μια τεράστια μηχανή ατμού που θυμίζει διαστημόπλοιο ή χρονοκάψουλα. Εκεί κοντά βρίσκουμε τις **ανέμες**, τη μονάδα που περιέχει μηχανές τυλίγματος και ξετυλίγματος νήματος βιομηχανικής κλίμακας καθώς και μηχανές **γκαζέ**. Αυτές επεξεργάζονται μερσεριζέ βαμβακερό νήμα με δυνατή φλόγα θερμού αερίου, αφαιρώντας έτσι το περίσσιο χνούδι στο νήμα, δίνοντάς του μια ομαλότερη και φωτεινότερη εμφάνιση. Το παλαιότερο τμήμα του εργοστασίου είναι το τμήμα **γλασέ** όπου το μερσεριζέ βαμβακερό νήμα υφίσταται επεξεργασία με διάφορες ουσίες και αποκτά μια γυαλισμένη και λαμπερή εμφάνιση, η οποία είναι κατάλληλη για ενδύματα (όπως γούνες) που απαιτούν ισχυρότερο νήμα. Τα μηχανήματα σε αυτό το τμήμα είναι εξαιρετικά παραδείγματα εξοπλισμού που χρονολογείται από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα. Τα **βαφεία** είναι η καρδιά του εργοστασίου. Εδώ συναντάμε ένα ευρύ φάσμα μηχανών, με κάθε μια από αυτές να εξυπηρετεί ξεχωριστό σκοπό για το χρωματισμό νημάτων διαφορετικών ποιοτήτων. Κάτω από αυτόν τον τομέα, σε μια σειρά τεράστιων υπόγειων χώρων αποθηκεύεται όλο το εμπόρευμα και τα προϊόντα συσκευάζονται για να εξαχθούν.

Η ΕΚΘΕΣΗ

Η έκθεση σύγχρονης τέχνης που πραγματοποιείται στους χώρους της «Πεταλούδας», προσδοκά να αναδείξει το εργοστάσιο και την ιστορία του που είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη βιομηχανική ιστορία της Ελλάδας.

Το βιομηχανικό περιβάλλον με τον έντονο ρετρο-φουτουριστικό του χαρακτήρα εμπνέει τους συμμετέχοντες καλλιτέχνες και βάζει τους επισκέπτες σε μια συνθήκη όπου το πραγματικό και το φανταστικό συνδιαλέγονται και αλληλοεπιδρούν.

Το εννοιολογικό πλαίσιο της επιμελητικής πρακτικής αυτής της έκθεσης δομείται πάνω σε μια ποιητική και αλληγορική μεταφορά του φαινομένου της πεταλούδας (the butterfly effect) που δανείζει και το όνομά του στον τίτλο της έκθεσης. Ξεκινώντας ως μια θεωρία που ανέπτυξαν επιστήμονες των αρχών του 20^{ου} αιώνα¹, σύμφωνα με την οποία η αστάθεια της ατμόσφαιρας της Γης έγκειται στη συμπεριφορά μη γραμμικών δυναμικών συστημάτων και στη θεωρία του χάους, οι φιλοσοφικές προεκτάσεις έγιναν

πολύ σύντομα συνοδοιπόροι της κβαντικής μηχανικής. Στη βάση αυτής της θεωρίας έγκειται η αρχή ότι μια απειροελάχιστη μεταβολή στη ροή των γεγονότων οδηγεί, μετά από την πάροδο του χρόνου, σε μια εξέλιξη της ιστορίας δραματικά διαφορετική από εκείνη που θα λάμβανε χώρα, αν δεν είχε συμβεί η μεταβολή. Το υπεραπλουστευμένο παράδειγμα του φτερουγίσματος μιας πεταλούδας σε μια γωνιά του πλανήτη που θεωρητικά θα μπορούσε να αλλάξει τις καιρικές συνθήκες στην άλλη πλευρά του, λαμβάνει προεκτάσεις μεταφορικές και όχι μόνο.

Η έκθεση διαχειρίζεται έννοιες επιπέδων μνήμης, ιστορικότητας και δια-προσωπικής αφήγησης. Η θεματική εμπνέεται από την ταυτότητα και τη μακροχρόνια ιστορία του εργοστασίου σε άμεση σύνδεση με την εγγραφή της παράδοσης του τόπου και τα υλικά παραγωγής της βιομηχανίας μέσα στο χωροχρόνο.

Λαμβάνοντας υπόψη το γεωγραφικό στίγμα της ευρύτερης περιοχής των εγκαταστάσεων του εργοστασίου που ταυτίζεται με τον άξονα της αρχαίας πομπής των Ελευσίνιων Μυστηρίων επί της Ιεράς Οδού, το φιλότεχνο κοινό έρχεται σε επαφή με νοήματα εσωτερικής διερεύνησης, υπαρξιακών αναζητήσεων και συναισθηματικής ανάτασης.

Η φυσική υπόσταση του νήματος ως πρώτη ύλη αλλά και ως παράγωγο/προϊόν σε αναρίθμητες μορφές, αποτελεί αναφορά μιας παράδοσης και μιας εθνικής ταυτότητας σε πολλαπλά επίπεδα. Σχηματίζει και νοηματοδοτεί γεωγραφικούς προσδιορισμούς σε φυσικό και μετα-φυσικό επίπεδο ενώ παράλληλα λειτουργεί και ως εφαλτήριο συναισθηματικών συνάψεων. Τα στοιχεία αυτά απασχολούν τους εικαστικούς και αποτελούν έναν από τους βασικούς παρονομαστές του ρεπερτορίου τους.

Χώροι αποθήκευσης, αίθουσες με μηχανήματα, διάδρομοι και περάσματα, συγκροτούν μια ροή συνειδησιακής και συναισθηματικής πορείας.

Το ανθρώπινο δυναμικό, οι οικογένειες που εργάστηκαν στον τόπο αυτό και έζησαν από αυτόν αποτελούν μια παράμετρο σημαντική αλλά και συνάμα συμβολική που αναμφίβολα εδραιώνει μια περαιτέρω συνθήκη διερεύνησης του ρόλου της βιομηχανίας και τη συμβολή της στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας.

Καθώς οι έννοιες του παρελθόντος, του παρόντος και του μέλλοντος αλληλοσυγκρούονται και αλληλοσυγχέονται, μετατρέπονται σε υποκειμενικές συμβάσεις που η μια επιδρά και επανεγγράφεται πάνω στην άλλη, οδηγώντας μας σε μια αναθεώρηση του κόσμου όπως τον γνωρίζουμε.

Τα κτίρια μετατρέπονται σε σώματα, μέσα στα οποία ο κάθε καλλιτέχνης ανακαλύπτει το δικό του εαυτό ενώ ο θεατής τα περιδιαβώνει αναζητώντας ασυνείδητα τις δικές του καταβολές. Μέσα από αυτό το ταξίδι διάδρασης, ερχόμαστε αντιμέτωποι με την ίδια μας την ύπαρξη, συνειδητοποιώντας τη ροή της ιστορίας αλλά και της δικής μας ζωής.

Η ενεργοποίηση ξεχωριστών χώρων επιδρά συμβολικά ως νέα πνοή ζωής, δημιουργικότητας και έμπνευσης. Σηματοδοτεί μια νέα δύναμη και μια επιθυμία για αναγέννηση και εξέλιξη.

Ο θεατής ταξιδεύει σε έναν κόσμο όπου αρχιτεκτονική, μηχανές, κλωστές και πολυμεσικά έργα τέχνης συνυπάρχουν αρμονικά και αναπτύσσουν ενεργό διάλογο με το χωροχρόνο, υπαίνοντας ταυτόχρονα ένα δεσμό μεταξύ της Τέχνης και του Επιχειρείν. Έχοντας τη δυνατότητα να βρεθεί σε αυτούς τους χώρους, το κοινό θα αναλογιστεί, μεταξύ άλλων, την προοπτική της επαναβιομηχανοποίησης, της ισχυροποίησης της εγχώριας

παραγωγής και του συλλογικού οφέλους που θα μπορούσε να προκύψει από μια τέτοια εξέλιξη.

Σαράντα-ένας καλλιτέχνες σύγχρονης τέχνης παρουσιάζουν έργα που ανταποκρίνονται στον χώρο (site-specific) και στους εννοιολογικούς άξονες (context-responsive), δημιουργώντας με το οπτικό, πολυμεσικό λεξιλόγιό τους εγκαταστάσεις χώρου, βίντεο, γλυπτά, ηχοτοπία, και ζωγραφική.

Ο θεατής αναπτύσσει μια συνομιλία με όλα τα έργα, αφουγκράζεται τις δονήσεις του παρελθόντος και του παρόντος και αναπτύσσει μια σχέση με το μέλλον και την υποκειμενικότητα των συνθηκών όπως αυτές ορίζονται από εμάς τους ίδιους.

«σε όλο το χάος υπάρχει ένας κόσμος, σε όλη την αταξία μια μυστική τάξη»
—Carl Gustav Jung

Το *In Process Twice* (2014-2023) της **Εοξέν Αγκοπιάν** είναι ένα έργο μεγάλης κλίμακας μικτής τεχνικής, διπλής όψης που έχει συντεθεί από νήμα, ύφασμα και ζωγραφισμένο καμβά. Έχοντας δημιουργήσει τη μία πλευρά του έργου στο στούντιό της στη Νέα Υόρκη πριν από εννέα χρόνια, η καλλιτέχνις έφτασε στην πλήρη πραγμάτωσή του δουλεύοντας την άλλη πλευρά του στο εργοστάσιο της «Πεταλούδας», μια συμβολική πράξη ολοκλήρωσης με αφορμή την παρούσα έκθεση. Η νέα πλευρά περιλαμβάνει τρισδιάστατες υφαντές λεπτομέρειες που παραπέμπουν στο σχήμα και τη μορφή μιας χρυσαλλίδας ως αλληγορική αναφορά στη μεταμόρφωση και την εξέλιξη. Εμπνευσμένη από την έννοια της συνέχισης καθώς και από την εγγενή συνθήκη του μετασχηματισμού και της μετάβασης, η Αγκοπιάν διευρύνει ακόμα περισσότερο τον τρόπο που ερμηνεύει την ελαστικότητα του χώρου και τις πολυμορφικές πτυχές της ύπαρξης.

A structure on pain and light (2023) της **Λυδίας Ανδριώτη** προσελκύει δελεαστικά τους θεατές να επανεξετάσουν την αντίληψή τους για τους συναισθηματικούς τόπους μέσα από τις γνωστικές μας σχέσεις με τα κοινωνικά περιβάλλοντα, καθώς και τη σχέση μας με τις πολλαπλές διαστάσεις. Έχοντας δημιουργηθεί από την καλλιτέχνιδα ως ένα πεδίο χαράς και σκέψης, η εγκατάσταση αναδύεται σαν κύμα στοχασμών που αποκαλύπτει τις κρυμμένες αφηγήσεις μιας αγνότητας και ενός αρχετυπικού φωτός. Προερχόμενη από την υπέρτατη ανάγκη ελέγχου του φυσικού πόνου ως μορφή ακραίας σωματικής κατάστασης (εδώ παρομοιάζεται με τις ακανθώδεις προεκτάσεις των κωνικών καρουλίων που βρέθηκαν στο χώρο), η αναζήτηση της Ανδριώτη περιλαμβάνει τον απόλυτο συντονισμό του εαυτού πάνω στην απώτερη ανακάλυψη μιας ενδότερης [δια]προσωπικής πύλης. Έχοντας ερευνήσει το *Corpus Hermeticum* του Ερμή Τρισμέγιστου², προσεγγίζει τις έννοιες της πνευματικής πρακτικής ως ένα είδος βαθύτατης εκπαίδευσης και διαλογισμού. Αυτά οδηγούν σταδιακά σε φωτεινά οράματα (που εδώ αντιπροσωπεύονται από κυκλικές εστίες φωτός νέον), καθώς και σε μια κοσμική συνείδηση και μια πνευματική αναγέννηση. Αυτό το ακτινοβόλο και αισιόδοξο όραμα συνοδεύεται επίσης από γήινους και συμπαγικούς ήχους. Ξεκινώντας με τον ήχο ενός γκονγκ και καταλήγοντας με αυτόν ενός μπολ Ιμαλαΐων, το ηχοτοπίο εμπεριέχει ηχητικές αναπαραστάσεις αστρικών αντικειμένων και φαινομένων όπως έχουν εντοπιστεί από τα τηλεσκόπια της NASA. Η εγκατάσταση επιχειρεί να δείξει το δρόμο προς μία οικουμενική αλήθεια και τη σωτηρία γνώση που συγχωνεύει άνευ όρων το υλικό και το άυλο.

Το έργο *Vortex / the end of time* (2023) της **Christina Anid** είναι μια site-specific εγκατάσταση που διερευνά έννοιες στενά συνδεδεμένες με την αρχιτεκτονική του χρόνου και τους τρόπους που τον κατανοούμε. Με αφορμή το ρολόι τοίχου του κτιρίου που κάποτε συγχρονιζόταν με ένα κεντρικό ρολόι (mother clock), συνδεδεμένο με όλα όσα βρίσκονταν στους χώρους του εργοστασίου, η καλλιτέχνιδα διευρύνει την αντίληψή μας όσον αφορά τη σχέση μας με το χρόνο. Ένας μεγάλος αριθμός παλιών καντράν ρολογιών δημιουργεί κυματισμούς που διαφεύγουν από μια κεντρική πηγή. Για την Anid, ο χρόνος θα μπορούσε να είναι μια μηχανή που ενίοτε μας διαλύει και ενίοτε γίνεται αγωγός μεταλαμπάδευσης γνώσης και εμπειρίας. Σε μια εποχή που οι φυσικοί και οι αστροφυσικοί αμφισβητούν τον τρόπο που κατανοούμε τον κόσμο και το πολυσύμπαν (multiverse)³, ο χρόνος αναδιαμορφώνεται σε μια δίνη στην οποία η κβαντική φυσική αμφισβητεί βαθιά την εικόνα που έχουμε για την πραγματικότητα. Συχνά αισθανόμαστε τον εαυτό μας παγιδευμένο σε διαστρωματώσεις χρόνου και εγκλωβισμένο σε μια διαρκώς μεταβαλλόμενη ολότητα. Η ρευστότητα διαπερνά τα πάντα, ο χρόνος γίνεται άχρονος ενώ η μεταφυσική της ύπαρξης και της ανυπαρξίας, μας μετατρέπει ήρεμα σε απλά αποτυπώματα μέσα σε μια κοσμολογική συγκυρία.

Το έργο *Heavy-duty* (2023) της **Άννας Αντάρτη** εξετάζει ιδέες που σχετίζονται με την ανθεκτικότητα και τη βιωσιμότητα ενάντια στην παρακμή και την κατάρρευση. Στο δυστοπικό περιβάλλον του κεντρικού λεβητοστασίου, ένα γλυπτό σε σχήμα κάκτου κυριαρχεί στο χώρο. Η πρώτη μας συνάντηση με αυτό είναι καθώς κατεβαίνουμε το κλιμακοστάσιο προς το υπόγειο. Αυτή η φιγούρα-φάντασμα, παγιδευμένη σαν σε κλουβί, τραβάει την προσοχή μας, αποκαλύπτοντας πλήρως το μεγαλείο της όταν ο θεατής μπαίνει στο δωμάτιο λίγα λεπτά αργότερα. Ένας γιγάντιος κάκτος φυτρώνει από τα σκοτεινά λασπώδη νερά του δαπέδου του μηχανοστασίου, μεγαλώνει διαπερνώντας το σιδερένιο δάπεδο και συνεχίζει προς την οροφή. Ο ρυθμός της ανάπτυξής του ενορχοστρώνεται από τον αδιάλειπτο ήχο του ατμού που παράγει μια ατονικότητα, ενώ τα έντονα χρώματα υποδηλώνουν υγεία, αντοχή και ρωμαλεότητα. Η παρουσία του θυμίζει αρχετυπικές μορφές που μετατρέπουν το χώρο αυτό σε τόπο ανασκαφής, όπου κάτι από το μακρινό παρελθόν αποκαλύπτεται απροσδόκητα για να μας θυμίσει τις ρίζες μας και την ικανότητά μας να ανακαλύπτουμε ξανά τη γνώση που είχε χαθεί.

Η εγκατάσταση με τίτλο *The Declaration of Sentiments and Other Stories* (2023) της **Κλίτσα Αντωνίου** είναι μια βίντεο χαρτογράφηση τεσσάρων καναλιών σε προϋπάρχουσες επιφάνειες αποθηκευτικών χώρων. Διερευνώντας πώς μικρά γεγονότα μπορούν να οδηγήσουν σε μεγάλες αλλαγές που έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην κοινωνία, η καλλιτέχνις επανεξέτασε την Ιστορία του Αγώνα για τα Δικαιώματα των Γυναικών για να αναζητήσει εκείνες τις στιγμές που καθόρισαν τη ροή των γεγονότων στην ιστορία. Στις 9 Ιουλίου 1848, πέντε βασικά μέλη του αμερικανικού κινήματος για το δικαίωμα ψήφου των γυναικών συναντήθηκαν για τσάι στο Waterloo της Νέας Υόρκης. Το λεγόμενο «Tea Party» έγινε η αρχή ενός οργανωμένου αγώνα, απαιτώντας την ισότητα των γυναικών και το δικαίωμα ψήφου, γεννώντας έτσι τη *Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Γυναικών* και τη *Διακήρυξη των Συναισθημάτων και των Αποφάσεων* (*The Declaration of Sentiments and Resolutions*). Για τα επόμενα 72 χρόνια, οι γυναίκες αρχηγοί του αγώνα πίεζαν, διαδήλωναν, και διαμαρτύρονταν για το δικαίωμα ψήφου επηρεάζοντας και άλλες χώρες. Έχοντας κατά νου τις χιλιάδες εργαζόμενες γυναίκες στις ελληνικές βιομηχανίες, η καλλιτέχνιδα τιμά αυτές τις μακροχρόνιες προσπάθειες για καλύτερη μεταχείριση και δικαιοσύνη. Παρατηρώντας διαφορετικές συνθήκες και

γεγονότα που παρεμβαίνουν και αλληλοεπηρεάζονται οδηγώντας κατά συνέπεια σε νέες πραγματικότητες, η Αντωνίου εκφράζει τη σημασία τέτοιων περιστάσεων στη διαδικασία αναδιαμόρφωσης των νοητικών μας αξόνων και των τρόπων με τους οποίους προχωράμε μπροστά.

Το φιλμ *Of Forms and Growth* (1978) είναι μια εις βάθος τεκμηρίωση της πρακτικής της Αμερικανίδας γλύπτριας της εποχής του μοντερνισμού **Ruth Asawa** (1926-2013). Ο σκηνοθέτης της 28λεπτης ταινίας Robert Snyder καταδύεται στην πρακτική της καλλιτέχνιδος, το έργο της οποίας χαρακτηρίστηκε σε τεράστιο βαθμό από τη χειρωνακτική εργασία μέσω της διαλογιστικής προσέγγισης καθώς και από τη βαθιά σύνδεση με τη φύση και το περιβάλλον. Η ευαισθησία, η ανθρωπιά και η φιλοσοφία ζωής της Asawa την έκαναν διάσημη μέσα από τη συμμετοχή της σε δημόσιες αναθέσεις καθώς και σε έργα με εκατοντάδες μαθητές. Όπως οι γυναίκες εργάτριες του εργοστασίου της «Πεταλούδας», η Asawa είχε βαθιά επίγνωση του υλικού και εργάστηκε αμέτρητες ώρες χειρωνακτικά –κάποιες φορές υπό αντίξοες συνθήκες– για να παράγει γλυπτά σε εμβληματικές βιομορφικές φόρμες, υφασμένες από σύρμα με βελονάκι, τα οποία έχουν ταξιδέψει σε μουσεία σε όλο τον κόσμο.

Το *Memory Daydream* (2023) είναι ένας ασπρερισμός ασπρόμαυρων έργων με ακρυλικό χρώμα της **Orit Ben Shitrit** που αποτυπώνουν ένα υποθετικό σενάριο σε μια φουτουριστική στιγμή. Λαμβάνοντας χώρα σε ένα διφορούμενο στιγμιότυπο μετά από ολική καταστροφή του περιβάλλοντος, η καλλιτέχνις φαντάζεται μια περίεργη κατασκευή που συνδυάζει διάφορα είδη ζωής η οποία εξετάζεται από τρεις ανθρωποειδείς οντότητες (ίσως επιστήμονες), υπονοώντας την εξαφάνιση της ανθρωπότητας. Το υβριδικό ζώομορφο αντικείμενο, εγκιβωτίζοντας επίσης και τα χαρακτηριστικά μιας μηχανής, αντλεί μυστηριώδεις στοιχεία από αρχαία μοτίβα. Επανερμηνεύοντας το φαινόμενο της πεταλούδας σε μελλοντικό χρόνο, η Ben Shitrit αναλογίζεται την υποθετική συνέπεια γεγονότων όπου μια απειροελάχιστη μετατόπιση μπορεί να οδηγήσει σε ένα απρόβλεπτο αποτέλεσμα. Εικόνες οντοτήτων που αποτελούν συνδυασμό του ανθρώπινου είδους, φυτών, ζώων και μηχανών, πιθανόν να απαρτίζουν καταγραφές του ασυνειδήτου και μια μορφή μνήμης του σώματος, απότοκα ενός υποκείμενου φόβου περιβαλλοντικής καταστροφής και απώλειας του τωρινού οικοσυστήματός μας.

Ο **Robert Cahen** με το *Kosmos: the uncertainty* (2018), μας ταξιδεύει σε τοπία του ασυνειδήτου. Έχοντας ως αφετηρία την αρχή της ανθρώπινης ζωής με ένα έμβρυο ακόμα στη μήτρα, το βίντεο μας ανταμείβει με μια περιπλάνηση μέσα από πολλαπλές εμπειρίες της ύπαρξης. Με την αφήγησή του, ο καλλιτέχνης παίζει με μια αφηρημένη διαστρωμάτωση χρόνου και μνήμης. Το φως, η σκιά και η συνεχής παραμόρφωση της πραγματικότητας είναι ζωτικοί παράγοντες σε μια μεγαλειώδη κατάσταση, όπου το ανθρώπινο σώμα και το περιβάλλον συγχωνεύονται σε μια ενιαία οντότητα. Η διαδοχή των σκηνών αντανάκλα μια μεταφυσική αλυσίδα γεγονότων, αδέσμευτων από το χρόνο και το χώρο. Και οι δύο, δε φαίνεται πλέον να είναι συναφείς, αν και αναπόφευκτα γίνονται μέρος του ίδιου συστήματος και αλληλοεπηρεάζονται.

Η εγκατάσταση με τίτλο *The Weight of Dreams* (2023) της **Irene Carvajal** έχει ως αφετηρία μια οικογενειακή ιστορία που ενώ αρχικά φαίνεται γεωγραφικά τόσο μακριά από εμάς, ξαφνικά εντοπίζουμε κοινά σημεία περισσότερα από όσα θα φανταζόμασταν. Περίεργα κυλινδρικά αντικείμενα που κληρονόμησε η καλλιτέχνιδα από τον παπού της, ο οποίος εργαζόταν ως μηχανικός στο Εθνικό Εργοστάσιο Αποστακτηρίων της

Κόστα Ρίκα τη δεκαετία του 1940, συνθέτουν μια site-specific εγκατάσταση. Ενώ αρχικά χρησιμοποιήθηκαν ως βαρίδια για τη μέτρηση συστατικών για τη δημιουργία αποσταγμένων οιοπνευματωδών ποτών, αυτά τα αντικείμενα αποτελούν πλέον για την καλλιτέχνιδα ένα κομμάτι εξερεύνησης του παρελθόντος της. Ένα παρελθόν που κατακερματίστηκε λόγω της οικογενειακής μετανάστευσης στις Ηνωμένες Πολιτείες. Παίζοντας με τα όρια του χώρου και του χρόνου, η Carvajal συνδέει εννοιολογικά τις δύο χώρες (Κόστα Ρίκα και Ελλάδα) των οποίων η νεότερη ιστορία χαρακτηρίζεται από μεγάλους αγώνες για την εγκαθίδρυση και διασφάλιση της δημοκρατίας. Σήμερα, χρειάζονται 13 ώρες και 33 λεπτά για να ταξιδέψει κάποιος μεταξύ Αθήνας και Σαν Χοσέ στην Κόστα Ρίκα. Η εγκατάσταση είναι κατασκευασμένη με όσους καθρέφτες και καμπανόσχημα αντικείμενα κατάφερε να δημιουργήσει η καλλιτέχνιδα ακριβώς σε αυτό το σύντομο χρονικό διάστημα, κατά τη διάρκεια μιας περφόρμανς πριν από λίγους μήνες. Τώρα όλα αιωρούνται με νήματα από μια μεταλλική σκάλα υφαίνοντας το παρελθόν με το παρόν, συνδυάζοντας ταυτόχρονα το βιομηχανικό παρελθόν των δύο χώρων σε διαφορετικές πλευρές του πλανήτη.

Η **Ειρήνη Γκόνου** με το *Ritual Cloths* (2023) στρέφει την προσοχή μας προς την αξεπέραστη δύναμη του διαλογισμού, της ενσυνειδητότητας και του ευλαβικού στοχασμού. Καλύπτοντας την επιφάνεια τριών μεγάλων πυλώνων του υπόγειου εργοστασιακού χώρου, τα έργα της Γκόνου αναδεικνύονται ως φορητοί οικιακοί βωμοί που ενσαρκώνουν την οπτική υφή των φυσικών στοιχείων ως ένδειξη προσφοράς. Διακοσμημένα με σπόρους, μέρη φυτών, φτερά και άλλα φυσικά στοιχεία, δημιουργούν μια αλληλεπίδραση μεταξύ του φυσικού και του υπερφυσικού, του υλικού και του άυλου. Συνδυάζοντας την απτική εμπειρία με την επανάληψη, το έργο *Ritual Cloths* δημιουργεί ένα μετα-όραμα εσωτερικής γαλήνης και ισορροπίας, ενισχύοντας την κατανόησή μας για τις αρχέγονες καταβολές μας και μια αστείρευτη συνειδητότητα.

Το έργο *Iterations I-II-III* (2023) της **Susan Daboll** είναι μια εγκατάσταση μεγάλης κλίμακας που αποτελείται από ένα σύνολο εικόνων φωτογραφημένων μέσα στο εργοστάσιο. Σε μια προσπάθεια να δημιουργήσει οπτική τάξη μέσα από έναν τεράστιο όγκο πληροφοριών που υπάρχει σε όλα τα κτίρια, η καλλιτέχνις ανιχνεύει εκείνες τις μοναδικές λεπτομέρειες που οικοδομούν μια μυθοποιητική αφήγηση σε αντίθεση με το βαρύ και μεγαλειώδες μηχανικό περιβάλλον που μας πολιορκεί. Η αιθέρια και καλειδοσκοπική απεικόνιση της Daboll καταλαμβάνει μια μεγάλη επιφάνεια των εσωτερικών παραθύρων στον τομέα γλασέ του εργοστασίου και, μέσω σχολαστικής επεξεργασίας, δημιουργεί μια ενισχυμένη φωτεινότητα και ακτινοβολία, αναπτύσσοντας έτσι έναν σχεδόν μελωδικό συγχρονισμό με τις παρακείμενες πολύ παλιές μηχανές. Συνυφαίνοντας το βιομηχανικό χάος με την οπτική αρμονία, το έργο *Iterations* αποτελεί μια αριστοτεχνική επανάληψη μη λεκτικών ισχυρών συμβόλων.

Το έργο *ΧΑΣΑΜΕ ΤΑ ΛΕΦΤΑ ΜΑΣ ΑΛΜΑ ΟΧΙ ΚΑΙ ΤΗ ΓΕΥΣΗ ΜΑΣ* (2023) της **Λυδίας Δαμπασίνα** ξυπνά παιδικές μνήμες φιλτραρισμένες μέσα από συγκεκριμένες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες που βίωσε η καλλιτέχνιδα ως νεαρό κορίτσι. Ανήκοντας σε μια οικογένεια κατασκευαστών δαντελλών, η εικαστικός θυμάται εκείνα τα πρώτα χρόνια που πέρασε κατά τη διάρκεια της ακμής των οικογενειακών εγκαταστάσεων γεμάτων βαμβάκι, παίζοντας κρυφτό ανάμεσα σε βουνά από δαντέλλες και παρατηρώντας τις, ξαπλωμένη στο πάτωμα, να στεγνώνουν σαν λουλουδιασμένοι ουρανοί. Βιώνοντας την ακμή και τα σκαμπαγεβάσματα της οικογενειακής επιχείρησης που οδήγησαν σε μια αλληλουχία δύσκολων καταστάσεων, η Δαμπασίνα θυμάται πάντα

τη ρήση του πατέρα της, η οποία τιτλοφορεί αυτήν την εγκατάσταση. Αυτή η φράση, που τη συνοδεύει καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής της, σηματοδοτεί τη σύνδεση μεταξύ εσωτερικής υπερηφάνειας, αξιοπρέπειας και σεβασμού που μοιραζόμαστε μεταξύ μας. Βιώνοντας την παρακμή ενός μεγάλου τμήματος του βιομηχανικού τομέα στη χώρα μας, η Δαμπασίνα φέρνει από το μακρινό παρελθόν μια δήλωση που ανακεφαλαιώνει όχι μόνο την ουσία της ταυτότητάς μας αλλά και την προσωπική μας ανθεκτικότητα στην κρίση και τις ανισότητες της ζωής, συμπυκνώνοντας, ταυτόχρονα ένα μήνυμα ενσυναίσθησης και ελπίδας για το μέλλον που υπονοείται με το σκονίι απόδρασης από σεντόνια κρεβατιού που έρχεται προς το μέρος μας.

Το *Lararium* (2023) της **Σοφίας Ζαράρη** είναι ένα βιομηχανικό ιερό που εγκιβωτίζει ένα περίτεχνο ιερό αντικείμενο. Ο πυρήνας του αποτελείται από επτά γεωμετρικούς σχηματισμούς που συμβολίζουν τα τέσσερα βασικά στοιχεία (αέρας, φωτιά, νερό και γη που απεικονίζονται ως κύκλοι) και αναπαραστάσεις του αρσενικού και του θηλυκού (τρίγωνο), καθώς και της επιστήμης και της τεχνολογίας (τετράγωνο). Επιδέξια συναρμολογημένη από μια σειρά υλικών, όπως εξαρτήματα μηχανών, κλωστές, υφάσματα που βρέθηκαν μέσα στους χώρους του εργοστασίου, αλλά και πολύτιμους λίθους και κρυστάλλους, αυτή η οντότητα ακτινοβολεί μια απόκρυφη και σχεδόν αρχετυπική ενέργεια και δύναμη. Μην έχοντας, φαινομενικά, άμεση σχέση με το γεινιάζον περιβάλλον της, παραδόξως μας μαγνητίζει με την ανοίκεια ορμή της. Διασυνδέοντας τη φύση, την ανθρωπότητα και την επιστήμη μέσω μιας πανταχού παρούσας και αιγιματικής γεωμετρίας, το γλυπτό της Ζαράρη μεταφέρει τα χαρακτηριστικά ενός πρωτόγονου φετίχ⁴, που λατρεύεται για τις μαγικές και αποτροπαικές ιδιότητές του.

Η εγκατάσταση *Echoes of the Future I-II-III* (2023) της **Ελένης Ζούνη** είναι μια συλλογή τριών μεγάλων έργων ζωγραφικής σε ελληνικό βαμβακερό καμβά που είναι εμπνευσμένα από ίχνη αρχιτεκτονικής και μορφολογίας μηχανών εντός του εργοστασίου. Αποδομώντας και ανασυνθέτοντας μορφές και σχήματα που συνάντησε η καλλιτέχνης στα διάφορα κτίριά του, στρέφει το βλέμμα μας προς τη στιβαρότητα και τη δύναμη των βαρέων μηχανημάτων που κατασκευάζονται για την επεξεργασία λεπτών και ευαίσθητων υλικών· υλικά που προτάσσουν τη δημιουργικότητα αλλά ίσως και μια υπενθύμιση των παιδικών μας χρόνων. Δουλεύοντας σχολαστικά στην επιφάνεια του calico, η Ζούνη δημιουργεί εκπληκτικά τοπία με τις πινελιές της που αντιπροσωπεύουν τα αμέτρητα χιλιόμετρα νημάτων που παράγονται εδώ και δεκαετίες. Μυριάδες χρήσεις αποκρυπτογραφούνται σε αναρίθμητες τροχιές, όλες ενσωματωμένες στο συλλογικό μας ασυνείδητο. Αδέσμευτο από τον χρόνο, το τρίπτυχο της καλλιτέχνης κινείται ανάμεσα στο παρελθόν και το μέλλον, βλέποντας το παρόν ως ένα μικροσκοπικό σημείο αναφοράς που θα μας οδηγήσει στο επόμενο βήμα.

Το φιλμ *The Affecting History of Louisa, The Wandering Maniac* (2023) της **Michal Heiman** καταδύεται στο βαθύ ασυνείδητο του ανθρώπινου νου. Η ιστορία ξεκινά από μια άγνωστη γυναίκα που εμφανίστηκε να περιπλανιέται μόνη της στα χωράφια του Flax Bourton, ενός χωριού κοντά στο Μπρίστολ του Ηνωμένου Βασιλείου, το 1776. Προσέλκυσε αμέσως την προσοχή του κοινού για τους καλούς τρόπους, την ομορφιά και την ασυνήθιστη κομψότητά της. Για μερικά χρόνια, κατοικούσε σε μια θημωνιά, όπου την φρόντιζαν οι ντόπιες γυναίκες. Η Louisa δε μίλησε ποτέ, και –παρ' όλες τις προσπάθειες που έγιναν– κανείς δε μπορούσε να καταλάβει την καταγωγή ή την εθνικότητά της. Από το 1781 και μετά, μεταφέρθηκε σε διάφορα νοσοκομεία (συμπεριλαμβανομένου του πρώτου ψυχιατρείου στο Μπρίστολ) και πέθανε το 1800 στο Guys Hospital στο Λονδίνο.

Πολλά ποιήματα, βιβλία, άρθρα και θεατρικά έργα γράφτηκαν για τη Louisa, όνομα που της έδωσαν οι ντόπιοι. Αντιμετωπίζοντας την υπέρμετρη μυθολογία που αναπτύχθηκε πάνω στην ιστορία ενός άφωνου και ανίσχυρου πλάσματος, η καλλιτέχνης στρέφει την προσοχή μας στον πυρήνα της ανθρώπινης διάστασης, μιας βασικής έννοιας που διαπραγματεύεται η έκθεση. Η Heiman υπογραμμίζει όλες τις διακοινωνικές επιπτώσεις που δημιουργούνται όταν η έλλειψη πληροφοριών μετατρέπεται σε παραπληροφόρηση. Η αντικειμενοποίηση της Louisa, φιλτραρισμένη από την ανάγκη μιας εξιδανίκευσης ή ακόμα και φετιχοποίησης από τον έξω κόσμο, αντανάκλα έναν υπέρμετρο κίνδυνο για μια καταστροφική παρερμηνεία ενός γεγονότος το οποίο ποτέ δεν προοριζόταν να δημιουργήσει τέτοιο αντίκτυπο και αναταραχή.

Στο *Aab* (2023), η **Kiana Honarmand** φέρνει στο προσκήνιο το ρόλο και την ανάδειξη του στοιχείου του νερού για τον πλανήτη μας και ολόκληρη την ανθρωπότητα. Χρησιμοποιώντας τα χέρια της ως σκεύη και μέσο για να συνομιλήσει μαζί του, η καλλιτέχνης ξεκινά μια τελετουργία που εξυμνεί την προέλευση και τον κύκλο ζωής του το οποίο ωφελεί και ενισχύει την ύπαρξη και τη διαιώνιση ολόκληρου του οικοσυστήματός μας. Μέσα από ένα ταξίδι διαλογισμού, η Honarmand μετουσιώνει την υπέρτατη δύναμη της γλώσσας, επιδιώκοντας να μας ενώσει με τη φύση και υπενθυμίζοντάς μας από τι είμαστε όλοι φτιαγμένοι και από πού προερχόμαστε. Παρουσιάζόμενο στο τμήμα των βαφείων του εργοστασίου, όπου το νερό έχει απολύτως ζωτική σημασία, το *Aab* μας μεταφέρει ιδέες γύρω από την αναγέννηση, την αλληλεξάρτηση και τη διασύνδεση.

Ο **Pushpakaran Kadappath** με το *The Chronicles of Sacred Myths* (2023), ένα έργο αποκλειστικά με ινδικό μελάνι σε χαρτί, αποτυπώνει την πεμπτουσία της φαντασίας και της ποιητικής δημιουργικότητας. Αντλώντας από παραδόσεις της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου του και ενθουσιάζοντας τις αφηγήσεις των παππούδων του, ο καλλιτέχνης μας μεταφέρει οπτικές αναπαραστάσεις ενός μαγικού ρεαλισμού που συνδέεται με τη μυθολογία και την ιστορία της χώρας του (Ινδία). Μελετώντας την αρχαία Ελλάδα και, ειδικότερα, τα Ελευσίνια Μυστήρια, ο Kadappath ανιχνεύει κοινά σημεία μεταξύ δύο μακρινών χωρών και πολιτισμών. Οι φανταστικές ιπτάμενες φιγούρες του που αποδίδουν μια αιθέρια θεϊκή διάσταση, γίνονται όλες προσκυντές στο μονοπάτι του απείρου. Οι αλληγορικές αντανάκλασεις της αλληλουχίας των γεγονότων, της διασυνδεσιμότητας και του ιερού δικτύου συνείδησης, συνθέτουν τα όρια μεταξύ ανθρώπινης και μη ανθρώπινης νόησης.

Η **Αννίτα Καλημέρη** με το έργο *Smoking Pillars* (2023) κατασκευάζει ένα διφορούμενο σκηνικό όπου η αβεβαιότητα πλοήγησης γίνεται όλο και πιο αισθητή καθώς επιθεωρούμε τις επιφάνειες του καμβά. Ενοποιώντας έναν αριθμό καμβάδων διαφορετικών μεγεθών, το έργο που βλέπουμε υπονοεί την κατακερματισμένη πραγματικότητα που βιώνουμε επανειλημμένα, εμποτίζοντάς την ταυτόχρονα με πνεύμα και ευαισθησία. Με σαφείς αναφορές στο ρομαντισμό των δυτικών έργων ζωγραφικής του 17^{ου} και 18^{ου} αιώνα, που απεικονίζουν αρκαδικά και ερειπωμένα τοπία που απηχούν τη δόξα της αρχαιότητας, η καλλιτέχνης θολώνει τα οπτικά όρια μεταξύ των υπολειμμάτων της αρχαιότητας (κίονες) και των αρχιτεκτονικών χαρακτηριστικών της εκβιομηχάνισης (καμινάδες). Περιβαλλοντικά ευαίσθητοποιημένη, η Καλημέρη στοχάζεται πάνω το πέρασμα του χρόνου και τη μετατόπιση του τοπίου από το ένα στάδιο στο άλλο, δημιουργώντας διαστρωματώσεις πολιτιστικής συνείδησης και άλλων υποσυστημάτων. Το *Smoking Pillars* στέκεται ως φασματικό ομοίωμα της ανθρώπινης δραστηριότητας δίνοντας έμφαση σε έννοιες μετάβασης και προόδου.

Η **Μαριάννα Κωνσταντή** με το έργο *Complexions* (2023) κάνει μια αναφορά σε διαδικασίες και πρακτικές με τις οποίες ασχολήθηκε η εικαστικός κατά την επίσκεψή της στο εργοστάσιο και, πιο συγκεκριμένα, στο χώρο του βαφείου. Αμέτρητες σημειώσεις, εξισώσεις και χημικές ενώσεις που οδηγούν σε μια τεράστια επιλογή χρωματικών συνδυασμών για την παραγωγή νημάτων, υπήρξαν σημαντικά ερεθίσματα για την εγκατάσταση. Τα κωδικοποιημένα χειρόγραφα υπομνήματα και αρχεία που φαίνονται στο απλό μάτι σχεδόν απόκρυφα και αιγιματικά, μετατρέπονται από την Κωνσταντή σε φωτεινά στοιχεία που γίνονται σύμβολα ταυτότητας, συλλογικότητας και καθολικότητας. Τοποθετώντας τα σε ένα μηχανήμα που αποτελεί μέρος μιας περίπλοκης διαδικασίας βαφής, η Κωνσταντή συγκροτεί μια φουτουριστική κατάσταση, όπου τα υπολείμματα της ανθρώπινης γνώσης συσσωρεύονται και εναποτίθενται ως πολύτιμη πληροφορία και παρακαταθήκη της ανθρωπότητας.

Το έργο *The game of thread | Fixing the ephemeral* (2023) της **Μαρίας Λοιζίδου** είναι μια εγκατάσταση που ενσωματώνει μια σειρά έργων σε χαρτί και ένα βίντεο. Τα σχέδια που παρουσιάζονται εμβαθύνουν στην πρακτική του πλεξίματος, η οποία, βασισμένη σε ανθρωπολογικές και εθνολογικές μελέτες, αντανakλά μια ζωντανή τεκμηρίωση της ανθρώπινης συμπεριφοράς καθώς και του εφήμερου. Μέσα από τη δουλειά της, η Λοιζίδου συλλαμβάνει τη φευγαλέα ποιότητα του νήματος ως δήλωση ευθραυστότητας που αποσπάται μέσω της μνήμης. Όλα τα σχήματα και οι μορφές που εμφανίζονται στα έργα που εκτίθενται θυμίζουν κρυφές μαθηματικές εξισώσεις, αραβικά σύμβολα, ακόμη και σχηματισμούς πεταλούδων. Είναι εκδηλώσεις φαντασίας, κόμποι και συνάψεις ασυνείδητων σκέψεων. Σε διάλογο με μια γιγαντιαία μηχανή, η εγκατάσταση της Λοιζίδου αναδύεται ως αντίφαση στη στιβαρότητα και τη δύναμη, γεννώντας ταυτόχρονα μια μεταφορά για τον περίπλοκο ανθρώπινο εγκέφαλο και αυξάνοντας την αντανakλαστική και μετασχηματιστική υπεροχή της ύπαρξής μας.

Η **Ηλιοδώρα Μαργέλλου** με το *Deliverance* (2016-2023) οδηγείται από μια πυξίδα αρχέγονου ρυθμού. Αναρτημένο από την οροφή του ρετρο-φουτουριστικού περιβάλλοντος του βαφείου, το έργο εξυμνεί την ποικιλομορφία των υφασμάτων και τη ζωντάνια των χρωμάτων, κύριο χαρακτηριστικό του συγκεκριμένου χώρου. Θυμίζοντας έναν τμηματικό ομφάλιο λώρο ή ακόμα και μια αφηρημένη απόδοση μιας σκουληκότρυπας⁵ του Αϊνστάϊν, η κατασκευή παίζει με τις έννοιες της αποσύνδεσης και της επανασύνδεσης, λαμβάνοντας υπόψη πτυχές της εσωτερικότητας και της εξωτερικότητας. Η βιομορφική εμφάνιση και η διαφάνεια του έργου ξεγελούν το μάτι με οπτικές ασυνέχειες και γίνονται τα εργαλεία για την εμπειρία ενός αναπόφευκτου μέλλοντος που παρεμβαίνει δραστικά στο παρόν. Το σύμπαν της Μαργέλλου αντηχεί συγκρούσεις υλικότητας και μια διαδικασία εξονυχιστικού ελέγχου των ορίων του μεγέθους και του χώρου.

Το βίντεο *Ψυχές* (2023) της **Δέσποινας Μειμάρογλου** είναι μια βίντεο-εγκατάσταση που ενστερνίζεται μια αλληγορική προσωποποίηση των πεταλούδων. Για την εικαστικό, είναι μια ενσάρκωση της ανθρώπινης ψυχής, του νου και του πνεύματος ως μέσου χαρτογράφησης της ύπαρξής μας σε αυτόν τον πλανήτη. Η πρακτική της Μειμάρογλου που βασίζεται στη συστηματική παρατήρηση και μελέτη ειδήσεων, μέσων μαζικής ενημέρωσης και κοινωνικοπολιτικών γεγονότων που διαταράσσουν την καθημερινή μας πραγματικότητα, ενσωματώνει σε αυτό το βίντεο τον αντίκτυπο όλου αυτού του υλικού. Καμουφλαρισμένο με ποιητική διάθεση, το αφαιρετικό αλλά λυρικό τοπίο της, που σταδιακά κατοικείται από σχηματοποιημένες ιπτάμενες πεταλούδες, εκπέμπει μια

οντολογική αναζήτηση. Κάθε πεταλούδα είναι μια ανθρώπινη ψυχή που δραπετεύει προς έναν άγνωστο προορισμό. Είναι οι ψυχές εκείνων που εργάστηκαν σε αυτό το εργοστάσιο, έζησαν και ονειρεύτηκαν για δεκαετίες και δεν είναι πια μαζί μας. Ο ήχος των μη αναγνωρίσιμων και συγκεχυμένων ανθρώπινων φωνών, πυροδοτεί μια γλωσσική έκρηξη όπου μια έννοια που εκφράζεται με ήχο, ξαφνικά μετατρέπεται σε κάτι δίχως νόημα. Ένας έντονος συναισθηματικός παλμός επισκιάζει και επαναπροσδιορίζει την αίσθηση της ύπαρξής μας, επικρατώντας ταυτόχρονα ως φάρος ελπίδας και αισιοδοξίας που ρίχνει φως στην ίδια τη ζωή.

Η εγκατάσταση *Constellations* (2023) της **Στέλλας Μελετοπούλου** καταλαμβάνει ένα δωμάτιο που αποτελούσε σημείο συγκέντρωσης των εργαζομένων. Λαμβάνοντας υπόψη την καθετότητα του χώρου, η καλλιτέχνης ανασυντάσσει με το εικαστικό της λεξιλόγιο ένα νέο κόσμο που φέρει άμεσους παραλληλισμούς με το εργοστάσιο. Αναρίθμητα βιομηχανικά στοιχεία από αλουμίνιο τεμαχίζονται και επαναχρησιμοποιούνται δημιουργώντας ένα νέο περιβάλλον μέσα σε έναν χώρο μικρής ανάπαυλας από την εργασία. Αυτά τα ενσώματα ψήγματα από μια άλλη διάσταση, μη ορατή από τους ανθρώπους που χρησιμοποιούν καθημερινά το χώρο αλλά και τους επισκέπτες της έκθεσης, αποτελούν την αφορμή για νέες θεωρήσεις μιας φαινομενικά στατικής και επαναλαμβανόμενης πραγματικότητας. Συνδεδεμένα μεταξύ τους, πέφτουν από την οροφή όπως οι ακτίνες εκείνες που κάποτε ζωγραφίστηκαν στους τοίχους από κάποιους εργάτες. Τα δύο αρχικά τους στον τοίχο (Σ. Μ) συμπτωματικά τώρα γίνονται τα αρχικά της ίδιας της καλλιτέχνης, γεφυρώνοντας διαφορετικές πραγματικότητες του παρελθόντος και του παρόντος. Η εγκατάσταση της Μελετοπούλου δείχνει το δρόμο για ένα νέο μονοπάτι δυνατοτήτων. Οι σχέσεις, οι συγκρούσεις, οι κίνδυνοι, οι αποφάσεις, είναι όλα μέρος της συνέχισης της ζωής όπως όλοι την ξέρουμε και ελπίζουμε ότι θα είναι.

Το έργο *Debates I, II* (2023) του **Μανώλη Μπαμπούση** υποδηλώνει μια πλήρη δεκτικότητα προς την ερμηνεία των εκφράσεων του προσώπου και της μη λεκτικής επικοινωνίας. Ένα βίντεο παρουσιάζει τις λεπτομέρειες των εκφράσεων του στόματος πολιτικών των τελευταίων 50 ετών, ενώ σε ένα άλλο ακούμε τον ίδιο τον καλλιτέχνη να απαγγέλλει την ποίησή του σχολιάζοντας θέματα που αφορούν το περιβάλλον, την τέχνη, τον ανθρώπινο συμπεριφορισμό, τη λήψη αποφάσεων, τις προσωπικές εμμονές και τις φιλοδοξίες. Χωρίς να θέτει ερωτήματα και δίχως να δίνει απαντήσεις, η εγκατάσταση του Μπαμπούση είναι ένα επανασχεδιασμένο ψυχογράφημα που διερευνά τις ικανότητές μας να συνειδητοποιούμε και να κατανοήσουμε το νοητικό συλλογισμό. Αντιπαραβάλλοντας συγκεκριμένα χαρακτηριστικά του πολιτικού λόγου που επιχειρεί πάντα να προάγει την αυτοπεποίθηση, τη λογική, την αληθοφάνεια, την προσμονή και την ελπίδα, σε ένα σιωπηλό περιβάλλον όπου όλα τα στόματα υποβαθμίζονται σε όργανα άφωνων κινήσεων, ο καλλιτέχνης ξεδιπλώνει μια νέα ενιαία γλώσσα που συγκεντρώνει αλήθειες και τις αγωνίες σε ένα κύμα έκφρασης και επιθυμίας.

Η **Εύα Νάθενα** με το *Caller Unknown* (2023) εμβαπτίζεται στα άδυτα της παραδοσιακής πρακτικής και διαχειρίζεται έννοιες διασύνδεσης και ευφυΐας υπό το πρίσμα της ανάπτυξης και της προόδου. Ένας παραδοσιακός αργαλειός βρίσκεται στο επίκεντρο της εγκατάστασης που οριοθετείται από αναρίθμητα παλιά μοντέλα τηλεφωνικών συσκευών. Με τα καλώδια και τα κορδόνια υφασμένα μεταξύ τους και συνδεδεμένα με τον αργαλειό, η εικαστικός δίνει έμφαση όχι μόνο στην αξία της λεκτικής πληροφορίας αλλά και στην ανταλλαγή και τη διάδοσή της. Σε μια εποχή όπου η τεχνητή νοημοσύνη

(AI) εισβάλλει όλο και περισσότερο σε όλες τις πτυχές της ζωής μας, υποκαθιστώντας την πληροφορία και τη χειρωνακτική εργασία αλλά προσομοιώνοντας ακόμη και τις ανθρώπινες αισθήσεις, το συναίσθημα και τη λογική, η ΝάθENA ενώνει διαφορετικές τεχνολογίες του παρελθόντος όπου η ανθρώπινη παρουσία και συνεισφορά ήταν κάποτε απόλυτα αναγκαίες. Το έργο *Caller Unknown*, μας οδηγεί προς την οδυνηρή εγκαθίδρυση των αντικειμένων αυτών ως μουσειακών εκθεμάτων και μόνον, που πλέον έχουν αποσυνδεθεί από τη σημερινή μας πραγματικότητα.

Ο **Θεόδωρος Νούτσος** με το έργο *New Life* (2023) παρουσιάζει μια μεγάλη κλίμακα τριπτυχη γλυπτική εγκατάσταση που αποτελείται από μια τεράστια συλλογή μεταχειρισμένων ρούχων και κατεστραμμένων υφασμάτων. Διαμορφωμένα σε αφηρημένες φόρμες, τα τρία γλυπτά θυμίζουν παραμορφωμένες και αποδομημένες οντότητες. Αυτά τα στιβαρά πολυμορφικά όντα που αιωρούνται σχεδόν επιθετικά από την οροφή του εργοστασίου, εκπέμπουν όχι μόνο μια αίσθηση ουτοπισμού αλλά και μια υποβόσκουσα υποψία νέας ζωής και νέων ξεκινήματων. Στο καλλιτεχνικό λεξιλόγιο του Νούτσου, η κοινή πρακτική της ανακύκλωσης ετερογενών υλικών μετατρέπεται σε ανακύκλωση ιδεών και νοητικών δυνατοτήτων. Συνομιλώντας με όλα τα αδρανή εξαρτήματα μηχανών και τα χρησιμοποιήσιμα προϊόντα που βλέπουμε διάσπαρτα σε όλο το εργοστάσιο, τα γλυπτά υποδηλώνουν περισσότερο μια συνέχεια και αλλαγή παρά μια απροσδιοριστία και ατυχή συγκυρία.

Η site-specific εγκατάσταση *Some Notes on Urns, or What I Can Tell You About Butterflies* (2023) της **Sandra Osborne** ανταποκρίνεται στην έννοια της παροδικότητας σε σχέση με τη φθαρτότητα του σώματός μας. Χρησιμοποιώντας ένα ευρύ φάσμα υλικών, όπως κλωστές, η καλλιτέχνις κατασκευάζει ένα νέο περιβάλλον όπου μηχανές και άλλα εργοστασιακά αντικείμενα βρίσκονται σε παραλληλία με τις πρακτικές χειρωναξίας που εκφράζονται μέσα από τις μεθόδους και τις τεχνικές της. Η παροδική υπόσταση όλων όσων μας περιβάλλουν εκφράζεται περαιτέρω με τη χρήση άψητου πηλού, ενός υλικού που όταν αναμιγνύεται με σκόνη και νερό, γίνεται εξαιρετικά εύθραυστο και τελικά επιστρέφει στην αρχική του κατάσταση ως χώμα. Φέρνοντας στο μυαλό της το ρομαντικό ποίημα του John Keats «Ωδή σε μια Ελληνική Υδρία», η Osborne κινητοποιείται από την αέναη ένταση μεταξύ προσωπικών μυθολογιών και συλλογικού ασυνείδητου, ξεδιπλώνοντας την αληθινή ιστορία της πολιτικής της ύπαρξης και της αιώνιας ανάγκης για νέα ξεκινήματα και αλλαγή.

Το έργο *Antennas* (2023) της **Άντας Πετρανάκη** είναι ένας αστερισμός πέντε αξιοπερίεργων γλυπτών τοποθετημένων μέσα σε ένα από τα κτίρια του εργοστασίου και δίπλα σε μια τεράστια ατμομηχανή (ατμιστής). Η παράδοση των δέντρων των ευκών έγινε κοινή πρακτική σε πολυάριθμους πολιτισμούς σε όλο τον κόσμο, που βρίσκονταν μακριά ο ένας από τον άλλο. Από την Ιαπωνία και την Κίνα μέχρι την Τουρκία, και από τη Σκωτία μέχρι τους ιθαγενείς της Αμερικής, η πνευματική αξία των αναθημάτων στα δέντρα σημαίνει πάντα το ίδιο πράγμα, την ανθρώπινη ανάγκη να ζητήσει βοήθεια από το θείο (τοπικούς θεούς ή θεότητες) με τη μορφή προσευχής. Με την εγκατάστασή της, η Πετρανάκη τοποθετεί ανάποδα ευρεθέντα νεκρά δέντρα αποκαλύπτοντας το ριζικό τους σύστημα και μετατρέποντάς το σε σύστημα επικοινωνίας. Είναι πλέον επιστημονικά αποδεδειγμένο ότι όλες οι ρίζες των δέντρων σε ένα δάσος διασυνδέονται μέσω ενός τεράστιου και εξελιγμένου υπόγειου δικτύου μικροσκοπικών νηματοειδών σχηματισμών ενός περίπλοκου μυκητιακού οργανισμού (μυκήλιο). Οι χημικές ανταλλαγές του μυκορριζικού δικτύου διασφαλίζουν την υγεία και την επιβίωση καθώς και την

προστασία σε περίπτωση απειλής. Γοητευμένη από αυτή τη μυστική σχέση, η εικαστικός επανασυνδέει ανθρώπινα και μη ανθρώπινα στοιχεία αποτιόντας φόρο τιμής στην αρχέγονη διασύνδεση μεταξύ των δύο.

Ο τίτλος της εγκατάστασης της **Λίας Πέτρου** λαμβάνει το όνομά του από έναν ειδικό τύπο κλωστής που παράγεται σε αυτό το εργοστάσιο και είναι συνώνυμος με πολύ υψηλή ποιότητα και ανθεκτικότητα. Το *SUPER-X* (2023) είναι μια συνάθροιση αλλόκοτων τοτεμικών σχηματισμών, τα μέρη των οποίων εμπνέονται από ένα αντικείμενο που είναι κατά κάποιον τρόπο ο αθέατος πρωταγωνιστής ολόκληρου του εργοστασίου. Ανιχνεύοντας και μελετώντας τα αναρίθμητα σχήματα και μορφές πλαστικών και ξύλινων καρουλιών που βρίσκονται σε κάθε τμήμα, η καλλιτέχνις τα αναπαράγει, τα αναπροσαρμόζει σε κλίμακα και τα επαναχρησιμοποιεί. Κατασκευάζοντάς τα με πηλό, η Πέτρου ανυψώνει αυτά τα ready-made (έτοιμα) αντικείμενα σε γλυπτικές οντότητες που φαινομενικά εκτελούν μια πράξη ισορροπίας, μια μεταφορά που απηχεί την αδυναμία και την ευπάθεια της βιομηχανίας της κλωστοϋφαντουργίας. Ομοιάζοντας με ενοποιημένα σώματα, τα γλυπτά της έρχονται στο φως ως ζωντανοί οργανισμοί που συνυπάρχουν μέσα από την επανάληψη μοτίβων και ρυθμού. Συγκωνεύοντας τα γλυπτά της με άλλα βιομηχανικά αντικείμενα που βρίσκονται στο χώρο όπως μια τεράστια ζυγαριά, η καλλιτέχνις δημιουργεί μια πολυφωνική συνθήκη ανταλλαγής και θέτει ερωτήματα σχετικά με την ταυτότητα, το παρελθόν και το μέλλον της σημερινής μας κατάστασης.

Η **Pipilotti Rist** με το βίντεο *I Want to See How You See (or a portrait of Cornelia Providoli)* (2003), μας ταξιδεύει μέσα από ένα σουρεαλιστικό ταξίδι στο μικρόκοσμο και το σύμπαν της. Εμπλουτισμένο με πληθώρα παραμορφωμένων εικόνων, το βίντεο είναι μια λυρική ιστορία όπου μέρη του σώματος αναμειγνύονται με ανθρώπινες φιγούρες και αποσπάσματα από τον φυσικό κόσμο. Μην έχοντας τη δυνατότητα να διακρίνουμε καθαρά πρόσωπα και αντικείμενα, βυθιζόμαστε σε έναν πολύχρωμο κόσμο γεμάτο ένταση, αψηφώντας τους νόμους της βαρύτητας. Η αφθονία του ήχου και της κινούμενης εικόνας δημιουργούν ένα μοναδικό οικοσύστημα, με την αίσθηση μιας αποξενωτικής μετατόπισης να μας κατακλύζει μυστηριωδώς. Παίζοντας με το ασυνείδητο, η Rist δημιουργεί μέσα από τις αισθητικές φόρμουλες της μια σφαίρα αχρονικότητας και ευθραυστότητας, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις απτές εντάσεις της ζωής και στους περιορισμούς της.

Η εγκατάσταση *Soundless Invasion* (2023) της **Εύης Σαββαΐδη** αποτελείται από δεκάδες κεραμικά μοντέλα πεταλούδων μεγάλου μεγέθους, τα οποία τοποθετούνται στις αναρίθμητες σειρές ραφιών αποθήκευσης του εργοστασίου και διαφεύγουν προς τις γειτνιάζουσες επιφάνειες. Έχοντας εμπνευστεί από το υποείδος του εντόμου 'αρκτία των σταυρανθών' του Τζέρσεϋ (*euplagia quadripunctaria rhodosensis*) που βρίσκεται σε θερινή νάρκη⁶ στην Κοιλιάδα των Πεταλούδων στο νησί της Ρόδου (τόπος καταγωγής της καλλιτέχνιδος), η καλλιτέχνις αναδημιουργεί ένα απόκοσμο περιβάλλον με μια σουρεαλιστική πινακίδα. Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά του εντόμου είναι ότι, όντας πολύ ευαίσθητο στον ήχο, πετάει σαν σε πανικό με κάθε διαταραχή που το κάνει να εξαντλεί γρήγορα την ενέργειά του (καθώς δεν έχει στομάχι) και τελικά πεθαίνει. Επεκτείνοντας τη σκέψη της σε θέματα αναγέννησης, ζωής, θανάτου και ελευθερίας τόσο σε υλικό όσο και σε πνευματικό επίπεδο, η Σαββαΐδη αντιπαραθέτει το εφήμερο με τη μεταμόρφωση όπως χορογραφείται από την ίδια τη φύση. Το έργο της αναδύεται ως μια προσπάθεια να αποσαφηνίσει το φαινόμενο της πεταλούδας αντίστροφα, ρίχνοντας

φως στο τι θα μπορούσε να αλλάξει τη ζωή μιας πεταλούδας αν συνέβαινε κάτι τόσο φαινομενικά ασήμαντο όσο ένας ήχος με διάρκεια ενός χιλιοστού του δευτερολέπτου. Η ψυχία του υπογείου χώρου δημιουργεί θεωρητικά ένα καταφύγιο για τα ευαίσθητα όντα, μέχρι να εισβάλλουν και να το διαταράξουν οι εργαζόμενοι του εργοστασίου και οι επισκέπτες της έκθεσης.

Με το έργο *How to Build a Universe* (2023), η **Ισμήνη Σαμανίδη** αναπτύσσει ένα πολυπαραγοντικό μοντέλο χωρικού μετασχηματισμού. Ένας πολύμετρος διάδρομος που πλαισιώνεται από μια σειρά ραφιών μετατρέπεται σε μυστηριώδη χώρο νημάτων, από τα οποία τεράστιες ποσότητες (21 χιλιόμετρα) απλώνονται και πολλαπλασιάζονται σε όλο το μήκος του χώρου. Ασχολούμενη με πάθος με την αλληλεπίδραση μεταξύ υλικού και χώρου, η καλλιτέχνης οικοδομεί διαστρωματώσεις άμορφων λεπτών μαζών, δοκιμάζει τη σθεναρότητα της τεχνικής των νημάτων και εξετάζει τον κύκλο αυτής της περίπλοκης διαδικασίας, επιστρέφοντας από το υλικό στο χάος του νήματος. Θυμίζοντας αιθέριους σχηματισμούς βάσει διανυσμάτων που σχετίζονται με την θεωρία του χάους, όλες οι δομές διερευνούν την έννοια της μεταμόρφωσης στη ζωή της πεταλούδας σε συνδυασμό με τη ζωή του εργοστασίου. Ανταποκρινόμενη στους κύκλους της ζωής ανεξάρτητα από τη διάρκειά τους, η Σαμανίδη θέτει ερωτήματα για τα σημεία διεπαφής τους, τιθασεύοντας τη δύναμη της συνείδησης και την εξέλιξή της.

Το έργο *υφαίνοντας τις κοιλάδες της αγάπης* (2023) της **Δήμητρας Σκανδάλη** υποδηλώνει τους μηχανισμούς και τις προσεγγίσεις που δυνητικά θα μας επιτρέψουν να επανασυνδεθούμε με την ιστορία μας. Η εγκατάσταση μεγάλης κλίμακας αποτελείται από μια τεράστια ποικιλία υλικών που εμπεριέχουν όχι μόνο κλωστές, φύκια, λουλούδια, σελέχνη μπαμπού, βούρλα, σκουπίδια αλλά και επικαλωμένα φυσικά αντικείμενα, καθώς και αντικείμενα που βρέθηκαν στο εργοστάσιο. Ενσωματώνοντας παραδοσιακές πρακτικές ύφανσης, πλεξίματος, και κατασκευής δικτύων ψαρέματος που είδε και έμαθε από τους προγόνους της στο νησί της Πάρου, η καλλιτέχνης υπογραμμίζει τη σημασία της ανάκτησης της γνώσης του παρελθόντος, παρακάμπτοντας την εγγενή αίσθηση άγχους και ανησυχίας που μπορεί να προκύψει κατά τη διαδικασία αποκατάστασης της δύναμης και της αυτοπεποίθησής μας. Το έργο της Σκανδάλη ξεκλειδώνει επιδέξια την περίπλοκη κατάσταση στην οποία βρισκόμαστε και επιχειρεί να προτείνει πώς μπορούμε να συνυπάρξουμε, επικεντρωμένοι σε παλαιότερες αρχές, και να προχωρήσουμε μπροστά, καταγράφοντας και εκτιμώντας τις διαφορές αλλά και τη μοναδικότητά μας.

Η *Γέννηση της Αφροδίτης* (2023) του **Δημήτρη Σκουρογιάννη** φωλιάζει ανάμεσα σε σωρούς κιβωτίων εργοστασιακών προϊόντων. Ξεκινώντας από το ομώνυμο εμβληματικό έργο του Sandro Botticelli (1485-6), ο καλλιτέχνης υιοθετεί τη στάση της Αφροδίτης και την αναδημιουργεί με ένα αρσενικό μοντέλο. Εμπόδιο στη θέα μας είναι ένα παλιό πλαίσιο κρεβατιού (sommier), πάνω στο οποίο προβάλλεται το ίδιο αρσενικό μοντέλο ξυρίζοντας το στήθος του. Ένας αριθμός αναρτημένων ψαλιδιών αντικαθιστούν τα τριαντάφυλλα του αυθεντικού πίνακα ζωγραφικής. Με αυτό το έργο, ο καλλιτέχνης αντιδρά στην κοινωνική σύνδεση των γεγονότων, αποκαλύπτοντας συγκεκριμένα τη διαδικασία προετοιμασίας πριν δύο άτομα βρεθούν σε ραντεβού. Ο ακέφαλος ανδρικός κορμός αντανακλά τους πολλαπλούς τρόπους που παρουσιάζουμε τον εαυτό μας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τα εκφραστικά μέσα του ερωτισμού μέσα από το φιλτράρισμα της εικόνας και το οξύμωρο σχήμα της ελεγχόμενης ελευθερίας στον τρόπο που παρουσιάζουμε τον εαυτό μας. Έχουμε εισέλθει σε μια περίοδο όπου η τεχνητή νοημοσύνη (AI) είναι σε θέση να αντικαταστήσει τη φυσική μας παρουσία με γραφική

απεικόνιση (avatars) και τη φωνή μας με τεχνολογικά επεξεργασμένους ήχους. Ένα σμήνος ψαλιδιών, σύμβολα της προηγμένης τεχνολογίας (τεχνολογία αιχμής, cutting edge), δεσπόζουν πάνω από τα κεφάλια μας σαν μέλισσες έτοιμες να γονιμοποιήσουν τα άνθη ενός ειδυλλιακού τοπίου· μόνο που τώρα εμφανίζονται ως απειλή έτοιμη να διαταράξει κάθε ψήγμα αρμονίας και ισορροπίας.

Στον πυρήνα της εγκατάστασης, τα δύο πρώιμα έργα της **Franca Sonnino** με τίτλο *Brandelli di Rete* (1985) γίνονται η αφετηρία της παρέμβασης της **Maria Jole Serrelli** με ύφασμα λύκρα που τελικά περιβάλλει τα δύο έργα και δημιουργεί μια νέα δομή, ένα νέο έργο με τίτλο *Cocoon* (2023) που επεκτείνεται στο χώρο του εργοστασίου. Τα έργα των δύο καλλιτεχνίδων που τελικά ενσωματώνονται σε ένα, παραπέμπουν στη μετάβαση του πλεξίματος και του νήματος από μια πρακτική οικιακού χαρακτήρα σε μια εμβληματική διαγενεακή έκφραση εικαστικής δημιουργικότητας. Συγκροτώντας μια βαθιά διαπροσωπική σύνδεση όπου η μνήμη, η ιστορία και η φαντασία διασταυρώνονται και ρέουν η μία πάνω στην άλλη, οι δύο καλλιτέχνιδες διερευνούν ταυτόχρονα όλες τις δυνατότητες που σχετίζονται με τη χωρική αλληλεπίδραση και ολοκλήρωση. Αυτή η site-specific εγκατάσταση στο χώρο του υπογείου επιτρέπει στους θεατές να αποκτήσουν πρόσβαση σε μια βαθύτερη σφαίρα της πραγματικότητας πέρα από το φυσικό και να αγγίξουν τις ιδέες του αδιόρατου και του άυλου.

Η **Μαριάννα Στραπατσάκη** με την *Πτήση Ζωής* (2023), αναδεικνύει τη βαθιά εσωτερική ανάγκη του ανθρώπου για αλλαγή και ανάπτυξη. Αντιλαμβανόμενη την πεταλούδα ως ένα ισχυρό σύμβολο ενός ατελείωτου κύκλου ζωής, ο οποίος ισχύει για όλα όσα υπάρχουν σε αυτόν τον πλανήτη, η εικαστικός δημιουργεί τρεις αλληλένδετες προβολές που η μία τροφοδοτεί την άλλη μέσω μιας συναρπαστικής αφήγησης. Η αναζήτηση της Στραπατσάκη για αυτή την έκθεση ξεκίνησε από ένα άλλο κτίριο που κάποτε συντόνιζε τον παλμό ολόκληρου του εργοστασίου. Ογκώδεις σιδερένιοι έλικες τοποθετημένοι στο τεράστιο δίκτυο δωματίων της εγκατάστασης εξαιρεισμού χρησιμοποιούνταν για τη διοχέτευση ξηρού αέρα και ελεγχόμενης υγρασίας σε όλους τους τομείς μέσω ενός συστήματος από σωλήνες και σήραγγες. Έχοντας την ευκαιρία να καταγράψει ένα από τα τελευταία απομεινάρια αυτής της εγκατάστασης πριν υποβληθεί σε ανακαίνιση, η εικαστικός ενσωματώνει εικόνες από αυτόν το χώρο στις προβολές της. Ενεργοποιώντας τις ίδιες κυκλικές φόρμες σε κίνηση, δίνει το έναυσμα για μια χωρική και συναισθηματική αναταραχή που γίνεται πιο έντονη καθώς την παρακολουθούμε. Γεννώντας ελπίδα και όνειρα, το έργο *Πτήση Ζωής* μας παρασύρει σε ένα υπαρξιακό ταξίδι παρόμοιο με αυτό της πεταλούδας, που μέσα από στάδια αλλαγής θα φτάσει οριστικά στην κάθαρση και σε έναν τελικό –πολύ επιθυμητό– προορισμό.

Το *Torball / Ταπεσαρία για Τυφλούς* (1997-2023) του **Νίκου Τρανού** είναι μια ηχητική εγκατάσταση που αποτελείται από εκατοντάδες μουσικά κουτιά με κορδόνι, ενσωματωμένα σε ένα παλιό έπιπλο που βρέθηκε στο εργοστάσιο. Έχοντας πειραματιστεί τόσο με την αίσθηση της όσφρησης όσο και της ακοής στις αρχές της δεκαετίας του 1990, ο καλλιτέχνης προσπάθησε να κατανοήσει πώς τα άτομα με προβλήματα όρασης αντιλαμβάνονται ένα ηχητικό ερέθισμα και πώς ανταποκρίνονται σε αυτό. Ήταν η ίδια περίοδος που τον συνεπήρε επίσης η θεωρία του χάους του Edward Norton Lorenz⁷ και τη μετέφρασε μέσω του εικαστικού του λεξιλογίου. Ο ήχος που παράγεται όταν τραβάμε όσο το δυνατόν περισσότερα κορδόνια δημιουργεί μια χαοτική κατάσταση, η οποία δεν μπορεί ποτέ να επαναληφθεί δύο φορές, αλλά μπορεί κάποια στιγμή να συγχρονιστεί

με μια απειροελάχιστη χρονική διάρκεια. Αυτό υπογραμμίζει ότι αν και τα χαοτικά συστήματα μπορεί να είναι εντελώς ντετερμινιστικά, εξακολουθούν να είναι εγγενώς απρόβλεπτα για μεγάλες χρονικές περιόδους. Επινοώντας έναν άυλο, μη οπτικό και νοερό πύργο της Βαβέλ, ο Τρανός διαβιβάζει μια ανορθόδοξη αυτοπροσωπογραφία της ζωής με όλες τις απίθανες, παράλογες και απροσδόκτες στιγμές της.

Η **Κλαίρη Τσαλουχίδη - Χατζημηνά** με το έργο *Η Γυναίκα του Λωτ* (2023), έχει ως αφετηρία την ομώνυμη βιβλική μορφή όπως αναφέρεται στη Γένεσις 19, η οποία μετατράπηκε σε στήλη άλατος μετά την καταστροφή των Σοδόμων από τον Θεό και την ανυπακοή στην εντολή Του να μην κοιτάξει πίσω. Απαραίτητο για τη ζωή ως ύψιστης σημασίας θεραπευτικό συστατικό, το αλάτι είναι πανταχού παρόν σε πολλές χρήσεις, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας βαφής των νημάτων. Εδώ, η καλλιτέχνη επαναπροσδιορίζει έναν από τους υποστηρικτικούς κίονες του υπογείου συγκροτήματος ως πυλώνα αλατιού που συνδέει δύο κόσμους. Οι θεατές έρχονται αντιμέτωποι με αυτή τη σιλουέτα ύψους 5 μέτρων που ορθώνεται επίμονα στη μέση του αχανούς χώρου. Μεταμορφώνοντας μόνο μία από τις πολλές υπόγειες στήλες σε κάτι ασυνήθιστο, η Τσαλουχίδη - Χατζημηνά υπογραμμίζει επίσης και θέτει ερωτήματα σχετικά με τη γυναικεία ανωνυμία της συζύγου του Λωτ, η οποία περιέργως παρέμεινε ανώνυμη ανά τους αιώνες⁸. Η ταυτότητα αυτών των γυναικών-ηρώιδων που εργάστηκαν σε μεγάλες βιομηχανίες όπως αυτή στην οποία βρισκόμαστε, εκτιμάται τώρα σαν αυτή αρχαίων θεοτήτων που επισκέπτονταν συνεχώς τον Κάτω Κόσμο αλλά πάντα επέστρεφαν στο φως. Ως ένδειξη εκτίμησης, οι θεατές καλούνται να πάρουν μαζί τους ένα μικρό πουγκί με αλάτι από τη βάση της στήλης – μια υπενθύμιση αγάπης, φωτός και αυτοϊασης.

Η site-specific εγκατάσταση *Chrysalis* (2023) της **Alison Woods**, αποτελείται από εννέα αιωρούμενους υβριδικούς σχηματισμούς. Αυτοί είναι κατασκευασμένοι από ψηφιακές εκτυπώσεις ραμμένες σε σωζόμενα υφάσματα που χρησιμοποιούνται στη σύγχρονη γεωργία για την προστασία των καλλιεργειών από τον ήλιο και την υπερβολική ζέση, από επαναχρησιμοποιημένα φυσικά υλικά αλλά και χρώματα καθώς και υπολείμματα νημάτων και υφασμάτων, που βρέθηκαν στο εργοστάσιο. Ενσωματώνοντας όλα αυτά, τα γλυπτά της Woods παρουσιάζονται ως ανοίκειοι στοχασμοί πάνω σε θέματα εξέλιξης και μετασχηματισμού. Με νήματα που ξεφυτρώνουν από τα γλυπτά καθώς και άλλα προσδετικά υποβοηθήματα που αγκυροβολούν τα εννέα γλυπτά στις παρακείμενες επιφάνειες, η εγκατάσταση αναδύεται ως μια ισχυρή επιβεβαίωση της διασύνδεσης της ζωής και της ενεργοποίησης νέων δυνατοτήτων και ευκαιριών. Το έργο *Chrysalis* είναι φορέας νέου νοήματος και προκλήσεων, μια απόπειρα αποτύπωσης του κύκλου της ζωής και της αναγέννησης.

Το έργο *Thread of Life* (2023) της **Μαρίας Ανδρομάχης Χατζηνικολάου** αναδύεται ως εκκολαπήριο ταξινόμησης διαιστορικών συνθηκών. Πορτρέτα γυναικών, φωτογραφίες, έγγραφα και κείμενα συνθέτουν ένα κολλάζ μνήμης και ταυτότητας συνυφασμένο με ένα φωτεινό νήμα. Ρίχνοντας μια ενδελεχή ματιά στη μικροϊστορία βιομηχανιών όπως αυτή του εργοστασίου της «Πεταλούδας», η εικαστικός διερευνά τις αλληλεπιδράσεις ατόμων και ομάδων που συνυπήρχαν τις ίδιες χρονικές περιόδους. Με επίκεντρο τις γυναίκες, η Χατζηνικολάου μιλά για το ρόλο τους στη βαριά βιομηχανία απεικονίζοντας την εικόνα μιας ολόκληρης κοινωνίας. Κατά τη διάρκεια των μεταπολεμικών δεκαετιών, χιλιάδες γυναίκες εργάστηκαν σε εργοστάσια σε όλη τη χώρα, όχι μόνο για να στηρίξουν τις οικογένειές τους, αλλά και γιατί έκαναν την πρώτη τους προσπάθεια για οικονομική ανεξαρτησία. Η προσεκτική επεξεργασία του νήματος, η ποικιλόμορφη χρήση του που

έγινε συνώνυμη με την ανάκαμψη και την ανάπτυξη ολόκληρης της χώρας, εισήγαγε την αισθητική στη ζωή τους αλλάζοντας τον τρόπο που τη βίωναν μέχρι εκείνη τη χρονική στιγμή. Ένας αριθμός έργων κεντήματος που βρέθηκαν στις αποθήκες του εργοστασίου, φιλοτεκνημένα από εργαζόμενες γυναίκες, εκτίθενται σε συνομιλία με το *Thread of Life* και γίνονται αναπόσπαστο μέρος του. Όλα υποδηλώνουν τις προσπάθειες αυτών των γυναικών, ενθαρρύνοντας τους θεατές να αναλογιστούν, μέσα από την παρουσία ενός κοινωνικού γλυπτού, το ιστορικό βάρος του χώρου στον οποίο βρίσκονται.

«Ένα ανθρώπινο ον είναι ένα μέρος του συνόλου που ονομάζεται από εμάς σύμπαν· ένα μέρος περιορισμένο σε χρόνο και χώρο. Βιώνει τον εαυτό του, τις σκέψεις του

- 1 όπως ο μαθηματικός και μηχανικός Henri Poincaré (1854-1912), ο μαθηματικός και φιλόσοφος Edward Norton (1894-1964), και ο μαθηματικός και μετεωρολόγος Norbert Wiener (1917-2008).
- 2 Ο Ερμής Τριμέγιστος ήταν το όνομα που χρησιμοποιούσαν κατά την Αρχαιότητα οι Έλληνες για τον σεληνιακό θεό των Αιγυπτίων Θωθ, προστάτη και εμπνευστή της αστρολογίας και της αλχημείας ο οποίος ταυτίστηκε αργότερα με τον Ερμή της ελληνικής μυθολογίας. Υπήρξε ο υποτιθέμενος συγγραφέας των *Ερμητικών*, μιας σειράς αρχαίων και μεσαιωνικών ψευδεπίγραφων κειμένων που έθεσαν τη βάση για διάφορα φιλοσοφικά συστήματα γνωστά ως *Ερμητισμός*. Η μορφή του Ερμή Τριμέγιστου μπορεί επίσης να βρεθεί τόσο στα ισλαμικά όσο και στα Βαχά'ί γραπτά. Το *Corpus Hermeticum* είναι μια συλλογή 17 ελληνικών κειμένων που γράφτηκαν αρχικά μεταξύ περίπου 100 μ.Χ. και 300 μ.Χ., αλλά η συλλογή, όπως είναι γνωστή σήμερα, συντάχθηκε για πρώτη φορά από συντάκτες στη Βυζαντινή εποχή.
- 3 Το πολυσύμπαν (multiverse) είναι ένας όρος που χρησιμοποιούν οι επιστήμονες για να περιγράψουν την ιδέα ότι πέρα από το σύμπαν που παρατηρούμε, μπορεί να υπάρχουν και άλλα σύμπαντα. Όλα αυτά τα σύμπαντα μαζί, θεωρείται ότι περιλαμβάνουν ο,τιδήποτε υπάρχει, δηλαδή το σύνολο του χώρου, του χρόνου, της ύλης, της ενέργειας, των πληροφοριών και των φυσικών νόμων που τα καθορίζουν. Τα διαφορετικά σύμπαντα μέσα στο πολυσύμπαν ονομάζονται «παράλληλα σύμπαντα» ή «εναλλακτικά σύμπαντα».
- 4 Ο όρος προέρχεται από τις αρχές του 17^{ου} αιώνα (δηλώνοντας ένα αντικείμενο που χρησιμοποιείται από τους λαούς της Δυτικής Αφρικής ως φυλαχτό ή γοητεία). Προέρχεται από τη γαλλική λέξη «fétiche», την πορτογαλική λέξη «feitizo» (γοητεία, μαγεία) (αρχικά ένα επίθετο που σημαίνει «φτιαγμένο από την τέχνη») και από τη λατινική λέξη «facticius».
- 5 Στη Φυσική, μια σκουληκότρυπα είναι μια υποθετική τοπολογική ιδιότητα του χωροχρόνου που σχηματίζει ένα πέρασμα, συνδέοντας δύο απομακρυσμένα σημεία και βασίζεται σε μια ειδική επίλυση των Αϊνσταντικών εξισώσεων πεδίου. Θα μπορούσε να αποτελεί ένα «κόψιμο δρόμου» διαμέσου του χωροχρόνου.
- 6 Η θερινή νάρκη (aestivation) είναι μια κατάσταση νάρκης ζώων, παρόμοια με τη χειμérica νάρκη, που όμως συμβαίνει το καλοκαίρι και όχι το χειμώνα. Χαρακτηρίζεται από αδράνεια και μειωμένο μεταβολισμό, ο οποίος συμβαίνει ως αντίδραση σε υψηλές θερμοκρασίες και ξηρές συνθήκες.
- 7 Ο Edward Norton Lorenz (1917 - 2008) ήταν Αμερικανός μαθηματικός και μετεωρολόγος που καθιέρωσε τη θεωρητική βάση της προβλεψιμότητας του καιρού και του κλίματος, καθώς και τη βάση για την ατμοσφαιρική φυσική και τη μετεωρολογία με τη βοήθεια υπολογιστή. Είναι περισσότερο γνωστός ως ο ιδρυτής της σύγχρονης θεωρίας του χάους, ενός κλάδου των μαθηματικών που επικεντρώνεται στη συμπεριφορά δυναμικών συστημάτων που είναι ιδιαίτερα ευαίσθητα στις αρχικές συνθήκες.
- 8 Η σύζυγος του Λωτ δεν κατονομάζεται στη Βίβλο, αλλά αναφέρεται ως «Αδω» ή «Ιουδήθ» σε μερικές εβραϊκές παραδόσεις. Αναφέρεται επίσης ανώνυμα στα δευτεροκανονικά βιβλία του *Βιβλίου της Σοφίας* (10:7) του 1^{ου} αιώνα μ.Χ. και στην Καινή Διαθήκη στο *Κατά Λουκά* (17:32).

The Butterfly Effect

curator Dr Kostas Prapoglou

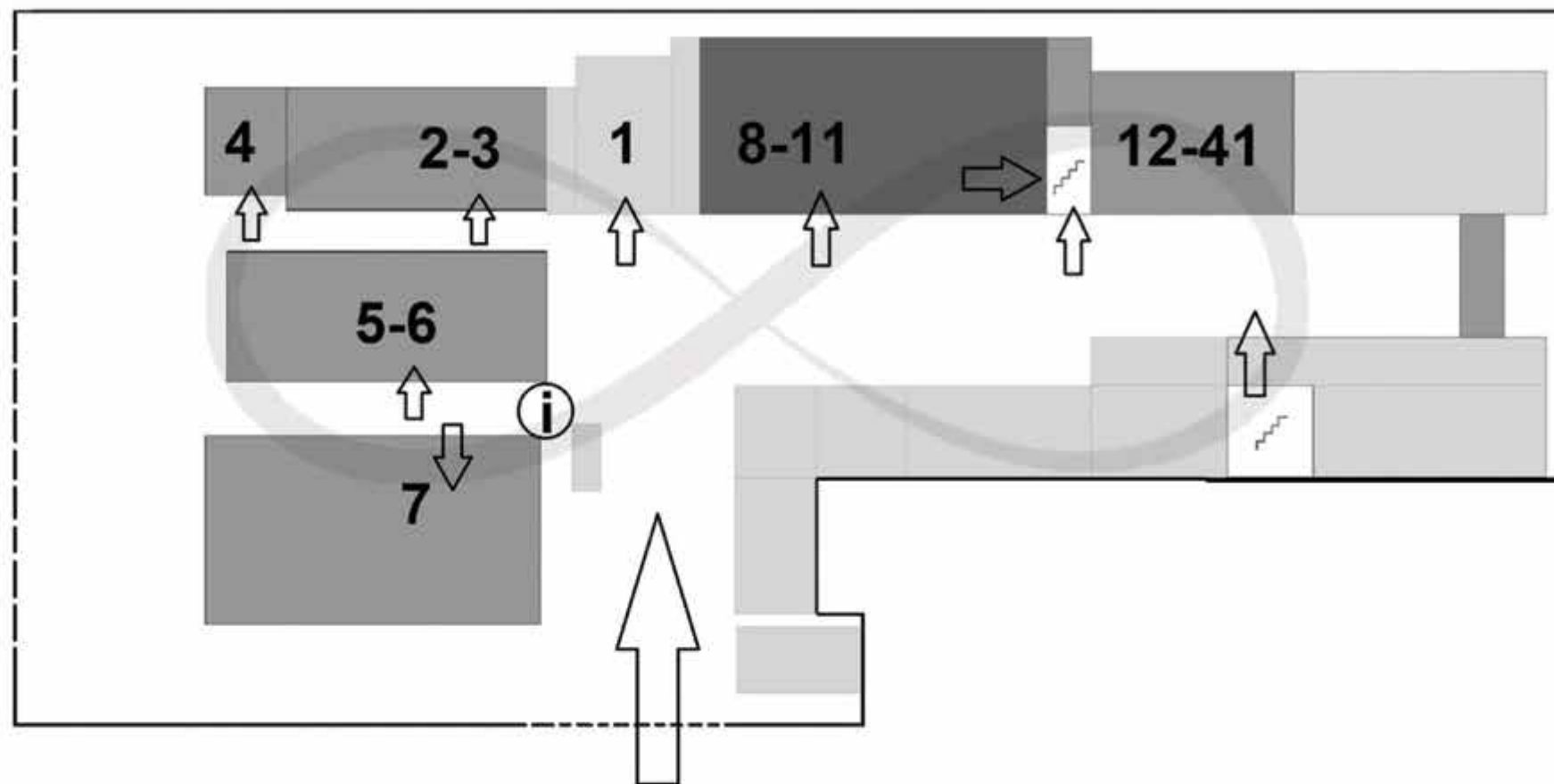
Mouzakis - Butterfly

41 Kifissos Avenue, Athens

21.09 - 22.10.2023

Thursday - Sunday:

15.30 - 20.30

1. Eozen Agopian
2. Christina Anid
3. Alison Woods
4. Ada Petranaki
5. Nikos Tranos
6. Dimitra Skandali
7. Susan Daboll
8. Iliodora Margellos
9. Sandra Osborne
10. Marianna Constanti
11. Kiana Honarmand
12. Stella Meletopoulou
13. Robert Cahen

14. Pushpakaran Kadappath
15. Lydia Andrioti
16. Eva Nathena
17. Evi Savvaidi
18. Irimi Gonou
19. Ismini Samanidi
20. Michal Heiman
21. Maria A. Chatzinikolaou
22. Anna Antarti
23. Eleni Zouni
24. Ruth Asawa
25. Maria Loizidou
26. Manolis Baboussis

27. Marianne Strapatsakis
28. Lydia Dambassina
29. Orit Ben Shitrit
30. Claire Tsalouchidis - Har
31. Sofia Zarari
32. Despina Meimaroglou
33. Lea Petrou
34. Pipilotti Rist
35. Franca Sonnino
36. Maria Jole Serreli
37. Theodore Noutsos
38. Irene Carvajal
39. Annita Kalimeri

40. Dimitris Skourogianis
41. Klitsa Antoniou

Εοζεν Αγοριαν

In Process Twice (2014-2023)
mixed media with fabric, thread, charcoal,
acrylic and oil,
ca. 2.13 x 2.43 x 0.8 m

Εοζέν Αγκοπιάν

In Process Twice (2014-2023)
μικτή τεχνική με ύφασμα, κλωστές,
κάρβουνο, ακρυλικό και λάδι,
ca. 2.13 x 2.43 x 0.8 μ.

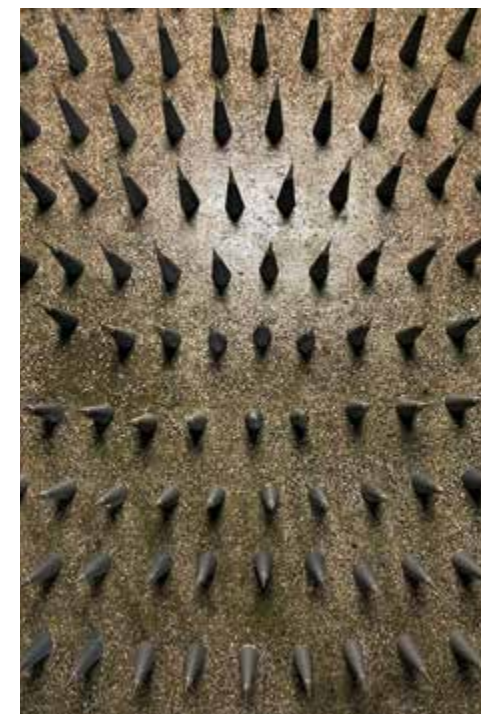

Lydia Andrioti

A structure on pain and light (2023)
spools, metal sheet, neon light, sound,
dimensions variable

Λυδία Ανδριώτη

A structure on pain and light (2023)
καρούλια, φύλλα μετάλλου, νέον, ήχος,
διαστάσεις μεταβλητές

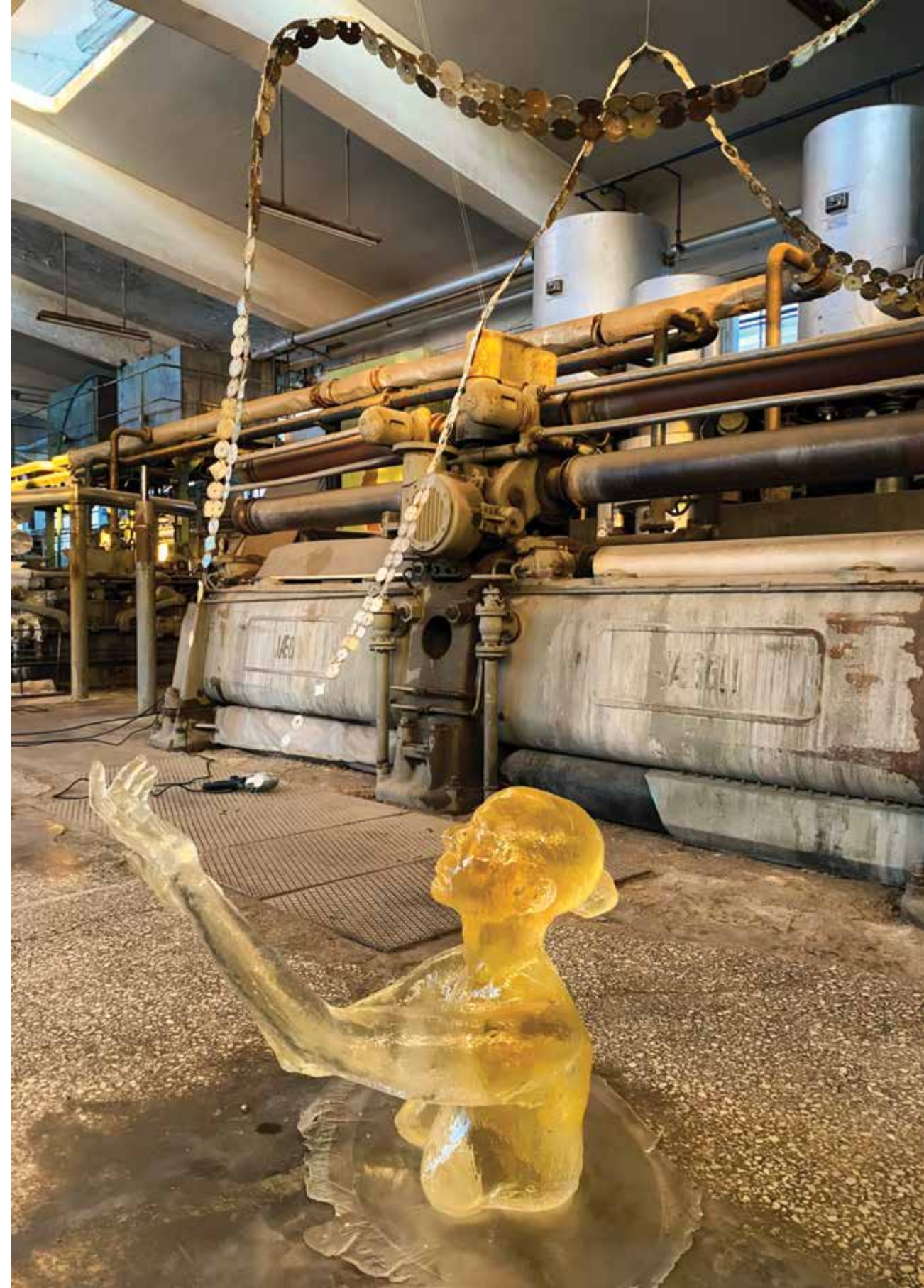

Christina Anid

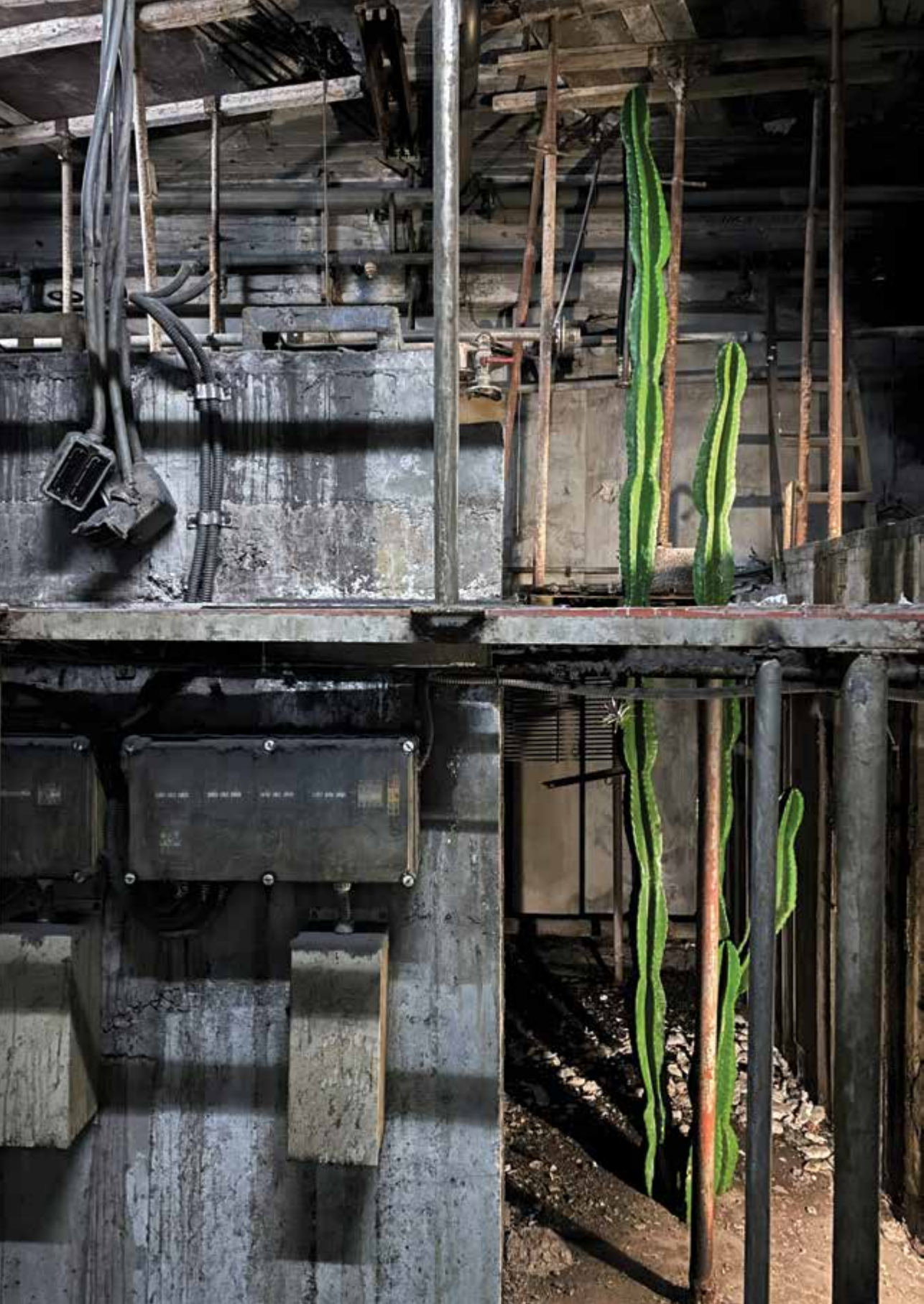
Vortex / the end of time (2023)
watch dials and resin,
dimensions variable

Christina Anid

Vortex / the end of time (2023)
καντράν ρολογιών, ρητίνη,
διαστάσεις μεταβλητές

Anna Antarti

Heavy-duty (2023)
resin, paint, metal, magnets,
dimensions variable

Άννα Αντάρτη

Heavy-duty (2023)
ρπτίν, βαφή, μέταλλο, μαγνήτες,
διαστάσεις μεταβλητές

Klitsa Antoniou

The Declaration of Sentiments and Other Stories (2023)
four-channel video projection [3'36", 6'.00", 9'40", 2'25"]
porcelain, metal, cardboard and wood, dimensions variable
installation production and editing: KilowArt International Productions
sound composition: Costas Cacoysiannis
soprano: Maria Papaioannou

Κλίτσα Αντωνίου

Η Διακήρυξη των Συναισθημάτων και Άλλες Ιστορίες (2023),
βίντεο-προβολή τεσσάρων καναλιών [3'36", 6'.00", 9'40", 2'25"]
σετ τσαγιού πορσελάνης, μεταλλικές κατασκευές, χαρτοκιβώτια και ξύλινα
κουτιά, διαστάσεις μεταβλητές
παραγωγή εγκατάστασης και βίντεο μοντάζ: KilowArt International Productions
σύνθεση ήχου: Κώστας Κακογιάννης
σοπράνο: Μαρία Παπαϊωάννου

Ruth Asawa

Of Forms and Growth (1978)
single-channel video
(produced and directed by Robert Snyder)
[25' 10"]

Ruth Asawa

Of Forms and Growth (1978)
μονοκάναλο βίντεο
(παραγωγή και σκηνοθεσία Robert Snyder)
[25' 10"]

Manolis Baboussis

Debates I, II (2023)
two videos, sound and text
[2'34"] & [4'87"]

Μανώλης Μπαμπούσης

Debates I, II (2023)
δύο βίντεο, ήχος, κείμενο
[2'34"] & [4'87"]

Orit Ben-Shitrit

Memory Daydream (2023)
acrylic and ink on Arches Aquarelle paper,
9 pieces (76 x 56 cm each)

Orit Ben-Shitrit

Memory Daydream (2023)
ακρυλικό και μελάνι σε χαρτί ακουαρέλας,
9 τμήματα (76 x 56 εκ. έκαστο)

Robert Cahen

Kosmos: the uncertainty (2018)
single-channel video projection, sound
[09' 25"]

Robert Cahen

Kosmos: the uncertainty (2018)
μονοκάναλη προβολή, ήχος
[09' 25"]

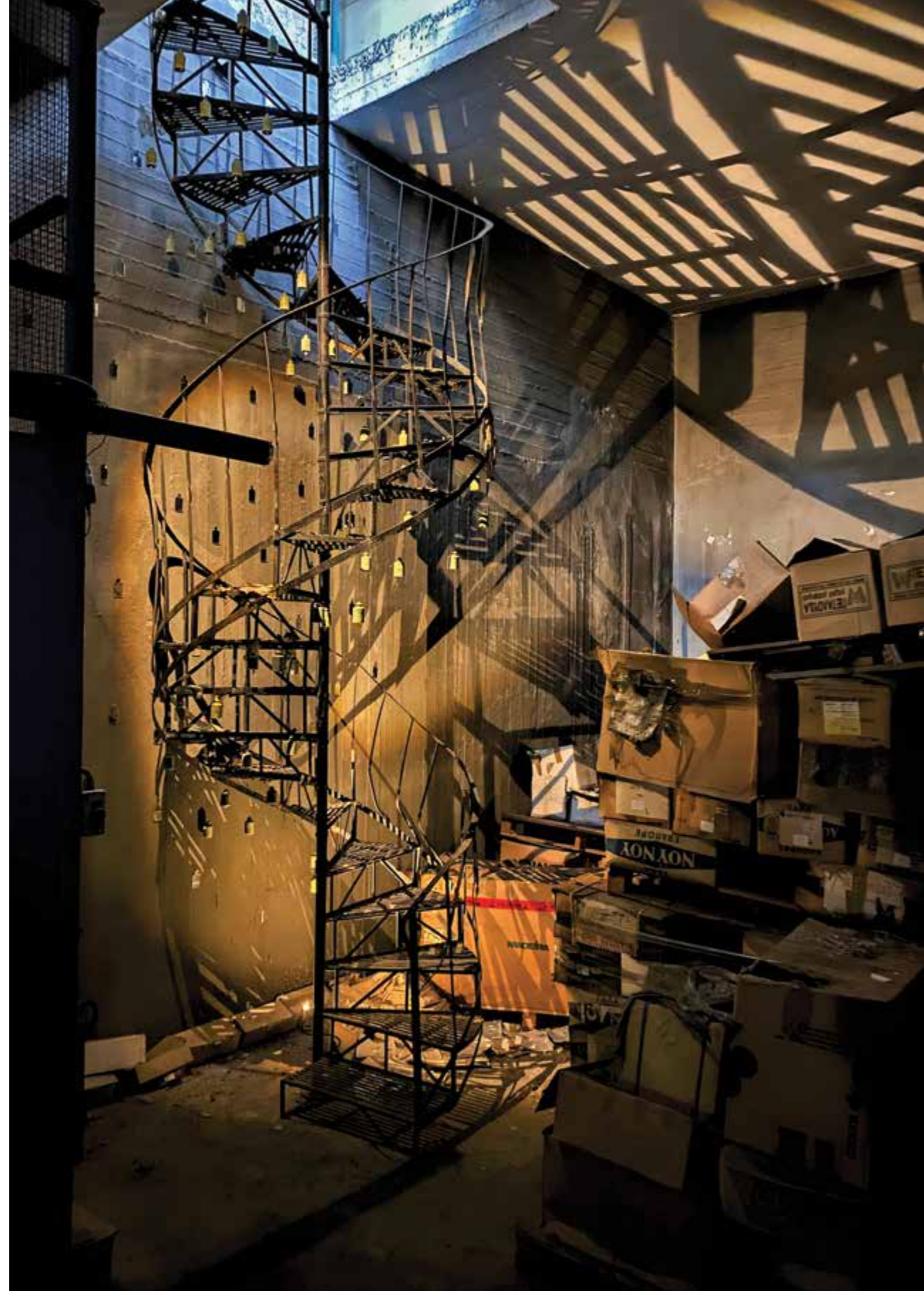

Irene Carvajal

The Weight of Dreams (2023)
mirror, porcelain,
dimensions variable

Irene Carvajal

The Weight of Dreams (2023)
καθρέφτης, πορσελάνη,
διαστάσεις μεταβλητές

Maria A. Chatzinikolaou

Thread of Line (2023)
printed photographs from the artist's
archive, el wire and led lighting,
dimensions variable

Μαρία Α. Χατζηνικολάου

Thread of Line (2023)
εκτυπωμένες φωτογραφίες από το αρχείο
της καλλιτέχνιδος, φωτισμός el wire και led,
διαστάσεις μεταβλητές

Marianna Constanti

Complexions (2023)

argon/neon light, metal, found industrial object,
dimensions variable

Μαριάννα Κωνσταντή

Complexions (2023)

αργόν/νεον φως, μέταλλο, βιομηχανικό αντικείμενο,
διαστάσεις μεταβλητές

Susan Daboll

Iterations I-II-III (2023)
photographs on clear film, photographs on
vinyl with matte laminate,
dimensions variable

Susan Daboll

Iterations I-II-III (2023)
φωτογραφίες σε διαφάνεια, φωτογραφίες σε
ματ λαμιναρισμένο βινύλιο,
διαστάσεις μεταβλητές

Lydia Dambassina

*WE LOST OUR MONEY
BUT NOT OUR TASTE (2023)*
stencil on wall, cotton bedsheet,
dimensions variable

Λυδία Δαμπασάνα

*WE LOST OUR MONEY
BUT NOT OUR TASTE (2023)*
στενσιλ σε τοίχο, βαμβακερό σεντόνι,
διαστάσεις μεταβλητές

Irini Gonou

Ritual Cloths (2023)

jute burlap sacks, plant dyed gauze, silk, reed, parts of plants,
seeds, acorns, dried flowers, jute threads,
dimensions variable

Ειρήνη Γκόνου

Ritual Cloths (2023)

τσουβάλι από γιούτα, γάζα βαμμένη με φυτά, μετάξι, καλάμι,
μέρη φυτών, σπόροι, βελανίδια, ξερά άνθη, νήματα,
διαστάσεις μεταβλητές

Michal Heiman

The Affecting History of Louisa, The Wandering Maniac (2023)
single-channel projection, sound [8' 45"]

Michal Heiman

The Affecting History of Louisa, The Wandering Maniac (2023)
μονοκάναλη βιντεο-προβολή, ήχος [8' 45"]

Kiana Honarmand

Aab (2023)
single-channel video, sound [5' 47"]

Kiana Honarmand

Aab (2023)
μονοκάναλο βίντεο, ήχος [5' 47"]

Pushpakaran Kadappath

The Chronicles of Sacred Myths (2023)
Indian ink on Saunders Waterford paper,
215.9 x 152.4 m

Pushpakaran Kadappath

The Chronicles of Sacred Myths (2023)
ινδική (σινική) μελάνη σε χαρτί Saunders Waterford,
215.9 x 152.4 μ.

Annita Kalimeri

Smoking Pillars (2023)
οίλ σε canvas,
3.00 x 1.80 μ.

Αννίτα Καλημέρη

Smoking Pillars (2023)
λάδι σε καμβά,
3.00 x 1.80 μ.

María Loizidou

Drawings: *The game of thread | Fixing the ephemeral* (2023)

pencil on paper, 20 x 30 cm

Video: *The game of thread | Fixing the ephemeral* (2023)

single-channel [2'50"]

photography, montage: Nefeli Kentoni

music: narratives from Directly Mild archive, Percussion

Μαρία Λοϊζίδου

Σχέδια: *The game of thread | Fixing the ephemeral* (2023)

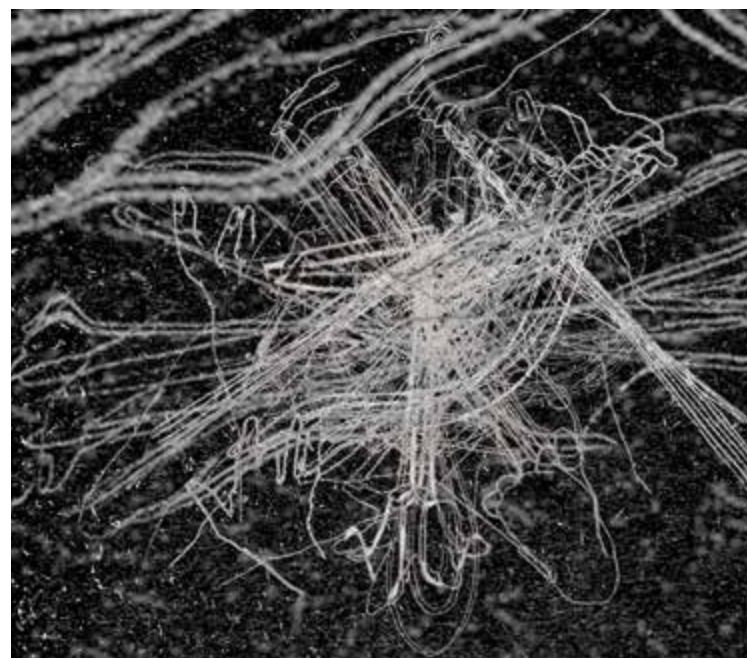
pencil on paper, 20 x 30 εκ.

Video: *The game of thread | Fixing the ephemeral* (2023)

μονοκάναλο βίντεο [2'50"]

φωτογραφία, μοντάζ, Νεφέλη Κεντώνη

μουσική: αφηγήσεις από το αρχείο Directly Mild, Percussion

Iliodora Margellos

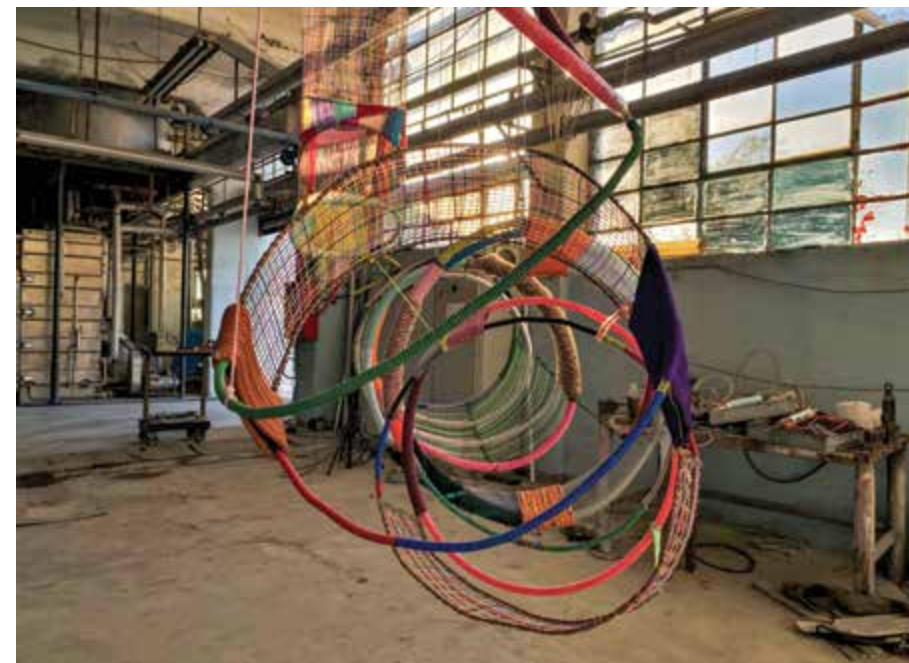
Deliverance (2023)

thread, yarn, wire, hose, tube, cables, scoobidoo string, metallic grid sheet, inflatable/giant bubble making device, lace, hoola hoop, tapes, dimensions variable

Ηλιοδώρα Μαργέλλου

Deliverance (2023)

κλωστή, νήμα, σύρμα, σωλήνες, καλώδια, μεταλλικό πλέγμα, φουσκωτό στεφάνι για μεγάλες σαπουνόφουσκες, κορδόνι, στεφάνια, ταινίες, διαστάσεις μεταβλητές

Despina Meimaroglou

Souls (2023), single-channel video, sound [1'43"]

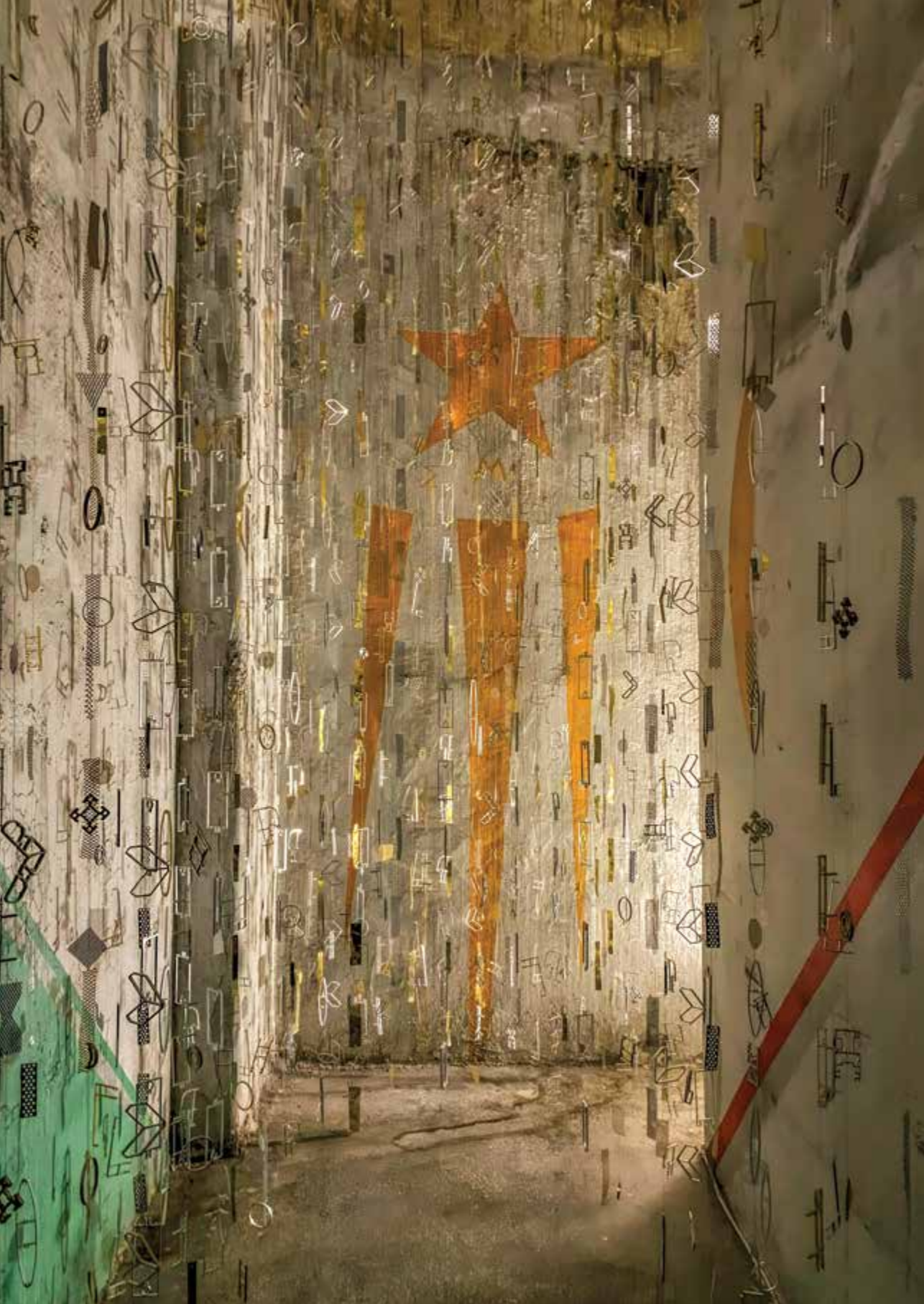
Δέσποινα Μείμαρογλου

Ψυχές (2023)

μονοκάναλη προβολή, ήχος [1'43"]

Stella Meletopoulou

Constellations (2023)
aluminium, bronze, iron, electrostatic
coating, spray paint, thread,
dimensions variable

Στέλλα Μελετοπούλου

Constellations (2023)
αλουμίνιο, μπρούτζος, σιδηρος,
πλεκτροστατική βαφή και σπρέι, νήμα,
διαστάσεις μεταβλητές

Eva Nathena

Caller Unknown (2023)
old loom, found telephones,
dimensions variable

Εύα Νάθηνα

Caller Unknown (2023)
παλιός αργαλιός, ευρεθείσες
τηλεφωνικές συσκευές,
διαστάσεις μεταβλητές

Theodore Noutsos

New Life (2023)

mixed media and acrylics,

3.00 x 0.67, 2.50 x 0.71 & 2.30 x 0.70 m

Θεόδωρος Νούτσος

New Life (2023)

μικτή τεχνική και ακρυλικά,

3.00 x 0.67, 2.50 x 0.7 & 2.30 x 0.70 μ.

Sandra Osborne

Some Notes on Urns, or What I Can Tell You About Butterflies (2023)
άψητος ππλός, μηχανή για κουβαρίστρες, κλωστή, καρούλια, χρώμα,
διαστάσεις μεταβλητές

Sandra Osborne

Some Notes on Urns, or What I Can Tell You About Butterflies (2023)
unfired stoneware clay, bobbin machine, thread, spools, paint,
dimensions variable

Ada Petranaki

Antennas (2023)

dead tree trunks, metal, tree branches,
thread, paper, clay, glue, roots, fabric,
dimensions variable

Άντα Πετρανάκη

Antennas (2023)

κορμοί ξερών δέντρων, μέταλλο, κλαδιά,
κλωστή, χαρτί, πηλός, συγκολλητικές
ουσίες, αποκομμένα ριζίδια ριζικών
συστημάτων, ύφασμα,
διαστάσεις μεταβλητές

Lea Petrou

SUPER-X (2023)
ceramics, metal,
dimensions variable

Λία Πέτρου

SUPER-X (2023)
κεραμικά, μέταλλο,
διαστάσεις μεταβλητές

Pipilotti Rist

I Want to See How You See (or a Portrait of Cornelia Providoli) (2003)
single-channel video projection [5' 15"],
© Pipilotti Rist, courtesy the artist, Hauser &
Wirth and Luhring Augustine / 2023, ProLitteris,
Zurich

Pipilotti Rist

I Want to See How You See (or a Portrait of Cornelia Providoli) (2003)
μονοκάναλη βίντεο-προβολή
[5' 15"], © Pipilotti Rist, ευγενική παραχώρηση
της καλλιτέχνιδος, Hauser & Wirth και Luhring
Augustine / 2023, ProLitteris, Ζυρίχη

Ismini Samanidi

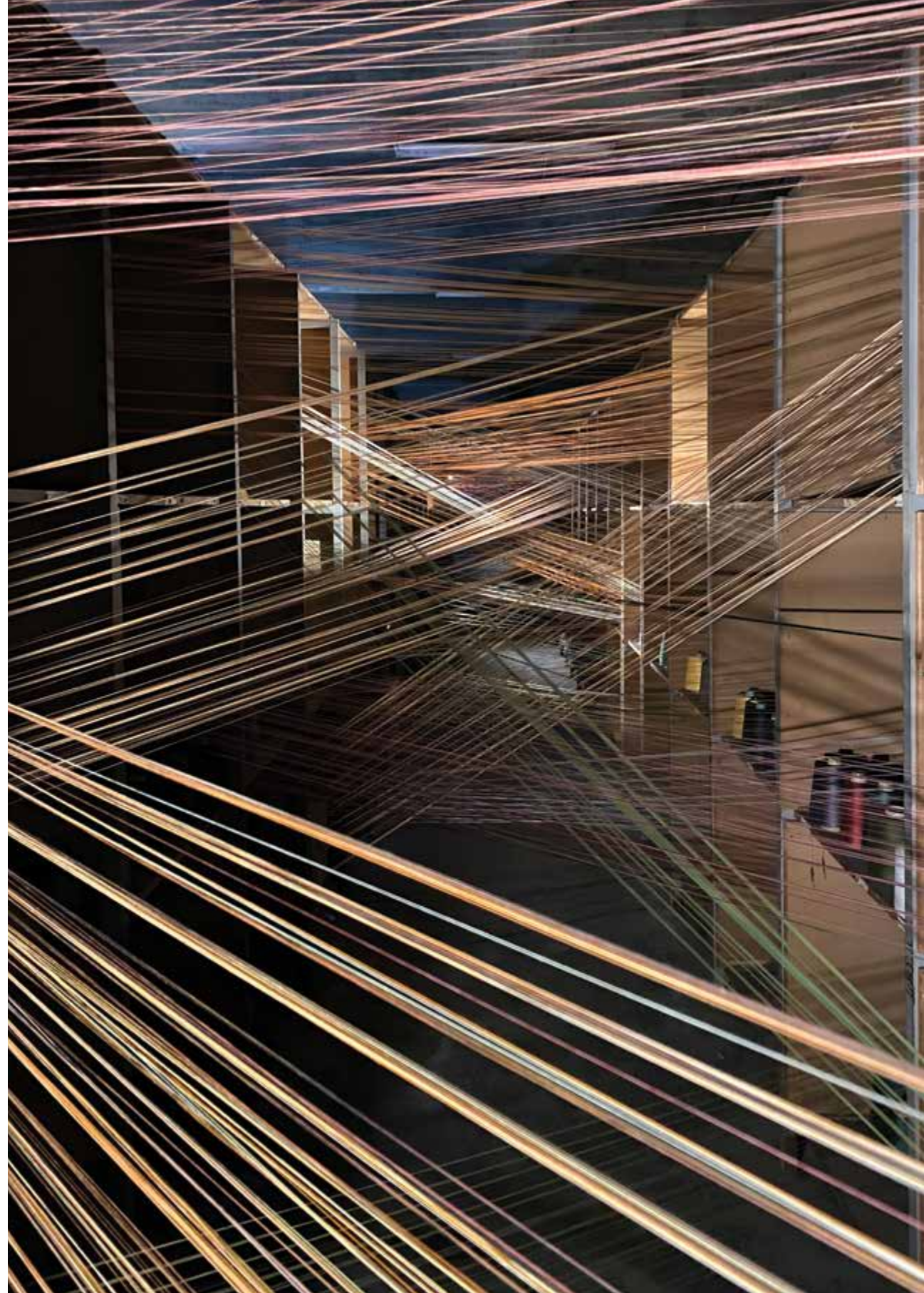
How to Build a Universe (2023)

21 km of cotton thread, found picture,
dimensions variable

Ισμήνη Σαμανίδη

How to Build a Universe (2023)

21 χιλιόμετρα βαμβακερό νήμα, ευρεθείσα εικόνα,
διαστάσεις μεταβλητές

Evi Savvaïdi

Soundless invasion (2023)

clay, metal,
dimensions variable

Εύη Σαββαΐδη

Soundless invasion (2023)

πηλός, μέταλλο,
διαστάσεις μεταβλητές

Dimitra Skandali

weaving the valleys of love (2023)

fresh and dry plants, Butterfly threads, crocheted, woven and embroidered seagrass from the Aegean (*Posidonia Oceanica*) and from the Pacific Ocean (*Zostera Marina*) on fabrics, doily and plastic, copper coated woven seagrass, peacock feathers, loom needles, found objects from the factory, copper, bamboo sticks, dimensions variable

Δήμητρα Σκανδάλη

υφαίνοντας τις κοιλάδες της αγάπης (2023)

φρέσκα και αποξηραμένα φυτά, νήματα Πεταλούδα πλεγμένα με βελονάκι, υφασμένα, κεντημένα φύκια πάνω σε υφάσματα, σεμέν και πλαστικά (φύκια από το Αιγαίο (*Ποσειδωνίες / Posidonia Oceanica*) και τον Ειρηνικό Ωκεανό (*Zostera Marina*), επικαλωμένο υφαντό με φύκια, φτερά παγωνιού, βελόνες αργαλειού, ευρεθέντα αντικείμενα από το εργοστάσιο, χαλκός, καλάμια, διαστάσεις μεταβλητές

Dimitris Skourogiannis

The Birth of Venus (2023)

print on paper, single-channel video, sommier, scissors,
human hair, acrylic glass, sound,
dimensions variable

video and editing: Babis Louizidis

performer: Vasileios Tsekouras

Δημήτρης Σκουρογιάννης

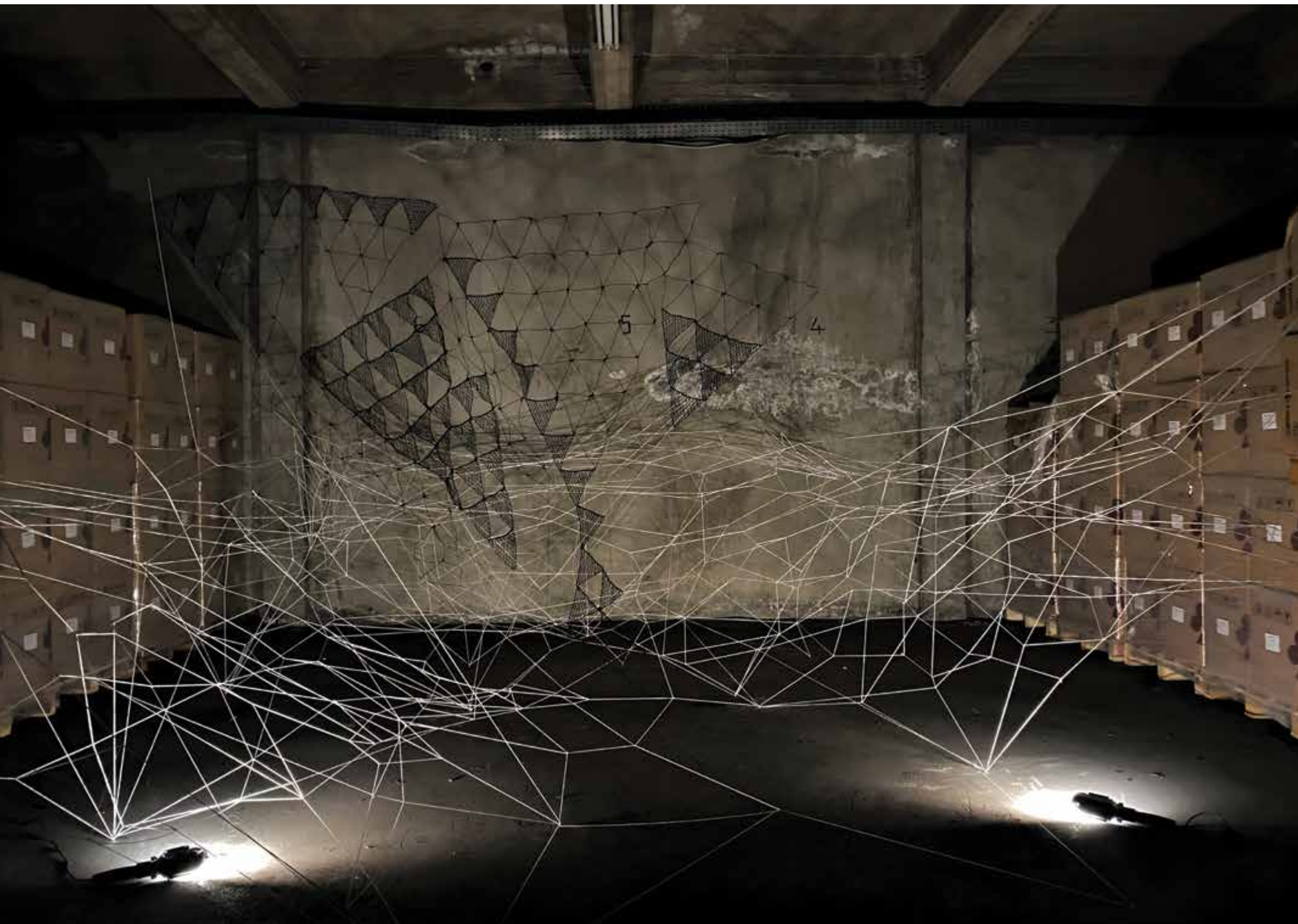
Η Γέννηση της Αφροδίτης (2023)

εκτύπωση σε χαρτί, μονοκάναλη βίντεο-προβολή, σομιέ,
ψαλίδια, ανθρώπινες τρίχες, ακρυλικό γυαλί, ήχος
διαστάσεις μεταβλητές,

βιντεοσκόπηση-μοντάζ Μπάμπης Λουϊζίδης

performer: Βασίλειος Τσεκούρας

**Franca Sonnino
and Maria Jole
Serreli**

Cocoon (2023)
cotton thread
dimensions variable
the installation incorporates
Franca Sonnino's *Brandelli di
Rete* (1985), 3 x 3.5m

**Franca Sonnino και
Maria Jole Serreli**

Cocoon (2023)
βαμβακερή κλωστή
διαστάσεις μεταβλητές
η εγκατάσταση περιλαμβάνει
το έργο *Brandelli di Rete*
(1985) της **Franca Sonnino**,
3. x 3.5 μ.

Marianna Strapatsakis

FLIGHT OF LIFE (2023)

three-channel video projection, sound [6'20'']

animation/editing/3D: Giorgos Nikopoulos | sound: Andreas Mniestris

Μαριάννα Στραπατσάκη

ΠΤΗΣΗ ΖΩΗΣ (2023)

προβολή τριών καναλιών, ήχος [6'20'']

animation/editing/3D: Γιώργος Νικόπουλος | μουσική: Ανδρέας Μνιέστρης

Nikos Tranos

Torball / wallpaper for the blind (1997-2023)
sound boxes, found furniture,
dimensions variable

Νίκος Τράνος

Torball / wallpaper for the blind (1997-2023)
μουσικά κουτιά, ευρεθέν έπιπλο,
διαστάσεις μεταβλητές

Claire Tsalouchidis – Hadjiminias

Lot's wife (2023)
salt, resin,
dimensions variable

Κλαίρη Τσαλουχίδη – Χατζημινιά

Η Γυναίκα του Λωτ (2023)
αλάτι, ρητίνη,
διαστάσεις μεταβλητές

Alison Woods

CHRYSALIS (2023)

mixed media on agricultural fabrics, paper bags,
wire, metal, rope, polyester string, found objects,
dimensions variable

Alison Woods

CHRYSALIS (2023)

μικτή τεχνική σε γεωργικά υφάσματα, χαρτί,
σύρμα, μέταλλο, σχοινί, πολυεστερικό νήμα,
ευρεθέντα αντικείμενα,
διαστάσεις μεταβλητές

Sofia Zarari

Lararium (2023)

factory spare parts, thread reels, thread,
wood, fabric, mineral stones, crystals, coral,
porcelain, seeds,
dimensions variable

Σοφία Ζαράρη

Lararium (2023)

βιομηχανικά εξαρτήματα, κουβάρια, κλωστές,
ύφασμα, ορυκτές πέτρες, κρύσταλλοι,
κοράλλι, πορσελάνη, καρποί,
διαστάσεις μεταβλητές

Eleni Zouni

Echoes of the Future I-II-III (2023)

ink, acrylic, charcoal, varnish, pastels on canvas,
2.08 x 2.47 / 2.09 x 2.47 / 2.10 x 2.47 m

Ελένη Ζούνη

Echoes of the Future I-II-III (2023)

μελάνια, ακρυλικά, κάρβουνο, ξηροπαστέλ και
βερνίκι σε καμβά,
2.08 x 2.47 / 2.09 x 2.47 / 2.10 x 2.47 μ.

ARTIST BIOGRAPHIES

Eozen Agopian (b.1960, Athens) has received a Master's degree in Fine Arts in Painting from Pratt Institute, Brooklyn, NY (1993), a BFA in Fine Arts, (magna cum laude) from Hunter College, NY (1989), and an associate degree in Graphic Design from F.I.T., NY, USA (1987). She has held 15 solo shows. Her most recent exhibition *Overcrossing* took place at High Noon Gallery in NY, 2023. Some others are: *Casmir Effect/Chashama*, NY, 2019; *Unfold*, Eleftheria Tseliou Gallery, Athens, Greece, 2019; *Persistent Dichotomies*, Fox Gallery NY, 2017; *Traverse*, Eleftheria Tseliou Gallery, Athens, 2015; *Underthread*, Gallery Kaplanon, Athens, 2008; *Cords*, Thema Gallery, Athens, 1997 and *Invisible threads*, Michael Walls Gallery, NY, 1993. She has participated in several group shows in Greece and abroad including: *Riding the weave*, Marquee Projects, Bellport, NY, 2023; *When thought becomes experience*, PS122 Gallery, 2023, NYC; *Kampos/Field – The energy of the void*, Museum of Byzantine Culture, Thessaloniki, Greece, 2023; *Flow*, Ottoman Bath of Trikala, Greece, 2022; *Have a seat*, Hellenic American Union, Athens, 2022; *reality check*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, 2021; *Subversive Stitch*, WhiteBox Gallery, NY, 2019; *[un]known destinations chapter III: reconnection –a second chance*, former Zarifi residence, Kypseli, Athens, 2019; *Transplants: Greek Diaspora artists*, Shiva Gallery of John Jay College, NY, 2018; *Pinned, Stitched and Glitzed*, AAW Gallery, Beijing, China, 2016; *Whispers*, Museum of Contemporary Art of Crete, Rethymno, Crete, Greece, 2016; *Respond*, Smack Melon, Brooklyn, NY, 2015; *Three Colorists*, Lesley Heller Workspace, NY, 2012. In 2014, she was selected as a resident artist at the Triangle Arts in Brooklyn. During that period, she was invited to lead a textile arts workshop in Queens Museum, NY. In 2019, she was awarded a studio on Governors Island, NY. The spring of the same year she was an invited artist at the Officinovenove associazione culturale in Rome, Italy. From May 2022 to July 2023, she was selected as a Project Studio resident artist at the PS122 in the LES, NY. She lives and works between New York and Athens.

Lydia Andrioti (b.1982, Athens) attended the visual arts programme of École Nationale Supérieure des Beaux Arts in Paris (ENSBA) in 2006 with an Erasmus scholarship and in 2009 she graduated from the Athens School of Fine Arts (ASFA). In 2012, she received an MFA in New Media from Pratt Institute (NY, USA). During her stay in the United States, she participated in group shows and got involved with the production of settings, costumes and new media installations for theatrical plays, performances and installations. She has worked for the restoration of the magnetic and TV installations of Nam June Paik for the collections

of Guggenheim, MoMA, Art Institute of Chicago, Metropolitan and Chase Bank. She has worked, among others, with two funding members of Judson Memorial Church (2013-5), Phyllis Yampolsky on the research and the archival of her activist work regarding McCaren Park Pool for Lincoln Library and the Preservation Community of the city of New York, and Elaine Summers for her Kinetic Awareness and Skytime projects. Andrioti has shown her work in numerous exhibitions in New York, Vienna, Paris, Ireland and Greece, such as *reality check chapter II: inner sanctum*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, Greece, 2022; *reality check*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, 2021; *United States of Wondering* (solo show), Peritechnon Gallery, Athens, 2021; *[un]known destinations chapter III: reconnection ---a second chance*, Kypseli, Athens, 2019; *+9*, Iera Odos, Athens, 2019; *Des Knaben Wunderhorn* (solo show), Sechsschimmel galerie, Vienna, Austria, 2019; *The birds and the lightworkers backstage are working together* (solo show), Gazi hall spaces, Athens, 2017; *The fantastic journeys of energy*, Kappatos Gallery, Athens, 2016; *Antidote*, Mykonos annex of the Athens School of Fine Arts, Mykonos Biennale, 2015; *In Praise of chance and failure*, Family Business, NY, USA, 2013; *Crisis and Paganism*, Mykonos Biennale, 2013; *Intimate Space*, Olympic Village, Vienna, Austria, 2011; *Culture Industry, Folklore and Clichés*, Vox, Athens, 2008; *Gemine Muse*, Crawford Municipal Museum, Cork, Ireland, 2005. Andrioti's work explores representations of emotional places by unfolding visual vocabularies. She uses media incorporated within installations including actions, re-enactments, video projections, sound, drawings, collages, photographs, sculptures, ready-mades, and she often utilises the site-specific character of the presented pieces. She lives and works in Athens.

Christina Anid (b.1974 Beirut, Lebanon) was born to a Greco-Hungarian mother and a Lebanese father. She fled from the war in Lebanon with her family at the age of two and moved to France where she later studied French literature at the Sorbonne. As a former journalist and photographer, Anid travelled the world before settling in Greece in 2012. She replanted her roots in Piraeus where, with her feet in Europe and her heart in the Middle East, art took a prominent place in her life. The self-taught artist's sources of inspiration are as diverse as her background is varied and her ability to explore different mediums and materials echoes her multiple origins. Her collages and compositions act as a quest for meaning and liberty and speak of memory and belonging. In her work, she weaves a memorial cartography where sweetness meets pain. She explores the finitude with a calling for raw veracity while she addresses universal themes

and questions the female condition. In this dreamlike quest for identity, she gathers objects and images. In her creations, the accumulation works like a recollection, taking us along with the artist as she dives into herself. In her last body of work, the ex-voto series, she blends her story with the larger story, like her energy with that of the hundreds of wish-holders she has collected and united. Anid links the personal with the universal and exorcises fear by telling stories of love, belonging, wandering and wondering. In these works, one hears the echo of uprooting, transformation and the call for freedom. In 2023, she had an ex-voto art solo show in Patmos, Greece, *Hope in the Oneness* at the Stavvra Mansion hosted by the Patmos Trust under the auspices of the French Embassy. Her work has also been presented on Tinos island through an ex-voto art imaginary landscape installation *The Man in the Moon is a Woman* at gallery Taxidi. In 2022, she presented *Echoes of shadow and light*, bringing together the roots and the sky, a retrospective of her work at the French Embassy in Greece. In 2017, she collaborated with Skoufa Gallery in Athens and Mykonos. *Lady Creatures* was her first solo show in Beirut at the Fadi Mogabgab Gallery in 2013. Selected group shows include: *reality check chapter II: inner sanctum*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, Greece, 2022; *Rebirth*, Beirut Exhibition Center, Lebanon, 2011; *The Art Conspiracy*, Art Loft, Bombay, India, 2010, where she received the audience award for her *Wall of Skies*. She lives and works in Piraeus, Greece.

Anna Antarti (b.1984, Athens) was admitted in 2002 in both the Aristotle University of Fine Arts in Thessaloniki (first place) and the Athens School of Fine Arts (ASFA), where she studied painting under professor A. Christakis. In 2005, she attended printmaking at the workshop of G. Damish as an Erasmus student at the Vienna Academy of Fine Arts. In 2007, she graduated with honours from ASFA. Following her graduation, she worked at the National Art Gallery and Alexander Soutzos Museum in Athens at the art conservation department of M. Doulgeridis. Her work has been exhibited in numerous group shows and can also be found in private collections. In 2023, she presented her first solo show *Tree of Life* at ArtAppel gallery. In 2016, she was nominated by Fryssiras Museum in Athens for the 3rd Award of European Painting. She lives and works in Athens.

The work of **Klitsa Antoniou** (b.1968, Cyprus) always drawing from archival material, delves into issues of space, confinement, personal and political borders, and censorship in order to provide an immersive, empathic, multisensorial and participatory experience. She studied at Wimbledon School of Art and Saint Martin's School of Art and Design (BFA) in London, at

Pratt Institute (Master in Fine Arts) and New York University (DA) in New York. Since 2014, she holds a PhD in Theory and Philosophy of Art. As an artist and researcher with interdisciplinary practice she attended numerous seminars, workshops, conferences, and artists-residencies in many countries and won a number of awards and honours. She is the founder and coordinator of *Cut Contemporary Fine Arts Lab* since 2019. She has presented more than 20 solo exhibitions internationally including *Making Waves*, Porvoo Art Hall, Finland, 2022; *De Skyddssökande*, Norrköping, Sweden, 2019; *Parallelotopias*, MIET, Thessaloniki, Greece, 2012; *Tall Tales: Lovely Landmarks*, Exhibit Gallery, Golden Lane Estate, Barbican, London, UK, 2010; *Frames of the Elusive*, Stoa Gallery, Finland, 2006; *Atlantropa: Episodes of Domestic Nature*, Eastlink Gallery, Shanghai, China, 2005; *Atlantropa: Stories of Dystopia*, Chinese European Art Centre, Xiamen, China, 2004. She has exhibited in major museums, galleries and art institutions worldwide including *Viridien Chronicles*, Apollonia Art Exchanges, Strasbourg, France, 2023; *Visual Intrusion*, Biennale of the Art Colony Galichnik, Mala Stanica, Republic of North Macedonia, 2021; *The Right to Silence?*, Anya and Andrew Shiva Gallery, Jonh Jay, NY, USA, 2020; *Experimental Storytelling*, Norrköping City Museum, Sweden, 2019; *(meta) fourisms*, Spazju Kreattiv, Valletta, Malta 2018; *Is this the Time for Art?*, Modern Art Museum Orebro Konstall, Sweden, 2017; *Fusion*, Nanjing Museum of Art, China, 2017; *Il Diritto Al Futuro*, 100° anniversario della Rivoluzione d'Ottobre del 1917, The Museum of the Arts of the 20th and 21st Century, St Petersburg, Russia, 2017; *so close yet so far away...*, Museum of Contemporary Art, Petach Tikva, Israel, 2017; *Facts don't Speak for themselves-Art on Migration and Borders*, Skånes konstförening, Malmö, Sweden, 2016; *Soul*, Sarajevo Historical Museum, *The Location of Culture*, The Netherlands and Turkey Pulchri Studio, Hague, The Netherlands, 2011. In 2019, she represented Malta at the Venice Biennale with the work *Atlantropa-X*. She lives and works in Cyprus.

Ruth Asawa (American, 1926 - 2013) was one of California's most renowned sculptors. Born to Japanese immigrants, in 1942, her family was sent to an internment camp for six months; while there, she spent time drawing and painting with other artists. Asawa travelled to Mexico City in 1945 to study Spanish and Mexican Art. While attending the Milwaukee State Teachers College in Wisconsin, she was told that she couldn't complete her degree because of the prejudice that existed against the Japanese people at the time. As a result, Asawa continued her education at the Black Mountain College in North Carolina. While there, she studied under Josef Albers, Merce Cunningham, and Buckminster Fuller. In 1947, Asawa returned to Mexico and learned

basket weaving techniques, which later inspired her to create crocheted wire sculptures. During the 1950s, Asawa began her art career making paintings and drawings that developed into linear works. Inevitably, her drawings shifted into sculpture. Asawa considers her wire sculptures to be three-dimensional drawings that change with the viewer's perspective. In 1966, the artist began to receive commissions for public art, starting with Andrea, a fountain in Ghirardelli Square in San Francisco. She also designed the Japanese-American Internment Memorial Sculpture in San Jose in 1994. Asawa collaborated with landscape artists in 2002 to bring large boulders from former Japanese internment camps to San Francisco State University to create the *Garden of Remembrance*. Her belief in making art education available to children from all backgrounds lead her to co-found the Alvarado Arts Workshop (now called the San Francisco Arts Education Project) with Sally Woodbridge and other local parents in 1965. Asawa's sculptures can be found in the collections of the M.H. de Young Memorial Museum in San Francisco, the Guggenheim Museum and the Whitney Museum of American Art in New York, and the Nora Eccles Harrison Museum of Art in Logan, Utah.

Manolis Baboussis (b.1950, Athens) studied Architecture at the University of Florence in 1968-75 under the mentorship of A. Natalini, a founding member of the Superstudio Collective. In 1976, he participated in the restoration programme of UNESCO's International Center for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property (ICCROM) in Rome. His work as an architect includes projects for the Organisation of School Buildings S.A. (OSK). Since 1973, his work encompasses photography, both in printed form and video projections, drawing, and installation. In 2003, the National Museum of Contemporary Art of Greece (EMST) hosted his first photography exhibition with the retrospective *Manolis Baboussis 1973-2003*. Baboussis's work critically engages environmental catastrophe, longstanding trauma and attendant melancholy, a global and virtual economy, organisations and institutions, including that of art. Through the photographic images, drawings, poetry and his installations, he comments on social politics, the status of the visual arts, and their jargons, using an ironic, often caustic tone, and proposing a new utopian dailiness as an alternative. In 1999, he founded the department of Photographic Studies at the Athens School of Fine Arts (ASFA), while teaching courses in its graduate programme of Digital Arts and the roots and paths of Photography in Contemporary Art. In 2011, as Vice Rector and architect, he researched, designed, organised, and oversaw the conversion of the ASFA parking lot into a garden. In 2013, he resigned from tenured professor of ASFA. Between 1994 and

2017, he was a constant companion and close friend and collaborator of Jannis Kounellis, to whose work he contributed insights based on his personal visual interpretations. The work of Baboussis has been exhibited in many solo and group shows such as the solo exhibition at the Nikos Kessanlis Venue, ASFA, Athens, 2022; Benaki Museum, Athens, 2011; (CAMEC), La Spezia, Italy, 2006; MMST, Thessaloniki, Greece, 2003; Centre for Contemporary Art Ileana Tounta Athens, 1999 - 2019; Galleria Nazionale d'Arte Moderna e Contemporanea, Rome, Italy, 2018; EMST Collection, Documenta14, Fridericianum, Kassel, Germany, 2017. His work is included in many important public and personal collections. Many of his monographs, notebooks, and poetry collections have been published. Publishers include: Exantas, Bastas, Plessas, Futura, Smilis, the National Museum of Contemporary Art, the Benaki Museum, Camec, Ileana Tounta Contemporary Art Center, etc. He lives and works in Athens.

Orit Ben Shitrit is a visual artist, filmmaker, choreographer, and educator living in New York and showing internationally. Ben Shitrit utilises movement and bodies to implicate the powers that be, their mechanisms of domination and the potential for violence. Exhibitions include: *Echoes In My Mouth* (solo), The Opening Gallery, Tribeca, NY, USA, 2023; the American University Museum in Washington, DC, USA, 2022; *reality check chapter II: inner sanctum*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, Greece, 2022; *reality check*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, 2021; C24 Gallery and the Nathan Cummings Foundation, NY (2020/2014); *Mana Contemporary*, Miami, USA, 2018; *Museum Van Loon*, Amsterdam, The Netherlands, 2016; the Herzliya Museum of Art, Israel, 2016; Biennial of Moving Image (BIM) at Museum MUNTREF, Centro de Arte Contemporáneo, Buenos Aires, Argentina, 2016; *El Museo Cultural de Santa Fe*, USA, 2015; *Videobrasil in São Paulo*, Brazil, 2011, 2013; *MACRO Museo d'arte contemporanea* Rome, Italy, 2012; *The 3CL*, Luxembourg, 2013; the Royal College of Art, London, 2010, as well as in Austria, Germany, Finland, Russia, Slovenia, Spain and the US and China. She splits her time between New York and San Francisco, where she chairs the Film Department at the San Francisco Art Institute.

Robert Cahen (b.1945, France) is recognised as one of France's foremost video artists. Since 1972, he has produced a distinguished body of work for cinema and television. In Cahen's uniquely nuanced world, fiction and documentation alike are presented as metaphoric voyages of the imaginary, exquisite reveries that describe passages of time, place, memory and perception. Genres such as narrative and performance are expanded and

transformed as he explores visual, aural and temporal transformations of represented reality. From the elegance of *Cartes postales* video (1984-6) (co-directed with Longuet and Huter) to the intricate musical and visual transitions of *Boulez-Répons* (1985), Cahen's work is characterised by a sophisticated application of electronic techniques that manipulate sound and image, space and temporality, resulting in subtle transmutations of the illusory and the real. He graduated from the Conservatoire National Supérieur de Musique de Paris (class Pierre Schaeffer), and he was composer and member of the Groupe de Recherche Musicales de l'ORTF (the Office of French Radio and Television) between 1971 and 1974. Between 1973 and 1976, he was the director of experimental video for ORTF/INA. Many of his film and video works have been produced in conjunction with Institut National Audiovisuel (INA). His videotapes have been broadcast and exhibited internationally, at institutions and festivals including the Paris Biennale, France; The Museum of Modern Art (MoMA), NY, USA; American Film Institute National Video Festival, Los Angeles, USA; World Wide Video Festival, The Hague, the Netherlands; International Center of Photography, NY; Documenta 7, Kassel, Germany; FestRio, Brazil; Tokyo Festival, Japan; and the Festival of Locarno, Italy. In 1992, he won the prize of the Villa Medicis Hors les Murs and in 1995, he created a permanent video installation for EURALILLE Public Space (Lille) in France. In 2010, a complete retrospective of his films and his video works took place at the Museum of the Jeu de Paume in Paris. Between 2009 and 2010, he was associate professor at the National School and Studio for the Contemporary Arts, Le Fresnoy, France. In 2014, he presented *Visions glimpsed, Robert Cahen* at the Museum of Modern and Contemporary Art Strasbourg, MAMCS, France. Other exhibitions include, amongst others: *reality check chapter II: inner sanctum*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, Greece, 2022; *reality check*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, 2021; *Traverse*, Museum of Art Macau (MAM), China, 2015; *Temps contre Temps*, Musée du Temps Besançon, France, 2015; Palais de Glace, Buenos Aires, Argentina, 2016; Tongyeong, International Music Festival, S. Korea, 2016; La Virreina Barcelone, Spain, 2017. He lives and works in France.

Irene Carvajal (b.1970, Cost Rica) graduated from the School of Fine Arts, University of Costa Rica in 1989, she was awarded a BFA in Graphic Design from University of Kansas, Art and Design (1992) and did an MFA in Printmaking at the San Francisco Art Institute (2014). Since 2020, she is acting as the Present Printmaking Department Chair at the San Francisco Art Institute. She has participated in over 40 group exhibitions including: *Labor and Immigration*, SFAA, San

Francisco, CA, USA, 2021; *Barbarians at the Gate*, Fort Mason Meadow, San Francisco, CA, 2020; *Tunnels of the Mind*, Times Square, NY and San Francisco, 2020; *Violence*, Art and Design Gallery, University of Costa Rica San Jose, Costa Rica, 2018; *RISE*, Whitney Modern, Los Gatos, CA, 2018; *28 Days*, Studio 1 Gallery, Sausalito, CA, 2017. She has curated 18 exhibitions, attended 10 residences, and received four awards among of which is the Bronze Roller Award, from the San Francisco Art Institute (2014). She lives and works in San Francisco.

Maria Andromachi Chatzinikolaou (b.1973, Volos, Greece) is an artist and researcher. She holds a Master's degree in Public History from the Hellenic Open University (2020), she is a graduate of the Athens School of Fine Arts (1999-2004), the Graphic Arts Department of T.E.I. Athens (1992-97) and has also studied at the London School of Printing Technology (1997-8). Since 2019, she is a lecturer (P.D. 407) at the Department of Architectural Engineering of the University of Thessaly. She is a founding member of the Filopappou group, founder, and inspirer of the research-artistic group Artspirators, as well as a member of the Oral History Association. Her works are realised through artistic actions and visual designs that have at their core an in situ, site-specific, performative, and collective character. Through the polyphony of her narratives, she seeks the recall of collective memory, activation of the local communities, and other social groups that live and work where she performs her works. She uses methods akin to public history and creates original archives comprising the products of her research and interviews. She has participated in many exhibitions and projects in Greece and abroad. Indicative group exhibitions: *Theorems 2: About History*, National Museum of Contemporary Art, Athens, Greece, 2020; *[un]known destinations, chapter II: shell // the politics of being*, Athens, 2018; *[un]known destinations*, Athens, 2017; *Pigs*, Spain-Portugal-Italy, 2016; *The Bankorgs, Performance Dinners No 8*, Athens, 2015; *Nomadics vol. 3 / Das andere Wo / The other Where*, Vienna, Austria, 2014; *ROOMS 2010*, Athens; *KODRA Action Field*, Thessaloniki, Greece, 2007; *Parallel Lives*, Lisbon, Portugal, 2006; *Egnatia Road: a path of Displaced Memories*, Geni Mosque, Thessaloniki, 2005. Indicative participations and curated projects: *With a boat of memories and dreams*, a different memory walk, Nea Ionia Volos, Astrspirators, Greece, 2022; *Hidden in plain sight*, an interactive/participatory project, Artspirators, Tinos, Greece, 2022; *Stories and the viewing of the 'other'*, an experiential journey of memory in the Pagasitic Gulf with sailing boats, Artspirators, 2019; *Yellow Warehouse*, freeing the memory, Artspirators, Volos, 2018; *Refuge project I, II*, Artspirators, Milos, Greece, 2013-4; *Sanatorioproject*, Artspirators, Pelion, Greece,

2011-2; *Adelphia/Fratelli* the children of Evaristo de Chirico, 2009-10 Pelion- Rome; *Egnatia Project*, Athens-Thessaloniki-Italy 2004-5. She lives and works in Volos.

Marianna Constanti (b.1977, Paphos, Cyprus) holds an MFA in Fine Arts from Central Saint Martin's College of Art & Design, London (2001) and a BA in Fine Arts from Middlesex University, London (1999). Since her graduation, she has been exhibiting and presenting her work in Cyprus and abroad. Constanti, predominantly works in photography, site-specific interventions and the ephemeral condition. Exhibitions include: *Shifting Identities --A tale of Dissolving narratives*, Hadjigeorgakis Kornesios Mansion-Ethnological Museum, Nicosia, Cyprus, 2022; 5th Jerusalem art Biennale *Four square cubits*, Jerusalem, Israel, 2021; *PublicNature - PrivateCulture*, Paphos, Cyprus, 2019; *Art Stories Art Secrets*, RUN ON ART, Hellenic Centre, London, UK, 2019; *Container @ Content*, Larnaca Biennale, Pierides Museum, Cyprus, 2019; *Portraits: Aura of Life and Death*, Evagoras Lanitis Center, Limassol, Cyprus, 2018; *Planitas: Cultural Capital of Europe*, Paphos, 2017, Paphos, Cyprus, 2017; *Ars Moriendi*, Spiti tis Kyprou, Athens, 2016; *Brides*, Leventis Museum, Nicosia, 2016; *Sense and Intellect: Still Life in the artwork of Cypriot artists*, Evagoras Lanitis Center, Limassol, 2016; *At Kolossi and at the Castles*, Kolossi castle, Limassol, 2015; *Recto/Verso: From Byzantium to Modernism*, Evagoras Lanitis Center, Limassol, 2015; *Trauma and Therapy*, Paphos Archeological Museum, Paphos, 2014; *Touch me not: Byzantine analogies in contemporary art*, churches of the Holy Cross and Panagia Katholiki, Pelendri, Cyprus, 2014; *Shingle 22j - Biennale di Anzio e Nettuno*, Italy, 2013; *Rebirth day*, Michelangelo Pistoletto foundation, Louvre Museum, Paris, France, 2013; *InSite*, archeological sites, Nea Paphos, 2012; *Osaka Triennale*, Japan, 2011; *Photographic Reminiscence*, Diatopos gallery, Nicosia, 2011; 2nd *Beijing International Biennale*, China, 2005; 22nd *Biennale of Alexandria*, Egypt, 2003. Her work is included in public and private collections; Paphos International airport; *The Cementography Project*, Cultural Capital of Europe Paphos 2017; State Collection of Contemporary Art, Nicosia, Cyprus. She lives and works in Paphos.

Susan Daboll was born in South Weymouth, Massachusetts, and grew up in Niantic, Connecticut. While studying printmaking and photography at Syracuse University (BFA), her photograph was chosen for the brochure cover of an exhibition, solidifying her commitment to photography. After graduating, she moved to NY where she worked in the commercial photographic field, including the research department of Magnum photos. She realised her aspirations were more towards fine art and

this led to attending the graduate programme in photography between New York University and the International Center of Photography (MA). Hired by NYU directly after graduating, she taught darkroom photography. Running her own photo lab in Williamsburg, Brooklyn, Daboll began experimenting with mural-sized images and techniques. In the early 1990's, she earned acclaim for large-scale photographs of the female form that investigated sexuality, mythology, and religion. These were featured on the front of a neo-classical building, and included in an exhibition at the Brooklyn Museum of Art. In 1995, she began using colour film to explore nature and the man-made landscape. Technique played a part in her first exhibition of photographs shot in nature, soft-focused and impressionistic. In 2007, she completed her first all-digital project photographing in the fields of Paros, Greece. Daboll has always embraced technical experimentation, and unexpected outcomes in her work. Exhibitions include: *A Sense of Place*, Fokianou Art Space, Athens, Greece, 2023; *Touch Me*, Fokianou Art Space, Athens, 2022; *The Holland Tunnel Gallery 25th Anniversary*, Holland Tunnel Gallery, Newburgh, NY, USA, 2022; *Body Language: Photographing People*, University of Colorado Art Museum, Boulder, USA, 2019; *A Landscape of Longing*, Kerrigan Campbell Gallery, NY, 2005; *Exterior/Interior: The Way I See It: Five Photographers Working in Brooklyn*, Brooklyn Museum of Art, Brooklyn, NY, 1998; *Photographs*, Bloomsburg University, Bloomsburg, PA, USA, 1995; *Bodies of Work*, 1984-1993, James Howe Gallery, Kean College, Union, NJ, USA, 1993; *The Airport: A Borderless Dialogue*, Kennedy Airport, NY, 1991; *NAKED*, Art Institute of Chicago and University of Colorado at Boulder, 1986. Collections include: Arkansas Museum of Fine Arts, Brooklyn Museum of Art, Chicago Art Institute, Monterey Museum of Art, CA, Portland Museum of Art, Maine, University of Colorado, Boulder, University of California, Los Angeles. She lives and works in Paros, Greece, and New York.

Lydia Dambassina (b.1951, Thessaloniki, Greece) at the age of 15 she moves to Lyon where she completes secondary school. She studied at the School of Fine Arts of Grenoble and psychopathology and pedagogy at the Universities Paris V and Grenoble. She has worked as a researcher in psychiatric epidemiology and as art director in film production. Since 1976, Dambassina has been working with different mediums such as painting, photography, installations, texts and video projections. In 2004, she started working on a series of staged photographs in which the image co-exists with texts—mainly excerpts—from the Greek and French daily newspapers. Amplifying news fragments into weighty ontological or existential gestures seems an efficient way to deal with all this tragic

absurdity. Much of her artwork during the last nineteen years deals with economic inequalities and religious absurdities, in reality, all of her work is imbued by a deep ecological anchorage. She has presented her work in 25 solo shows, including the following: *Lorem Ipsum*, City of Athens Arts Centre, Athens, 2023; *Mors*, Museum Katsigra, Larissa, Greece, 2018; *Gini Coefficient*, Yeni Jami, Thessaloniki, Greece, 2016; *2100 mots d'amour*, 2500 mots d'amour, Underground Ottoman Fountain of Splantzia, Chania, Greece, 2015; *Party's over-Starts over*, State Museum of Contemporary Art, Thessaloniki, 2012; *Party's over-Starts over*, Museum Alex Mylona, Athens, 2012; *What scratches the glass from the inside*, Ad Lib group dance, Festival of Athens, 2008; *Real Freedoms that people enjoy*, Nuit Blanche, eglise Saint Eustache, Paris, France, 2007; *Family story*, Gallery Eleni Koroneou, Athens, 2007; *Family story*, Hôpitaux Universitaires, Geneva, Switzerland, 2007; *Wonderful rooms*, Ad Lib group dance, Athens, 2006. She has participated in 58 group exhibitions including: *reality check chapter II: inner sanctum*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, Greece, 2022; *Project Art Forest, L'arbre dans l'Art contemporain*, Le Grand Séchoir, Le Musée de l'eau et le Couvent des Carmes, France, 2022; *Radium Palace*, K-Gold Temporary Gallery, Ag. Paraskevi, Lesbos, Greece, 2021-2; *Peintures à l'eau*, Galerie Analixforever, Geneva, 2021; *Prasinoperama*, Museum of Fishing and Naval Art, Perama, Greece, 2021; *reality check*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, 2021; *Looking Out Looking In*, Murat Centoventidue Arte Contemporanea, Bari, Italy, 2018; *New Acquisitions*, National Museum of Contemporary Art, Athens, 2017; *Shared Sacred Sites*, Macedonian Museum of Contemporary Art, Yeni Mosque, parallel programme of Thessaloniki 6th Biennale, Thessaloniki, 2017; *Genii Loci*, Greek art, 1930-2016, Museum Manege, Saint Petersburg, Russia, 2016; *Tradition Reversal*, Collection of Thessaloniki State Museum of Contemporary Art / Collegium Artisticum, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, 2014; *Unhappy ready-made*, KUAD gallery, Istanbul, Turkey, 2014; Proposal for the Monument dedicated to the Holocaust Jewish victims in Athens, Jewish Museum of Greece, 2011; *Others*, a selection of works from the Biennials of art of Marakech, Istanbul and Athens in Palermo, Museo Riso, Fondazione Puglisi Cosentino, Catania, 2010; *Heaven*, 2nd Athens Biennale, Athens, 2009; *Heterotopias*, 1st Thessaloniki Biennale, State Museum of Contemporary Art, Thessaloniki, 2007; *Places*, Benakis Museum, Athens, 2007. She lives and works in Athens, Kea and Paris.

Irini Gonou (b.1955, Athens) studied sculpture at the Ecole Nationale Supérieure des Beaux-Arts and the Ecole Nationale Supérieure des Arts Décoratifs in Paris. She studied Greek

paleography at the Historical and Paleographical Archive of the MIET (Athens) and the arabic language and culture. She has shown her work in 30 solo exhibitions in Greece, Cyprus, France, Germany, Belgium, UK, USA, Norway and Sweden and has participated in selected art meetings in Greece and abroad. In her work, she explores the protective and healing properties of art in the wider Mediterranean region and proposes a new approach to the timeless and intercultural relationship between text and textile. Selective exhibitions: *The Event of the Thread*, MOMus-Experimental Center for the Arts, Thessaloniki, Greece, 2022; *reality check*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, 2021; *The Majlis*, Caravane Foundation, 17th Biennale of Architecture, Venice, Italy, 2021; *[un] known destinations chapter III: reconnection --a second chance*, Kypseli, Athens, 2019; *The Blue Procession*, mapping a metaphorical journey, Kaloritsa, Bazaios Tower, Naxos, Greece, 2017; *Whispering Reeds in Woven Gardens*, Imaret and the Muhammad Ali Museum in Kavala, Greece, 2014-5; *Magic Scripts-Apotropaic Texts*, Centre for Middle Eastern and Islamic Studies University of Bergen, Norway, 2014; *The sheltering word*, Heyman Center for Humanities, Columbia University, NY, USA, 2013; *Al Hatt, the magic script*, Museum of Islamic Art, Athens, 2009. Her work is included in the collections of the French Ministry of Culture; Ministry of Culture in Egypt; Heyman Center for Humanities; Columbia University, USA; the Benakis Museum of Islamic Art, Athens; the Macedonian Museum of Contemporary Art in Thessaloniki; Columbia Institute for Ideas & Imagination; Research Centre Mohamed Ali, Kavala; Musée Ernest Renan, Tréguier, France; Historical Archive of the National Bank of Greece; Museum of Contemporary Art Florina; as well as municipal galleries and private museums. She regularly holds art seminars on Mediterranean scripts and Arabic calligraphy and has been invited as visiting artist to major institutions in Greece and abroad. She lives and works in Athens and Naxos.

Michal Heiman (she/her/hers) is an interdisciplinary artist, (art)ivist, curator, and theoretician. She works across mediums: photography, performance, film, painting, writing, installation, video art, always in relation to her extensive archival research and often in direct (and critical) relationship to diagnosis and psychoanalysis. She is the founder of the *Photographer Unknown* archive (1984), and the first winner of the Shpilman International Prize for Excellence in research in Photography in collaboration with the Israel Museum, Jerusalem, 2010. Heiman is the creator of the Michal Heiman Tests (M.H.T.s) 1-4, the first *Michal Heiman Test* and procedure was debuted in 1997 at Documenta X, Kassel, Germany. *Michal Heiman Test (M.H.T.) No. 2 - My Mother-in-Law*

- Test for Women, was debuted in 1998, at Le Quartier, Quimper, France, The Museum of Modern Art (Enactment, Saitama City, Japan), The Herzliya Museum of Contemporary Art (Enactment, Herzliya) The Museum Ludwig (Enactment, Cologne). The *Michal Heiman Test (MHT) No.3: What's on Your Mind? a big construction-interpretation therapeutic device*, was shown at the Israeli Fringe Theatre Festival (Enactment, Acre). In 2010, *The Heiman Test - Experimental Diagnostics of Affinities (M.H.T.) No. 4*, was debuted at The Van Abbe Museum (Enactment, Eindhoven, Holland), The Kunsthhaus Bregenz, Austria (Enactment, Bregenz). Heiman's works and installations, have been shown internationally since 1994, the solo exhibition *Michal Heiman Test (MHT): Endopsychic Press*, Ian Potter Gallery, the University of Melbourne Museum of Art, Australia (Pre Enactment, Melbourne), The Jewish Museum (NY), Muzeum Śląskie, Katowice (Poland), Umm El-Fahim Art Gallery (Umm El-Fahim). In 2008, Heiman presented her solo exhibition *Attacks on Linking* at the Helena Rubinstein Pavilion, Tel Aviv Museum, where she presented new series such as *Attacks on Linking: Scrolls, Do-Mino* and the *Book Spines* series. She has also revealed three photo-activation animation films, and has presented two new films, *Father not Uncle (Freud/Katharina)* and her lecture film *Through the Visual, A Tale of Art that Attacks Linking (1917-2008)*, about British psychoanalyst Wilfred Bion (1897-1979). She is also known for her performances and the film series *Attacks on Linking and Daughtertype*, as well as her videos/lectures based on case studies by psychoanalysts Sigmund Freud, D.W. Winnicott and Michael Eigan. In recent years, Heiman has focused on her research with anonymous, marginalised and revolutionary women hospitalised in asylums, starting with her solo exhibition, *AP—Artist Proof, Asylum (The Dress, 1855-2017)*, at the Herzliya Museum of Contemporary Art, Israel, a large-scale installation incorporated the participation and input of visitors and raised questions concerning the notion of the right to return. Continuing in the US with *Radical Link: A New Community of Women, 1855-2020* at the American University Museum at Katzen Art Center, Washington, DC, and *Hearing* at the American Jewish University in Los Angeles, CA. In 2022, she exhibited *Traversing Time and Space* at Redbase Art Gallery in Sydney, Australia. She also participated in *reality check chapter II: inner sanctum*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, Greece, 2022. Heiman is the inaugural winner of the Shpilman International Prize for Excellence in research on photography, in collaboration with the Israel Museum, 2010. Her works are included in private and institutional collections worldwide. Heiman is a member of the Tel Aviv Institute for Contemporary Psychoanalysis. Most recently, The Centre Pompidou added Heiman's

installation, *The Blind Triptych* (2022) to their permanent collection, and is shown as part of a group exhibition, *Corps à corps' Histoire(s) de la photographie*, Centre Pompidou, Paris, France, 2023. In 2018, she founded the public-benefit corporation *An Academy of Her Own*, which advocates gender equality in academic art institutions. For over three decades, her work has been offering alternative thematic, aesthetic, and theoretical parameters, often woven into the fabric of psychoanalysis, diagnosis and human rights. Her critical voice speaks about neglected histories and their visual aspects, looking for interstices as proxies to hermeneutic approaches to known and obscured structures. Through multiple techniques, her subjects envision the psychological condition of mergers and transport through space and time. She lives and works in Tel Aviv.

The work of **Kiana Honarmand** (b.1988, Iran) addresses issues related to her cultural identity, the violation of women's rights in Iran, censorship, surveillance, and the Western perception of the SWANA identity. In 2012, Kiana moved to the United States to pursue her Master of Fine Arts degree at Penn State University. Her work has been exhibited in numerous venues across the United States and internationally, including Moving Poets Novilla, Berlin, Germany; HAMZIANPOUR & KIA, Los Angeles, CA, USA; Torpedo Factory Art Center, Alexandria, VA, USA; Woman Made Gallery, Chicago, IL, USA; San Jose Museum of Quilts and Textiles, San Jose, CA, USA; NUMU New Museum, Los Gatos, CA, USA; Root Division, San Francisco, CA, USA; Bolivar Art Gallery, University of Kentucky, Lexington, KY, USA; Marin Museum of Contemporary Art, Novato, CA, USA; Hub Robeson Galleries, Penn State University, PA, USA; San Luis Obispo Museum of Art, Luis Obispo, CA, USA; Aggregate Space Gallery, Oakland, CA, USA; The Galleries at Georgetown College, Georgetown, KY, USA; Rogers Gallery, Berea College, KY, USA; Metal Museum, Memphis, TN, USA; Sordoni Art Gallery, Wilkes University, Wilkes-Barre, PA, USA; Lite-Haus Galerie, Berlin, Germany. She lives and works in the Bay Area in California.

Pushpakaran Kadappath (b.1980, Velur, Kerala, India) earned his Master of Fine Arts degree (MFA) in painting from Govt. R.L.V College of Music & Fine Arts, India (2008), and a BFA in painting from Sree Sankaracharya University of Sanskrit, India (2005). He was the recipient of the prestigious Pollock - Krasner Foundation Grant Award, New York (2014) and the Lalit Kala Akademi Research Grant for Young Artists, in India (2011). He has participated in several exhibitions in India and abroad. His work has been shown in many exhibitions such as: World Art Dubai 2022 (as solo artist), the World Trade Centre, Dubai, UAE; TransCultural

Exchange's Hellow World Exhibition, Boston, USA, 2022; YOUNG HOPE EXHIBITION, D31 Gallery, Doncaster, UK, 2022; *Emerging Indian Artists 2019*, Joyess Art Gallery, Hyderabad, India, 2019; *New Beginning*, The Art, Alwarpet, Chennai, India, 2018; David Hall Art Gallery (solo show), Fort Kochi, India, 2017; 1st National Exhibition of Art, Karnataka Lalitha Kala Academy, Karnataka Chitrakala Parishath, Bengaluru, India, 2017; 2014 International Mail Art Exhibition Alexandria, Egypt, 2014; First-class Mail Art Exhibition, Port City Gallery, Portland, USA, 2014; International Mail Art Salon, Texas, USA, 2014; *INTERNODE*, Venkatappa Art Gallery, Bengaluru, India, 2013; the Research grand awardees' show at Lalit Kala Akademi Regional Centre Chennai, 2012. Kadappath's works embrace a magical surrealist world, where a unique symbolic representation of the contemporary life and its realities unravels a realm of characteristically specific cultural background, history, myths, folklores and childhood dreams. He focuses on a magical inner world that we all carry inside, through the organic perception and specific cultural influences. He Lives and works in Thrissur, Kerala, India.

During her youth, **Annita Kalimeri** (b.1960, Athens) took lessons of drawing and painting composition in order to study art. However, she was admitted at the Law School of the University of Athens, studied law and graduated in 1983 with a first. In 1985, she started studying art at the Athens Art School, obliged, for family reasons, to drop out, before graduating. Nevertheless she continued painting professionally. During the first years, she focused on applied arts, painting objects and murals. Several of her murals are found in public and private places in Athens. Fifteen years ago, she devoted herself to her personal painting. Since then, she has presented five solo exhibitions and she has taken part in several group exhibitions, including Art Athina 2019, 2020 and 2021. Her work can be found in several private collections. She lives and works in Athens.

Maria Loizidou is a visual artist educated in Lyon, France. She has taken part in exhibitions (*Dream On*, NEON, Athens, 2022; *Portals*, NEON, Athens, 2021; *Documenta 14*, 2017; Venice Biennale, Cyprus national participation, Arsenal 1986 and Architecture; Cyprus and Greek national group participation, 2016, 2006, 2004). She created public projects (Kerameikos, Athens, Fatima, Portugal, Futuroscope, Poitiers) and gave lectures in various institutions. Relevant collaborations with museums (MAMC, Musée d'art moderne et contemporain, Saint Etienne, France; Musée des Beaux Arts de Lyon, France; Benakis Museum, Athens; EMST, National Museum of Contemporary Art, Athens; Sungkok Museum, Seoul, S.Korea; Bozar: Palais des Beaux-Arts, Brussels, Belgium) keep renewing

her work's perspective enriching it with social and political concerns giving emphasis to 'the power of fragility'. She uses materials, mainly thread, but refers to photography and video beyond materiality. Her collaboration with AA & U For Architecture, Art and Urbanism has given her the possibility to address such issues on an interdisciplinary level. She lives and works in Nicosia.

Iliodora Margellos (b.1985, Minneapolis, USA) graduated from Yale University in 2006 with a BA in Art, and later worked at the studio of Peter Halley. She expanded her artistic practice with studies in photography and printmaking at the Columbia School of Arts and drawing at the Salzburg Academy of Fine Arts in Austria. Selected solo exhibitions include: *Histonas (Room of Webs)*, Dio Horia Acropolis Annex, Athens; *Fragments of Transparencies*, Baert Gallery, Los Angeles, USA; *Bedroom Situation (Up in the Air)*, Enter, Dio Horia Gallery, Copenhagen, Denmark; *One Sun For All*, Dio Horia Gallery, Mykonos, Greece; *Francesca Gabbiani | Iliodora Margellos*, Baert Gallery, Los Angeles; *Untitled*, a.antonopoulou.art, Athens; *Fovea*, a.antonopoulou.art, Athens. Selected group exhibitions include: *After Hope*, Dio Horia Gallery, Athens; *(Home) Situation Afloat*, Frieze LA, Baert Gallery, Los Angeles; *Tyranny: A Modern Intimacy*, 61st Thessaloniki International Film Festival; The Project Gallery, Athens; Summer Group Exhibition, Baert Gallery, Los Angeles; *Notions of Female Leadership*, Dio Horia Gallery & Art Virtual Online, Athens; *Future Fair*, Dio Horia Gallery, online edition, Artsy; *Omega to Alpha*, the Museum of Modern Greek Culture, Athens. Her work has been featured in the FT 'How To Spend It' issue in September 2020. In 2021, she won the Ruya Maps finalist prize for the *Spirit Issue of Creative Cities Project* open call, Athens. Margellos explores emotion and experience with form, material and colour, by abstracting and reconstructing hybrid composites through analogue examples of a post digital way of thinking. She creates handmade embroideries and weavings made of varied material, such as yarn, threads, strings and glass beads on metal screen, and designs a longing universe, pieced together to welcome otherness into our lives. She lives and works in Athens.

Despina Meimaroglou was born and raised in Egypt (1944) and her deep interest and continuous observation of the overpowering socio-political situations which rule and determine the human fate around the world usually become the ignition of her involvement in long term art-projects. In 1966, after the completion of her art studies (NDD) at Kent Institute of Art and Design in Maidstone, Kent, UK, and due to the political upheaval taking place in Egypt during that time, she moved with her family to Athens where she worked as a graphic artist and art director in

advertising for 10 years. Since the end of the '70s, she devoted her time entirely to her artistic endeavour. Since 1981, she has presented more than 30 solo exhibitions in Greece and abroad and has participated in important international shows at museums and art foundations, such as: *reality check*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, 2022; +9, Iera Odos, Athens, 2019; *[un]known destinations chapter III: reconnection --a second chance*, Kypseli, Athens, 2019; *[un]known destinations chapter II: shell // the politics of being*, 15th High School of Athens, 2018; *[un]known destinations*, former Zarifi residence, Kypseli, Athens, 2017; the Pyramid Atlantic Art Centre, Washington DC, USA; John Jay College of Criminal Justice/CUNY, NY, USA; Columbia College, Chicago; Fondazione Mudima, Milan, Italy; *Maison Européenne de la Photographie*, Paris, France, and other shows in Toronto, Czech Republic and the Library of Alexandria in Egypt among others. In 2009, she participated in the 2nd Biennale of Thessaloniki and the 1st International Women's Biennale in Incheon South Korea. Since the mid 1990's, her work has been presented repeatedly in a number of important art conferences mainly in the United States and she has been invited to several art workshops and residencies at American universities and foundations as well as at Quito University in Ecuador, Richmond American College in London and recently at MEU (Middle East University, in Amman, Jordan). Series of her works are included in important collections of American universities as well as museums in Greece (State Museum of Contemporary Art Thessaloniki, Rethymnon Centre for Contemporary Art, Crete, Greece; the Portalakis Collection, Athens), and in private collections both in Greece and abroad. Today, her art practices include photography, video, in situ installations, printmaking and a number of artists' books. She lives and works in Athens, Greece.

Stella Meletopoulou (b.1964, Athens) studied drawing and illustration at ESAG Penninghen and Academie Charpentier in Paris (1983-7). After her studies, she worked as an illustrator in Athens. She studied painting at the Athens School of Fine Arts with teachers Z. Arvanitis and A. Antonopoulos, sculpture with N. Tranos and iconography with P. Samios (2002-8). She graduated from ASFA with Honours and was a scholarship nominee in 2004 and 2006. Meletopoulou has held six solo exhibitions: *Origins*, Skoufa gallery, Athens, 2022; *Modern Aesthetics*, Astrolavos art gallery, Athens, 2009; *Human Geographies*, Nitra gallery, Thessaloniki, Greece, 2011; *Invisible threads*, Skoufa gallery, Athens, 2016; *Papers scissors on the rocks*, TWOS concept store, Paros, Greece, 2018; and *Game of threads*, KAROUZOU gallery, Zurich, Switzerland, 2018. She has participated in more than 50 group exhibitions in Greece, France,

Turkey and Switzerland. Some of them are: *reality check chapter II: inner sanctum*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, 2022; *Art Skope*, Basel, Switzerland, 2018; *Art Athina*, 2021 and 2019; *A heap of broken images where the sun beats*, Aegean Center, Paros, 2018; *Salon des independants*, Grand Palais, Paris, France, 2012; and Sismanogleion Megaron and Theological School of Chalki, Istanbul, Turkey, 2010. Meletopoulou mainly works with abstract painting and since 2016 has incorporated three-dimensional wall-mounted works in her practice, using threads and symbolic elements, developing and evolving at the same time a personal semiological expression. She lives and works in Athens.

Eva Nathena (b. Crete) studied painting with Chr. Botsoglou and set design with G. Ziakas at the Athens School of Fine Arts. She has been D. Fotopoulos' assistant for stage and screen, and also a production designer for over 100 theatrical plays by S. Beckett, W. Shakespeare, A. Strindberg, H. Pinter etc., as well as for ancient Greek dramas presented at the Epidaurus ancient theater and other ancient theaters. She has also collaborated with various directors, such as D. Lignadis, G. Michailidis, M. Liberopoulou, G. Kimoulis, V. Theodoropoulos, S. Livathinos, N. Mastorakis, D. Kourtakis, K. Arvanitakis, G. Kakleas, R. Pateraki, and has received several theatrical awards. She has also worked for 12 feature films and was awarded three times with the Best Costume State Award (*Playing Parts* by P. Portokalakis, *Brides* by P. Voulgaris and *URANYA* by C. Kapakas). She collaborated with C. Gavras for the show *ALL AROUND IS LIGHT* for the New York Metropolitan Opera. *Antigone* is her first short film as a director and she is currently in post-production of her first feature film, *Fonissa*. **Theodore Noutsos** (b.1965, Skiathos, Greece) is a self-taught artist with a wide range of media, covering painting, construction and installation. Solo Shows: *Private Space*, Spiegelgasse 1010, Vienna, Austria, 2014; Giorgio de Chirico Art Center, Volos, Greece, 2013; Bourtzi Cultural Center, Skiathos, Greece, 2012; Alexandros Siomos Gallery, Skiathos, 2012. Group Shows include: RedD gallery, Chania, Crete, Greece, 2022; The Breeder gallery, Silent Auction, Athens, 2021; Evripidis gallery, Athens, 2018; Evripidis gallery, Mykonos, Greece, 2018; 2017 M. Merkouri Art Center, Athens, 2017; Zappeion Megaro, UNESCO, Athens, 2012. His works can be found in the collection of the Sparkasse Bank in Graz and in collections in Greece, Austria, Norway, United Kingdom, Turkey, Ukraine, France, Switzerland and the USA. He lives and works between Athens, Vienna and Skiathos.

Sandra Osborne (b.1959, San Francisco, California) is a New York based visual artist and former trial lawyer. She received an

undergraduate degree (BA) in Art History from the University of Washington, Seattle, in 1982. She received her law degree (JD) from Seattle University in 1985 and practiced law in California from 1985 to 2005. This experience continues to inform her interest in systems of knowledge, archives, narrative, and memory. She thereafter attended classes in contemporary art history, painting and ceramics at California College of the Arts and the San Francisco Art Institute, ultimately receiving an MFA in sculpture from the San Francisco Art Institute in 2012 where she was the recipient of the Dennis Patrick Gallagher Award for Excellence in Ceramic Sculpture. She was awarded an Affiliate Artist residency at Headlands Center for the Arts in 2014-5 and was granted artist residencies at the Vermont Studio Center, Johnson, Vermont, Canada, 2014, and the I-Park Foundation, East Haddam, Connecticut, 2013. Selected group exhibitions include: *[is]land of dreams*, Cycladic Arts, Paros, Greece, 2022; *Reconnaissance*, Headlands Center for the Arts, Sausalito, California, USA, 2014; *As Here Is To There*, Savernack Street Gallery, San Francisco, USA, 2013; *Matter!* the San Francisco de Young Museum, 2012; *Summer*, the Marin Museum of Contemporary Art, Novato, California, 2012; *Proof*, Southern Exposure, San Francisco, 2011. She has presented her work in solo exhibitions such as *The History of the Sea*, Hatch Gallery in Oakland, California, 2012; *Dead Letter*, FIELD Contemporary, Vancouver, British Columbia, Canada, 2014. In 2016, she presented a large-scale outdoor installation of porcelain sculpture, *The History of Trees*, in the exhibition *Digital Nature* in Los Angeles, California, a Natural Discourse project. Osborne recently relocated from San Francisco to Germantown, New York, where she lives and works.

Alexandra (Ada) Petranaki (b.1967, Athens) after studying radio-technology and pedagogy, she studied painting at the Athens School of Fine Arts with tutors Tr. Patraskidis and G. Kazazis and attended the sculpture class of N. Tranos. She graduated in 2015 from ASFA and in 2018 she was granted a Master of Fine Arts degree. She has been a PhD candidate at the same school since October 2020 with supervisor tutor V. Vlastaras. She has presented six solo shows and has participated in more than 40 group exhibitions and events in Greece and abroad such as *reality check*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, 2021; *Apology*, Gallery Genesis, Athens, 2020; *Transmission grecque*, Aponia Centre de l'art, Paris, France, 2020; *Platforms Project*, Athens, 2019; *Contemporary Venice 2019*, Venice, Italy, 2019; *Caritas Romana*, Contemporary Art Center of Thessaloniki, Greece, 2018; *Art Thessaloniki*, Thessaloniki, 2018; *Open Studio 2017*, Documenta14th, Athens, 2017; *4th International Festival Back to Athens Cheapart*, Athens, 2016; Prague

Biennale, Prague, Czech Republic, 2015; Athens Biennale, Athens, 2015; Art Athina, Athens, 2015; *Deferred action: adaptations of artistic radicalism*, Contemporary Greek Art Institute/ISET, Athens, 2015. Petranaki's practice mainly focuses on the creation of multi-sensory installations. Her works are characterised by the exploration of philosophical thought, archive art as well as problems about incomprehensible memories, gendered identity, blackness/darkness and its feelings. She lives and works in Athens.

Lea Petrou (b.1978, Crete, Greece) studied at Chelsea College of Art and Design, Central St. Martins College of Art and received a Master's in Sculpture from the Royal College of Art in London. Currently she is a PhD student at Athens School of Fine Arts. From 2003-4, she attended an 8-month research programme in CCA Kitakyushu Japan, she has also been an artist-in-residence at Cite Internationale des Arts, Paris, France; Galichnik, Skopje, Republic of North Macedonia; artAmari, Crete, Greece; Leonidio Art Tower, Peloponnese, Greece; NAHR, Italian Alps, Italy. She has accepted scholarships from Alexander S. Onassis Public Benefit Foundation, the Royal College of Art, London, and the CCA Kitakyushu, Japan. She has received the 2nd prize of Jannis and Joe Spyropoulos Foundation, Athens, the Passwort 3 drawing competition awards held by the Zeicheninstitut, Kassel, Germany, and the ACAVA studio spaces, London, UK. Her artwork has been presented in two solo and a numerous group exhibitions, amongst others: *Rema Incognita*, Athens, 2023; *Supermarket*, Stockholm, Sweden, 2023; *Escapism in Athens*, Athens, 2023; *Weaving The Future IV*, Maison Grecque, Paris, France, 2022; *1821, Visual of a Revolution*, The War Museum, Athens, 2021; *2 Decades +*, Spyropoulos Awards, Vorres Museum, Paiania, Athens, 2017; *Orientation*, Kunsttempel, Kassel, Germany, 2017; *Password 3*, Zeichen Institut, Kassel, 2014; *A Space in 500 Pieces*, Multimedia Center Mala Stanica, Skopje, 2012; *A Space in 300 Pieces*, Arcade EAP, Nicosia, Cyprus, 2010; *Intrude Art and Life 366*, Zendai MOMA Museum, Shanghai, China, 2008; *Love Difference Ice Cream And Sweets as Cultural Passports*, La Spezia, Italy, 2008; *Karaoke Poetry Bar*, Athens, 2007; *Nightcomers*, 10th Istanbul Biennial, Turkey, 2007; *The Scarecrow*, Averoff Museum of Modern Greek Art, Metsovo, Greece, 2006. Through her artistic practice, she deals with interpretations that are defined geographically, such as our perception of time, place, movement and speech. She lives and works in Athens.

Pipilotti Rist (b.1962, Grabs, Switzerland) studied commercial art, illustration and photography at the Institute of Applied Arts in Vienna, Austria (1982-86) and audio visual communications (video) at the School of Design in Basel, Switzerland, with prof. R.Pulfer (1986-

88). Since 1986, she has been working on freestyle video / audio works and installations, and as a freelancer graphic computer operator in different industrial video studios (1987-94). She was a member of the music band *Les Reines Prochaines* with concerts, performances and LP / CDs (1988-94). Between 2002 and 2003, she was a visiting professor at UCLA, Los Angeles, California. Rist has presented over 115 solo exhibitions worldwide, amongst of which are: *Pipilotti Rist: Pixel Forest and Worry Will Vanish*, MFAH Museum of Fine Arts Houston, Houston TX M+, USA, 2023; *Your Brain to Me, My Brain to You*, National Museum of Qatar, Doha, Qatar, 2022; *Pipilotti Rist: Your Eye Is My Island*, National Museum of Contemporary Art, Kyoto, Japan (travelling exhibition), 2021; *Big Heartedness*, *Be My Neighbor*, The Geffen Contemporary at MOCA, MOCA Museum of Contemporary Art, Los Angeles, California, USA; *Pipilotti Rist. Near Focus*, Vleeshal, Middelburg, the Netherlands, 2020; *Pipilotti Rist*, MCA Museum of Contemporary Art Australia, Sydney, Australia, 2017; *Pipilotti Rist: Pixel Forest and Worry Will Vanish*, MFA Museum of Fine Arts Houston, Houston, Texas, USA, 2017; *Pixel Forest*, New Museum, NY, 2016; *Pipilotti Rist – Spear to heaven!*, LEEUM Samsung Museum of Art, Seoul, South Korea, 2012; *EyeBall Massage*, Hayward Gallery, London, UK (travelling exhibition), 2011; *MOT Collection Special Feature: Pipilotti Rist*, Museum of Contemporary Art Tokyo, Tokyo, Japan, 2010; *Pipilotti Rist. Partit amistós – sentiments electrònics*, Fundació Joan Miró / Centre Cultura Caixa Girona Fontana d'Or, Barcelona / Girona, Spain, 2010; *Elixir*, KIASMA Museum for Contemporary Art, Helsinki, Finland (travelling exhibition), 2009; *A la belle étoile*, Centre Pompidou, Paris, France, 2007; *San Stae Church*, Venice Biennale / Swiss Federal Office of Culture BAK, Andreas Münch & Urs Staub, Venice, Italy, 2005; *Stir Heart, Rinse Heart*, SFMOMA San Francisco Museum of Modern Art, San Francisco, 2004; *Apricots Along the Streets*, Museo Nacional de Arte Reina Sofía, Madrid, Spain, 2001; *Vision of the Body in Fashion*, The Met The Metropolitan Museum of Art, Kyoto, Japan, 1999; *The Social Life of Roses. Or Why I'm Never Sad, with Samir*, Stedelijk Museum Het Domeijn Sittard, Sittard, Netherlands (travelling exhibition), 1997; *Pipilotti Rist*, Museum of Contemporary Art Chicago, Chicago, 1996. She has also participated in more than 600 group shows, some of them are: *LUX: Poetic Resolution*, DDP Dongdaemun Design Plaza, Seoul, South Korea, 2023; *reality check chapter II: inner sanctum*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, Greece, 2022; *Lenin Was a Mushroom – Moving Images in the 1990s*, Museum of Contemporary Art Antwerp, Antwerp, Belgium, 2022; *Women*, ARKEN Museum for Moderne Kunst, Skovveje, Denmark, 2022; *Writing the History of the Future. Signature Works of the Singular ZKM Media Art Collection*, Gwangju Museum of Art, Gwangju, South Korea, 2021; *Rétrospective*

des stands Écart à la Foire de Bâle (1980-2019), MAMCO Musée d'art Moderne et Contemporain, Geneva, Switzerland, 2019; *Salm Modern #1: Dimensions of Dialogue*, National Gallery Prague, Prague, Czech Republic, 2019; *ISelf Collection: Bumped Bodies*, Whitechapel Gallery, London, 2018; *Eine Geschichte: Zeitgenössische Kunst aus dem Centre Pompidou*, Haus der Kunst, Munich, Germany, 2016; *ALL ABOUT THESE... LADIES AND GENTLEMEN*, Soma Mexico, Mexico City, Mexico, 2014; *Damage Control: Art and Destruction Since 1950*, Hirshhorn Museum and Sculpture Garden, Washington DC, USA, 2013; *Contemporary Galleries: 1980-Now*, MoMA, NY, 2012; *Pandora's Box: Joseph Cornell Unlocks the MCA Collection*, Museum of Contemporary Art Chicago, Chicago IL, USA, 2011; *Modern Women: Single Channel*, P.S.1 MoMA, Long Island City, NY, 2011; *Collection: The First 30 Years*, MOCA The Museum of Contemporary Art, Los Angeles, CA, USA, 2009; *Time present Time past – 20 years of the Istanbul Biennale*, Istanbul Museum of Modern Art, Istanbul, Turkey, 2007; *The Shapes of Space*, Guggenheim Museum, NY, 2007; *State of Play*, Serpentine Gallery, London, 2004; *Open Ends* MoMA Museum of Modern Art, NY, 2000; *dAPERTutto*, Venice Biennale, Venice, Italy, 1999; *Klaus Biesenbach*, Berlin Biennale, Hans-Ulrich Obrist, Berlin, Germany, 1998; *Aperto*, Venice Biennale, Venice, 1993. She lives and works in Switzerland.

Ismi Samanidi (b.1977, Athens) studied at Central Saint Martins in London (1997-2000) and at the Royal College of Art (2001-3). Her working methods are led by an experimental approach to materials and processes through weaving, drawing, photography and installation. Her portfolio includes work developed for exhibitions, site-specific commissions and industry collaborations, from small-scale works to extensive installations. Samanidi has exhibited internationally with solo shows worldwide including the show *Undisclosed* at the Hostry Norwich Cathedral, UK, 2022; *Collect*, Saatchi Gallery, London, UK, 2019; *the Most Real Thing*, the New Art Center, UK, 2019; the Hangzhou Triennial of Fiber Art, China, 2016; *Le Fil des possibles* at L'Espace De L'Art Concret, Mouans-Sartoux, France, 2014. Her work is in the permanent collection of the Victoria and Albert Museum, the Crafts Council and corporate and public collections. She has been invited to take up residencies internationally including a British Council residency in Bangladesh (2009) and an artist residency at the Josef and Anni Albers Foundation in the USA (2014) where she personally restored Anni Albers looms. A film featuring Samanidi weaving was part of the major Tate Modern (UK) and K20 (Germany) Anni Albers retrospective (2018-9) and was shown at MOMA (NY, 2019-now). She is currently an associate lecturer at Central Saint Martins. She

lives and works on the South Coast of England and in Athens.

Evi Savvaïdi (b.1970, Rhodes) studied sculpture at the Athens School of Fine Arts (2004-12) under Th. Papagiannis and N. Tranos. She studied the art of mosaic with D. Aggelidou and the art of glass at the Pilchuck Glass School Summer Sections, Seattle Washington USA (2010). She has also participated in workshops in Seattle, Boston and Prague. She has presented her work in 10 solo shows and participated in numerous group exhibitions including: *reality check chapter II: inner sanctum*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, Greece, 2022; +9, Iera Odos, Athens, 2019; *Sky is the Limit*, Sculpture by the Sea, Cottesloe Beach, Perth, Australia, 2019; *Home Sweet Home*, *Water for Life* International Art Exhibition, Niagara Falls History Museum, Niagara Falls, Ontario, Canada, 2018; *The Big Fish Eats the Little One*, Sculpture by the Sea, Bondi, Sydney, Australia, 2017; *Diamonds Are Forever*, Armani Hotel, Burj Khalifa, Dubai, UAE, 2017; *Home Sweet Home*, The Other Art Fair, Saatchi Art, London, 2017; *From Caravaggio to modern days*, Piazza Del Popolo, Rome, Italy, 2015; International Edition Art Fair, Hangaram Art Museum of Seoul Arts Center, Seoul, South Korea, 2014; Salon Art, Louvre Carrousel Centre, Paris, France, 2014; La Mostra Dentro la Torre Eiffel, Salon Gustave Eiffel, the Eiffel Tower, Paris, 2014; Art Monaco, Grimaldi Forum, Monaco, 2014; Florence Biennale: *Ethics DNA of Art*, Fortezza da Basso, Firenze, Italy, 2013; *The Circle of Life*, Affordable Art Fair, Metropolitan Pavilion, New York, USA, 2013. She has received several awards including: the Florence Biennale 2013: *Ethics DNA of Art* prize for installation and the Palazzo Guicciardini Bongianini Florence Botticelli Prize. Savvaïdi's works are in private collections in Greece and abroad. She lives and works in Athens and Rhodes.

Maria Jole Serrelli (b.1975, Rome, Italy) is a multidisciplinary artist who expresses her artistic vision through both poetry and performance art. Her creative practice is characterised by a strong relationship with the materials she uses in her works, especially the thread. She is inspired by the archaic and traditional substance of her personal environment, translating it into an art that adopts the concept of domestic life by valuing the simple everyday objects, and awakens the memories that unite us with our dearest affections. Serrelli aspires to honour the feminine archetype gracefully through her poetry: she builds an intricate 'nest' of thread, creating a safe space in which we can relax and feel protected as if we were in a silk cocoon. One of the leading young exponents of fiber art, her works include old embroidered household textiles, paintings, pieces of wood and even real paintbrushes, all assembled into a delicate and

poetic composition that recreates the feeling of life energy conveyed by Chinese Gongshi art, using black ink, faded white carpets and the raw, organic texture of wood. These compositions are an interesting message, an invitation to meditation and to an ethereal, harmonious and balanced world. She has participated in group and solo exhibitions in the UK, Italy, France, Greece and China. A permanent solo exhibit of hers was presented by the Museum Chongqing Rongchang Wanling, China, in 2021 and her work has been shown in numerous cultural institutions including EXMA in Cagliari, Italy, and Espace Le Marais, Ikgai in Paris, France in 2019-20. Her art has been recognised and awarded by several international institutions, including the International Award Limen Arte in 2015, the Premio Adrenalina in 2014, whereas she participated in the 'Project of cultural development and cooperation in the territory', conducting academic art exchange for the district Rongchang in Chongqing. She lives and works in Sardinia.

Dimitra Skandali (b.1969, Athens) grew up on Paros, a Greek island in the Aegean Sea. She was educated in Greece (ASFA, 2006-10) and the Netherlands (HKU, Erasmus-Socrates exchange programme 2008-9) before moving to California and earning her MFA in New Genes from San Francisco Art Institute (2011-3). She has been the recipient of numerous awards alongside 12 participations in artist-in-residence programmes throughout the United States. She has held 18 solo shows and four two-person shows, in the United States and Greece. Her work has been curated in 68 group exhibitions worldwide and she has curated and co-curated four group exhibitions in Greece and the United States. Selected solo and two person shows include: *Whispers in My Hands*, Athens Art Gallery, 2023; *Floating Land*, Apothiki Art House, 2021; *Salty Fields* (two-person show), 2019-20; *Sea beds and Signals*, 2019; *In my end is my beginning*, 2018; *Meltemia and other stories*, 2016; *Desimata/Ties*, 2016; *now the weakening shadow remains, and its cracked confidence...*, 2016. Selected group exhibitions include: *Far Away From Home*, Larnaca Biennale, Cyprus, 2023; *reality check chapter II: inner sanctum*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, Greece, 2022; *Weaving Worlds*, Deree College, Athens, 2022; *reality check*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, 2021; *Tunnels of the Mind/Artistic Messages to Inspire*, projected at the Times Square, NY, and on San Francisco Art Institute Tower, San Francisco, 2020; *Here is the Sea*, Richmond Art Center, Richmond, USA, 2019; *A heap of broken images where the sun beats*, The Aegean Center for the Arts, Paros, Greece, 2018; *In the Stillness Between Two Waves of the Sea*, Durden and Ray, Los Angeles, USA, 2018; *Fata Morgana*, Aggregate Space, Oakland, USA, 2017; *The Ocean After Nature*, Yerba Buena Center

for the Arts, San Francisco, 2016; *Demarcate, Territorial shift in personal and societal mapping*, San Jose Institute of Contemporary Art, San Jose, USA, 2016; *Emergent Atlas*, Yerba Buena Center for the Arts, San Francisco, 2014-5; *Make Space*, in Berkeley Art Center, Berkeley, USA, 2014; *Reconnaissance*, The Headlands Center for the Arts, Sausalito, USA, 2014, *NextNewCA*, San Jose Institute of Contemporary Art, San Jose, USA, 2013; Her installations allude to increasing environmental risks alongside human migrations and struggles about identity. Skandali lives and works in Paros, Greece.

Dimitris Skourogianis (b.1973, Athens) studied painting, sculpture, stage and costume design and mosaic at the Athens School of Fine Arts. He attended the Interdepartmental postgraduate programme *Design - Space - Culture* at the National Technical University of Athens/School of Architectural Engineering. His work attempts to restate the ontological question *what is art in our times* insisting on notions of deconstruction as well as figurative representation. He has presented his work in five solo exhibitions in Athens (Gallery 7, 2003, 2006, 2010; Medusa, 2016) and on Paros (Two's, 2017) and has taken part in more than 60 group exhibitions in Greece and abroad including: *reality check chapter II: inner sanctum*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, Greece, 2022; *Theorimata. On History*, National Museum of Contemporary Art, Athens, 2020; *Back to Athens. Man between power and fragility*, 48-50 Aeolou st., Athens, 2020; *Somewhere else*, Tsikalioti tower, Leonidio, Greece, 2019; *Metherminies*, City Museum, Volos, Greece, 2019; *Diorama*, House of Cyprus, Athens, 2018; *[un]known destinations chapter II: shell // the politics of being*, 15th High School of Athens, 2018; *[un]known destinations*, Zarifi residence, Kypseli, Athens, 2017; *Tomorrow is another day. Tomorrow is not another today*, TAF, Athens, 2016; *FEK + Art*, National Printing Institute, Athens, 2015; *Refuge II - Testimonies*, 2nd World War anti-aircraft refuge, Adamantas, Milos, Greece, 2014; *AAO (Against all odds) project*, *Slow down rooms*, Benakis Museum, Athens, 2011; *Tracing Constantinople*, Sismanogleio Hall and Halki Theological School, Istanbul, Turkey, 2010; *Ioannis Gennadios and his world*, Gennadios Library, Athens, 2010; *13th Triennale of Textile Art*, Lodz, Poland, 2010; *Scripture*, Hellenic American Union, Athens, 2010; *Sketching Dionysios Solomos*, Ex Convent St Cosma e Damiano, Venice, Italy, 2008; *Material Links*, MoCA, Shanghai, Museum of Contemporary Art, China, 2008; *Realia Mundi*, Petros & Marika Kydonieos, Andros, Greece, 2007; *Birth place*, New Benakis Museum, Athens, 2007; *Once upon a time there was Penelope Delta*, Athens American College, 2006; *Group exhibition of Sculpture*, G. Karidis Center for Visual Arts, Athens, 2005; *Visiting Chalepas*, The house of exhibitions, Tinos, Greece,

2005; *Pottery canvas*, Historical and Folklore Museum of Aegina, Greece, 2004; *11th Biennale for new artists of Europe and Mediterranean*, Athens, 2003. Since 2015, he teaches painting at the National Technical University of Athens/School of Architectural Engineering. He lives and works in Athens.

Franca Sonnino was born in 1932 to a family of Jewish origins and is a literature graduate. The start of her artistic career can be traced back to her encounter with Maria Lai, who urged her with one of her most emblematic phrases "use your hands to create useless things, do not make useful objects anymore". Through her experiments in that creation of "useless things", Sonnino discovered her main tool and her turning point precisely in the thread – an ancient symbol of the female world, the home environment and the "millennial absence of women". There were initially the first two-tone weaves, and later the use of the famous iron wire surrounded by wool or cotton. After her first exhibition in Rome in 1972, she held a solo show at the Galleria La Triade in Turin in 1973. In 1974, a solo show was held at the Porta Romana Gallery in Milan, and in 1975 another solo exhibition at Schneider Gallery in Rome. In 1977, she participated in *Sign and identity: hypothesis-itinerary within female creativity*, an all-female exhibition. In 1980, after a series of solo exhibitions in various Italian cities (Milan, Naples, Imola, Savona, Bari and Rome), she participated in the group exhibition *Filo, Genesi e Filogenesi*, at Arte Duchamp gallery in Cagliari, where, five years later, a solo show was also held. Other group exhibitions include *Fil 'Sofia. El concepte del fil en la dona-artist*, at the Metronom, Barcelona, Spain, with subsequent shows at the Quentin Gallery in Perth and Sydney, Australia. During 1990, Sonnino participated in numerous group exhibitions, such as *Le Muse Disquietanti*. Her works were also shown in *Photoidea*, Jonkers Education Art Center, New York, USA. Other shows include: *Maria Lai and Franca Sonnino: Masterpieces of Italian Fiber Art*, Textile Museum in Busto Arsizio, Italy, 2019; *Threading Spaces - Nedda Guidi, Elisabetta Gut, Maria Lai, Franca Sonnino*, Repetto Gallery, London, UK, 2019; *Histoire d'E part 2 Between language and object*, Gramma_Epsilon Gallery, Athens, 2021; *Thread, Sign, Space*, MUAC, Cagliari, Italy, and Gramma_Epsilon Gallery, Athens, 2022. She lives and works in Rome.

Marianne Strapatsakis (b.1947, Athens) received her first degree from the Athens College of Technology in Interior Architecture. She continued her studies in Paris, with a five-year scholarship from the Academy of Athens, where she graduated from the École Nationale Supérieure des Beaux-Arts (diploma in painting and a certificate in sketch). She also received a

certificate in History of Art from the Ecole du Louvre and a diploma in Plastic Arts from the University of Sorbonne, Paris I. Since 1980, she has been a pioneer in video art in Greece, with emphasis on video installations in which she incorporates painting, sculpture and video. From 2004 to 2014, she was a founding member, professor and president of the Department of Audio and Visual Arts of the Ionian University, Greece. In 2005, she was appointed as visiting professor at the Athens School of Fine Arts. She continued her work by focusing on the possibilities of coexistence of moving images, sound and digital art, on the dialogue between contemporary digital art and civilisations of the past and on the presentation of large-size digital works in public spaces (projections mapping). She has presented 43 solo shows in Greece, France, England, Germany, Italy, Chile, Turkey, Egypt and has participated in 80 group exhibitions in Greece, France, England, Germany, Spain, the Netherlands, China, Russia, USA, among of which are the following: *Animating the New Hero*, Anya and Andrew Shiva Gallery, NY, USA, 2023; *reality check*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, 2021; *The Tides of the Century – Ocean Flower Island International Art Exhibition*, Hainan, China, 2021; *[un]known destinations chapter II: shell//the politics of being*, 15th High School of Athens, Kypseli, Athens, 2018; *Window to the Universe*, projection mapping at the entrance of the new building at the Athens Concert Hall, Athens, 2017; *Invisible Places - The Vast White*, three-channel video installation for the exhibition *GENII LOCI Greek art from 1930 to today*, Manege Museum, St. Petersburg, Russia, 2016; 26th Instants Video Festival, tribute to 50 years Video Art, Cultural Capital of Europe 2013, Marseille, France, 2013; *The Phantasms de la Mediterranean or Les Reflects du Passé*, National Archaeological Museum, Athens, 2012. She lives and works in Athens.

Nikos Tranos (b.1957, Evia, Greece) studied sculpture at the Athens School of Fine Arts (1983-88) and at the École des Beaux-Arts in Paris (1990-91). He has been teaching sculpture at the ASFA since 1995. Between 2019 and 2023, he served as the Dean of ASFA. He has presented his work in several solo exhibitions and has participated in many group shows, such as: *reality check chapter II: inner sanctum*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, Greece, 2022; *reality check*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, 2021; +9, Iera Odos, Athens, 2019; *[un] known destinations chapter II: shell // the politics of being*, 15th High School of Athens, 2018; *White Power*, Zoumboulakis Gallery, Athens, 2017; *A Glacier at Our Table*, ANTIDORON, Fridericianum, Documenta14, Kassel, Germany, 2017; *Between the Pessimism of the Intellect and the Optimism of the Will*, Thessaloniki, Greece, 2015; *Agora*, 4th Biennale of Athens, 2013; *The Magic Circle*, Gazon

Rouge, Athens, 2012; *Public Domain*, Supermarket Art fair with Lo and Behold, Stockholm, 2012; *Greek Art*, Sem-Art Gallery, Monaco, 2011; *Microgeographies*, Art Athina, Athens, 2011; *Hommage a Galerie Artion*, Kappatos Galleries, Athens, 2011; *Battlefield*, The Art Foundation, Athens, 2010; *Paganism*, OPA2 performances, Art Athina, 2009; *Open Plan*, Art Athina, 2008; *Places*, Macedonian Museum of Contemporary Art, Thessaloniki, Greece, 2007; *Crimen Majestatis*, A-D Gallery, Athens, 2007; *Egnatia*, Saledo, Italy, 2005; *Makronissos project*, Greece, 2005; *Marubi 2004*, National Gallery of Tirana, Albania, 2004; *DESTÉ Prize*, DESTÉ Foundation, Athens, 2002; *Spell your name*, Artio Gallery, Athens, 2002; *Travel Warnings*, Artio Gallery, Athens, 2000. The installations of Tranos reshape the surrounding space and function interactively activating the viewer's senses and reactions. The quest for new balances between the canny and the unexpected, the commentary on social conditions, the desire for communication through a work of art as well as the multidimensional interpretation of recurring patterns (home, images of urban life, violence) are just but a few of the elements that define the conceptual content of his works. He lives and works in Athens.

Claire Tsalouchidis - Hadjiminas (b.1961, Athens, Greece) is a self-taught artist. She is a Pierce College graduate she holds a Political Sciences degree from the National and Kapodistrian University of Athens (1979-82). Since 1983, she worked at the European Community in Brussels and for a few years lived and worked in London. She attended a course in History of Art at Sotheby's, London (1986-7). She studied drawing and painting for many years to follow. Her work was exhibited at two solo exhibitions: *Facing the Acropolis*, 2009, and *The Garden*, 2013, at Argo gallery in Athens, while she participated in numerous group exhibitions in Greece and abroad. With love for figurative painting, connecting design and colour performance, she investigates the world around her creating a conversation between yesterday and today by collecting images that deserve to be captured on paper. She lives and works in Athens.

The images of **Alison Woods** discuss the relationship between the human mind in all of its complexities and technology and its ramifications on culture. Her process is informed by the intersection between the work of Wassily Kandinsky and the hidden world of our intuitive senses, C.G. Jung and his research regarding the collective unconscious, and the use of modern technology. She has exhibited Internationally, in Rome, Greece, Berlin, Stockholm, Luxembourg, Australia, Budapest, Johannesburg, Mexico City, Iceland – and, closer to home, at The Torrance Art Museum (2021), The Korean Cultural Center

(2018), and Stanford University Art Spaces (2013). She is on the advisory board for the Cycladic Arts Residency in Paros, Greece (2023). In 2020, Woods co-curated the *Happy House* as a part of the Spring Break Art Show at the Row in Los Angeles. She also co-curated *We are here, here we are*, an exhibition of one hundred artists in outdoor spaces throughout Los Angeles featured in the LA Times by Christopher Knight. Between 2017 and 2020, she curated international arts exhibitions in Berlin, Luxembourg, and Greece, and at Durden and Ray Project Space, Los Angeles. She went on to represent Durden and Ray at the Supermarket Art Fair in Stockholm, Sweden. In 2014, she founded the Bridge Residency, an invitational for artists to explore the Los Angeles art scene. In 2013, Woods was an Artslant Showcase Winner and the Art Trends Artist of the Year, published by Pardee, Canada. She lives and works in San Francisco.

Sofia Zarari (b.1967, Athens) studied Political Science at the Panteion University of Athens and jewellery design and manufacture at the Mokume Silversmithing and Jewellery Design School. Then she moved to Rome where she specialised in micro-sculpture. For many years, she worked as a fine jewellery designer for renowned Houses with regular participation in European jewellery fairs. Her work's visual expression through the fields of collage/ assemblage, allowed her to surpass the limits of wearable art. She has held three solo exhibitions and taken part in numerous group shows. Solo exhibitions: *The Dress of Zoe*, GALLERY 13, Drama, Greece, 2021; *Scale*, Art Vitruvian of the Hellenic Telecommunications Organisation, Thessaloniki, Greece, 2021; *six women and A man*, Eleni Marneri Gallery, Athens, 2010. Selected group shows: *A History of Revolutions*, Ilias Lalaounis Jewellery Museum, Athens, 2023; *With a Single Goad*, Helios Art Centre, Thessaloniki, 2023; *Challenges/Invitations from/ in Two Coops*, Refugees Museum, Thessaloniki, 2022; *Squares*, Uni.Versus Art Room, Athens, 2022; *Have A Seat - Hellenic American Union*, Athens, 2022; *Dialogues of Life*, Art Vitruvian of the Hellenic Telecommunications Organisation, Thessaloniki, 2019; *n3 project* by CheapArt, Anticlastic & Ozon, Athens International Jewellery Show, Athens, 2019; *New Horizons: From Jewellery to Sculpture*, Ilias Lalaounis Jewellery Museum, Athens, 2018; *Artistar Jewels 2018*, Palazzo dei Giureconsulti, Milan, Italy, 2018; *Metallogues*, Eleni Marneri Gallery, Athens, 2017; *Synopsis*, 'anti' Art Gallery, Antiparos, Greece, 2017; *Eros – Thanatos / Aggressor – Victim*, supported by NEON Organisation, Vissis & Aeolou Neoclassical Building, Athens, 2017; *Nuda Veritas*, Eleni Marneri Gallery, Athens, 2016; *Treasure Island*, Art Space/Studio 265, Paros, Greece, 2016; *Antilogos*, supported by Athens Jewellery Week / Eleni Marneri Gallery, Athens,

2016; *New Territories*, Ilias Lalaounis Jewellery Museum, Athens, 2016; *The Greek Tsarouhi Another Story*, Eleni Marneri Gallery, Athens, 2015; *Myths 2015*, Weltraum Gallery, Munich, Germany, 2015; *From Darkness to Light*, Eleni Marneri Gallery, Athens, 2012; *Post Motion*, Eleni Marneri Gallery, Athens, 2011. In recent years, she focused her perspective on the social aspect of art. She occasionally uses performance art—movement and speech—as a means to approach cultures, revive primitive practices, decode symbols and understand their meanings. In 2018, she launched the label MYSTIS by SOFIA ZARARI. Her works are included in private collections and museums around the world. She lives and works in Athens.

Eleni Zouni (b.1954, Piraeus, Athens) studied graphic design at the Vakalo School and painting at the Athens School of Fine Arts. She lived and worked in Barcelona between 1984 and 1986, and from 1989 to 1994 in Utrecht and Amsterdam. In 2009-10, she undertook a postgraduate course in Visual Communication at the University of Derby - Vakalo Art and Design College. She has held 13 solo exhibitions and taken part in numerous group shows. Selected solo exhibitions: *Deconstructing Silence*, Athens Art Gallery, Athens, 2022; *In a manner of speaking*, Medusa Art Gallery, Athens, 2016; *Letterforms*, Epigraphic Museum of Athens, 2013; *Change of Distances*, Medusa +1 Art Gallery, Athens, 1995; *Linea Atenas-Barcelona*, Vincent Bernat Gallery, Barcelona, Spain, 1989. Selected group shows: *reality check chapter II: inner sanctum*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, 2022; *Medusa Art Gallery (1979-2017)*, Benakis Museum, Athens, 2022; *Ploes 28, Asia Minor 1922-2022*, *The Passage*, Kydoniefs Foundation, Andros, Greece, 2022; *reality check*, Psychiatric Hospital of Attica, Dafni, Athens, 2021; +9, Iera Odos, Athens, 2019; *[un]known destinations chapter II: shell // the politics of being*, 15th High School of Athens, 2018; *The art of artist statement*, Hellenic Museum of Chicago, USA, 2004; 3rd International Biennial, Sharjah, UAE, 2001; *Greek Artists, Quests, 1950-2000*, Rethymnon Centre of Contemporary Artistic Creation, Crete, Greece; *We are elsewhere, we are going elsewhere*, Aeschylia 1998, Eleusis, Greece, 1999; *Tribute to Greek Artists 1960-1990*, 42e Salon de Montrouge, Montrouge-Athènes, Athens, 1997. As part of her research, she delved into the dialectical relationship between writing and painting. Her book *Where Does Painting begin? Where Does Writing Begin?* was released in 2010. She lives and works in Athens.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Η **Εοξέν Αγκοπιάν** (γεν.1960, Αθήνα) απέκτησε το Masters of Fine Arts από το Pratt Institute, Νέα Υόρκη (1993), Bachelor of Fine Arts με διάκριση από το Hunter College, Νέα Υόρκη (1989) και Associate in Graphic Design από το F.I.T., Νέα Υόρκη (1987). Έχει παρουσιάσει τη δουλειά της σε 15 ατομικές εκθέσεις, μεταξύ των οποίων: *Overcrossing*, High Noon Gallery, Νέα Υόρκη, ΗΠΑ, 2023· *Passages*, Casimir Effect/Chashama, Νέα Υόρκη, 2019· *Unfold*, Eleftheria Tseliou Gallery, Αθήνα, 2019· *Persistent Dichotomies*, Fox Gallery NYC, Νέα Υόρκη, 2017· *Traverse*, Eleftheria Tseliou Gallery, 2015· *Underthread*, Αίθουσα Τέχνης Καπλανών, Αθήνα, 2008· *Λώροι*, Γκαλερί Θέμα, 1997· *Invisible threads*, Michael Walls Gallery, Νέα Υόρκη, 1993. Έχει λάβει μέρος σε πολλές ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό μερικές εκ των οποίων είναι: *Riding the weave*, Marquee Projects, Bellport, Νέα Υόρκη, 2023· *When thought becomes experience*, PS122 Gallery, Νέα Υόρκη, 2023· *Κάμπος/Πεδίο - Η ενέργεια του κενού*, Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, Θεσσαλονίκη, 2023· *Ροή*, Δίδυμο Οθωμανικό Λουτρό Τρικάλων, 2022· *Have a seat*, Hellenic American Union, Αθήνα, 2022· *reality check*, Ψυχιατρικό νοσοκομείο Δαφνίου, Αθήνα, 2021· *Subversive Stitch*, WhiteBox Gallery, Νέα Υόρκη, 2019· *[α]γνωστοι προορισμοί κεφάλαιο III: επανασύνδεση --μία δεύτερη ευκαιρία, πρώην οικία Ζαρίφη, Κυψέλη, Αθήνα, 2019· Transplants: Greek Diaspora artists*, Shiva Gallery of John Jay College, Νέα Υόρκη, 2018· *Pinned, Stitched and Glitzed*, AAW Gallery, Πεκίνο, Κίνα, 2016· *Ψίθυροι*, Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Κρήτης, Ρέθυμνο, 2016· *Respond*, Smack Melon, Νέα Υόρκη, 2015· *Three Colorists*, Lesley Heller Workspace, Νέα Υόρκη, 2012. Το 2014, ήταν προσκεκλημένη για έξι μήνες στο Triangle Arts Association Residency στο Brooklyn. Εκείνη την περίοδο πραγματοποίησε ένα Textile Arts Workshop στο Queens Museum. Το 2019, της δόθηκε εργαστήριο στο Governors island της Νέας Υόρκης. Την άνοιξη του ίδιου έτους ήταν προσκεκλημένη στο Officinaprove associazione culturale στη Ρώμη. Από το Μάη του 2022 έως τον Ιούλιο του 2023 έχει επιλεγεί ως Project Studio resident artist στο PS122 της Νέας Υόρκης. Ζει και εργάζεται μεταξύ Νέας Υόρκης και Αθήνας.

Η **Λυδία Ανδριώτη** (γεν.1982, Αθήνα) παρακολούθησε το πρόγραμμα της École Nationale Supérieure des Beaux Arts στο Παρίσι (ENSBA, υποτροφία Erasmus 2006) και το 2009 αποφοίτησε από την Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών (ΑΣΚΤ). Το 2012, αποφοίτησε από το μεταπτυχιακό πρόγραμμα New Media του Pratt Institute στη Νέα Υόρκη. Κατά την παραμονή της στις ΗΠΑ (2009-15), είχε συμμετάσχει σε ομαδικές εκθέσεις και ασχολήθηκε με την παραγωγή σκηνικών και κοστουμιών για θεατρικές παραστάσεις και performances. Εργάστηκε στη

συντήρηση των μαγνητικών και τηλεοπτικών εγκαταστάσεων του Nam June Paik για τις συλλογές του Guggenheim, MoMA, Art Institute of Chicago, Metropolitan και Chase Bank. Μεταξύ άλλων, έχει συνεργαστεί με δύο ιδρυτικά μέλη του Judson Memorial Church (2013-15), την Phyllis Yampolsky πάνω στην έρευνα του ακτιβιστικού της έργου στο McCarren Pool Park για το Lincoln Center και το Preservation Community of the city of New York, και την Elaine Summers για τα Kinetic Awareness και Skytime projects. Έχει λάβει μέρος σε εκθέσεις στη Νέα Υόρκη, στη Βιέννη, στο Παρίσι, στην Ιρλανδία και στην Ελλάδα όπως: *reality check κεφάλαιο II: inner sanctum*, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Δαφνί, Αθήνα, 2022· *reality check*, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Δαφνί, Αθήνα, 2021· *United States of Wondering* (ατομική έκθεση), γκαλερί ΠεριΤεχνών, Αθήνα, 2021· *[α]γνωστοι προορισμοί κεφάλαιο III: επανασύνδεση --μία δεύτερη ευκαιρία*, Κυψέλη, Αθήνα 2019· +9, Ιερά Οδός, Αθήνα, 2019· *Des Knaben Wunderhorn* (ατομική έκθεση), Sechsschimmel galerie, Βιέννη, 2019· *The birds and the lightworkers backstage are working together* (ατομική έκθεση), Gazi hall spaces, Αθήνα, 2017· *The fantastic journeys of energy*, Kappatos Gallery, Αθήνα, 2016· *Antidote*, παράρτημα Μυκόνου της ΑΣΚΤ, Μπιενάλε Μυκόνου, Μύκονος, 2015· *In Praise of chance and failure*, Family Business, Νέα Υόρκη, 2013· *Crisis and Paganism*, Μπιενάλε Μυκόνου, Μύκονος, 2013· *Intimate Space*, Olympic Village, Βιέννη, 2011· *Culture Industry, Folklore and Clichés*, Vox, Αθήνα, 2008· *Gemine Muse*, Crawford Municipal Museum, Κορκ, Ιρλανδία, 2005. Η Ανδριώτη ερευνά αναπαραστάσεις συναισθηματικών χώρων ξεδιπλώνοντας οπτικά λεξιλόγια. Τα μέσα που χρησιμοποιεί ενσωματώνονται στις εγκαταστάσεις της και περιλαμβάνουν δράσεις, βίντεο προβολές, ήχο, σχέδια, collage, φωτογραφία, γλυπτά, ready-mades, ενώ συχνά χρησιμοποιεί τον in-situ χαρακτήρα στην δουλειά της. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Η **Christina Anid** (γεν.1974, Βηρυτός, Λίβανος) κατάγεται από μητέρα Ελληνοουγγαρέζα και πατέρα Λιβανέζο. Διέφυγε από τον πόλεμο στο Λίβανο με την οικογένειά της σε ηλικία δύο ετών και μετακόμισε στη Γαλλία, όπου αργότερα σπούδασε γαλλική λογοτεχνία στη Σορβόνη. Ως πρώην δημοσιογράφος και φωτογράφος, η Anid ταξίδεψε σε όλο τον κόσμο πριν εγκατασταθεί στην Ελλάδα το 2012. Επανατοποθέτησε τις ρίζες της στον Πειραιά, όπου, με τα πόδια στην Ευρώπη και την καρδιά στη Μέση Ανατολή, η τέχνη πήρε εξέχουσα θέση στη ζωή της. Οι πηγές έμπνευσης της αυτοδίδακτης καλλιτέχνης είναι τόσο διαφορετικές όσο ποικίλο είναι και το υπόβαθρό της ενώ η ικανότητά της να εξερευνά διαφορετικά μέσα και υλικά απηχεί την πολλαπλή καταγωγή της. Τα κολλάζ και οι συνθέσεις της λειτουργούν ως αναζήτηση νοήματος και ελευθερίας και μιλούν για τη μνήμη και το ανήκειν. Στο έργο της υφαίνει

μία μνημειακή χάρτογραφία όπου η γλυκύτητα συναντά τον πόνο. Εξερευνά το πεπερασμένο με ένα κάλεσμα ωμής αληθοφάνειας ενώ θίγει οικουμενικά θέματα και διερευνά τη γυναικεία ύπαρξη. Σε αυτήν την ονειρική αναζήτηση ταυτότητας, συγκεντρώνει αντικείμενα και εικόνες. Στις δημιουργίες της, η συσώρευση λειτουργεί σαν ανάμνηση. Στο τελευταίο της έργο, τη σειρά ex-voto, αναμειγνύεται η ιστορία της με την ευρύτερη ιστορία, όπως και η ενέργειά της με εκείνη των εκατοντάδων κατόχων ευκών που έχει συλλέξει και ενώσει. Η Anid συνδέει το προσωπικό με το οικουμενικό και ξεροκίζει το φόβο, ενώ αφηγείται ιστορίες όπως η περιπλάνησης και απορίας. Σε αυτά τα έργα, ακούγεται ο απόηχος του ξεριζωμού, της μεταμόρφωσης και του καλέσματος για ελευθερία. Το 2023, παρουσίασε μια ατομική έκθεση ex-voto art στην Πλάτη, *Hope in the Openness*, στην οικία Σταύρακα που φιλοξενήθηκε από το Patmos Trust υπό την αιγίδα της Γαλλικής Πρεσβείας. Το έργο της έχει επίσης παρουσιαστεί στην Τίνο μέσα από μια ex-voto art εγκατάσταση *Φαντασιακό τοπίο: Ο άνδρας στο φεγγάρι είναι μια γυναίκα* στην γκαλερί Taxidi. Το 2022, παρουσίασε την αναδρομική έκθεση του έργου της *Echoes of shadow and light*, στη Γαλλική Πρεσβεία στην Ελλάδα. Το 2017, συνεργάστηκε με την γκαλερί Σκουφά στην Αθήνα και τη Μύκονο. Η *Lady Creatures* ήταν η πρώτη της ατομική έκθεση στη Βηρυτόν στην γκαλερί Fadi Mogabgab το 2013. Ενδεικτικές ομαδικές εκθέσεις: *reality check κεφάλαιο II: inner sanctum*, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Δαφνί, Αθήνα, 2022· *Rebirth*, Εκθεσιακό Κέντρο της Βηρυτού, Λίβανος, 2011· *The Art Conspiracy*, Art Loft, Βομβάη, Ινδία, 2010, όπου έλαβε το βραβείο κοινού για το έργο της *Wall of Skies*. Ζει και εργάζεται στον Πειραιά.

Η **Άννα Αντάρτη** (γεν.1984, Αθήνα) το 2002 έγινε δεκτή στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών Αθήνας και στη Σχολή Καλών Τεχνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (εισήχθη 1^η). Φοίτησε στην ΑΣΚΤ με καθηγήτη τον Αν. Χριστάκη στο Η' εργαστήριο ζωγραφικής και το 2005 παρακολούθησε μαθήματα χαρακτικής του G. Damish με υποτροφία Erasmus στην Ακαδημία Καλών Τεχνών της Βιέννης. Αποφοίτησε από την ΑΣΚΤ το 2007 με άριστα. Παράλληλα με τη ζωγραφική και τη χαρακτική ασχολήθηκε και με τη συντήρηση έργων τέχνης δουλεύοντας, μεταξύ άλλων, και στην Εθνική Πινακοθήκη Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου στο εργαστήριο συντήρησης του Μ. Δουλγερίδη. Έργα της έχουν εκτεθεί σε πολλές ομαδικές εκθέσεις και βρίσκονται σε ιδιωτικές συλλογές. Το 2023, παρουσίασε την πρώτη της ατομική έκθεση *Το Δένδρο της Ζωής* στην ArtAppel gallery. Το 2016, επιλέχθηκε από το Μουσείο Φρουσίρα για το διαγωνισμό του 3^{ου} Βραβείου Ευρωπαϊκής Ζωγραφικής. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Το έργο της **Κλίτσιας Αντωνίου** (γεν.1968, Κύπρος), αντλώντας συχνά από αρχαϊκό υλικό, διερευνά ζητήματα χώρου, εγκλεισμού, προσωπικών και πολιτικών συνόρων, καθώς και λογοκρισίας, προκειμένου να αποτελέσει το έναυσμα για μια πολλαποθετηριακή, συμμετοχική εμπειρία εμπύθισης και ενσυναίσθησης. Σπούδασε στο Wimbledon School of Art και στο Saint Martin's School of Art and Design (BFA) στο Λονδίνο, στο Pratt Institute (Master in Fine Arts) και στο New York University (DA) στη Νέα Υόρκη. Από το 2014, είναι κάτοχος Διδακτορικού διπλώματος στη Θεωρία και Φιλοσοφία της Τέχνης (PhD). Ως καλλιτέχνης και ερευνητρια με διεπιστημονική πρακτική, παρακολούθησε μεγάλο αριθμό σεμιναρίων, εργαστηρίων, συνεδρίων και artist residencies σε πολλές χώρες και απέσπασε πλήθος βραβείων και τιμητικών διακρίσεων. Είναι ιδρύτρια και συντονίστρια του *Cut Contemporary Fine Arts Lab* από το 2019 και Καθηγήτρια Καλών Τεχνών στο Τμήμα Καλών Τεχνών του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου. Έχει παρουσιάσει περισσότερες από 20 ατομικές εκθέσεις διεθνώς, συμπεριλαμβανομένων των *Making Waves*, Pornoo Art Hall, Φινλανδία, 2022· *De Skyddssökande*, Norrköping, Σουηδία, 2019· *Parallelotopias*, MIET, Θεσσαλονίκη, 2012· *Tall Tales: Lovely Landmarks*, γκαλερί Exhibit, Golden Lane Estate, Barbican, Λονδίνο, 2010· *Frames of the Elusive*, γκαλερί Στοά, Ελσίνκι, Φινλανδία, 2006· *Atlantropa: Episodes of Domestic Nature*, Eastlink Gallery, Σαγκάη, Κίνα, 2005· *Atlantropa: Stories of Dystopia*, Chinese European Art Centre, Xiamen, Κίνα, 2004. Έχει εκθέσει σε μεγάλα μουσεία, γκαλερί και ιδρύματα τέχνης παγκοσμίως συμπεριλαμβανομένων των *Viridien Chronicles*, Apollonia Art Exchanges, Στρασβούργο, Γαλλία, 2023· *Visual Intrusion*, Biennale of the Art Colony Galichnik, Mala Stanica, Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, 2021· *The Right to Silence?*, Anya and Andrew Shiva Gallery, Jonh Jay, Νέα Υόρκη, Αμερική, 2020· *Experimental Storytelling*, Norrköping City Museum, Σουηδία, 2019 · *(meta)fourisms*, Spazju Kreattiv, Βαλέτα, Μάλτα, 2018· *Is this the Time for Art?*, Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης Orebro Konstall, Σουηδία, 2017· *Fusion*, Μουσείο Τέχνης Nanjing, Κίνα, 2017· *Il Diritto Al Futuro, 100° anniversario della Rivoluzione d'Ottobre del 1917*, Μουσείο Τεχνών του 20^{ου} και 21^{ου} αιώνα, Αγία Πετρούπολη, Ρωσία, 2017· *τόσο κοντά αλλά τόσο μακριά...*, Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Petach Tikva, Ισραήλ, 2017· *Facts don't Speak for themselves-Art on Migration and Borders*, Skånes konstförening, Malmö, Σουηδία, 2016· *Soul*, Ιστορικό Μουσείο Σεράγεβο, *The Location of Culture*, Pulchri Studio, Χάγη, Ολλανδία 2011. Το 2019, εκπροσώπησε τη Μάλτα στην Μπιενάλε της Βενετίας με το έργο *Atlantropa-X*. Ζει και εργάζεται στην Κύπρο.

Η **Ruth Asawa** (Αμερικανίδα, 1926-2013) ήταν μία από τις πιο διάσημες γλύπτριες της Καλιφόρνια. Γεννημένη από Ιάπωνες μετανάστες,

το 1942 η οικογένειά της στάλθηκε σε στρατόπεδο συγκέντρωσης για έξι μήνες. Όσο ήταν εκεί, έμαθε να ζωγραφίζει δίπλα σε άλλους καλλιτέχνες. Η Asawa ταξίδεψε στην Πόλη του Μεξικού το 1945 για να σπουδάσει ισπανική και μεξικάνικη τέχνη. Ενώ φοιτούσε στο Milwaukee State Teachers College στο Ουισκόνσιν, της είπαν ότι δεν μπορούσε να ολοκληρώσει το πτυχίο της λόγω της προκατάληψης που υπήρχε εναντίον του ιαπωνικού λαού εκείνη την εποχή. Ως αποτέλεσμα, η Asawa συνέχισε την εκπαίδευσή της στο Κολλέγιο Black Mountain στη Βόρεια Καρολίνα. Ενώ ήταν εκεί, σπούδασε δίπλα στους Josef Albers, Merce Cunningham, και Buckminster Fuller. Το 1947, η Asawa επέστρεψε στο Μεξικό και έμαθε τεχνικές καλαθοπλεκτικής, οι οποίες αργότερα την ενέπνευσαν να δημιουργήσει γλυπτά από βελονάκι. Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1950, η Asawa ξεκίνησε την καλλιτεχνική της καριέρα κάνοντας πίνακες και σχέδια που εξελίχθηκαν σε γραμμικά έργα. Αναπόφευκτα, τα σχέδιά της μετατράπηκαν σε γλυπτική. Η Asawa θεωρούσε ότι τα συρμάτινα γλυπτά της είναι τρισδιάστατα σχέδια που αλλάζουν με την οπτική γωνία του θεατή. Το 1966, άρχισε να λαμβάνει αναθέσεις για έργα στο δημόσιο χώρο, ξεκινώντας από το Andrea, ένα σιντριβάνι στην πλατεία Ghirardelli στο Σαν Φρανσίσκο. Σχεδίασε επίσης το Ιαπωνικό-Αμερικανικό Μνημείο-Γλυπτό στο Σαν Χοσέ το 1994. Η Asawa συνεργάστηκε με καλλιτέχνες τοπίου (landscape artists) το 2002 για να φέρει συγκόλιθους από πρώην ιαπωνικά στρατόπεδα συγκέντρωσης στο Κρατικό Πανεπιστήμιο του Σαν Φρανσίσκο προκειμένου να δημιουργήσει τον *Κήπο της Μνήμης*. Η νεοίθησή της να κάνει την καλλιτεχνική εκπαίδευση διαθέσιμη σε παιδιά από όλα τα υπόβαθρα την οδήγησε να συνιδρύσει το Εργαστήριο Τεχνών Alvarado (τώρα ονομάζεται San Francisco Arts Education Project) με τη Sally Woodbridge και άλλους γονείς της περιοχής το 1965. Τα γλυπτά της Asawa βρίσκονται στις συλλογές του Μουσείου M.H. de Young Memorial στο Σαν Φρανσίσκο, του Μουσείου Guggenheim και του Μουσείου Αμερικανικής Τέχνης Whitney στη Νέα Υόρκη και του Μουσείου Τέχνης Nora Eccles Harrison στο Λόγκαν της Γιούτα. Η δουλειά της έχει παρουσιαστεί στα μεγαλύτερα μουσεία και ιδρύματα τέχνης σε όλον τον κόσμο.

Η **Orit Ben-Shitrit** είναι εικαστικός, σκηνοθέτης και χορογράφος με σπουδές στη Νέα Υόρκη και με εκθέσεις παγκοσμίως. Χρησιμοποιεί την κίνηση και το σώμα που αποτελούν τους μηχανισμούς της κυριαρχίας και της πιθανότητας για βιαιότητα. Πρόσφατα έχει παρουσιάσει δουλειά της στα: *Echoes In My Mouth* (ατομική), The Opening Gallery, Tribeca, NY, USA, 2023· American University Museum της Ουάσιγκτον, DC, 2022· *reality check κεφάλαιο II: inner sanctum*, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Δαφνί, Αθήνα, 2022· *reality check*, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Δαφνί, Αθήνα, 2021· C24 Gallery

και στο Nathan Cummings Foundation, Νέα Υόρκη, 2020/2014· Mana Contemporary, Νιού Τζέρσεϋ, Αμερική, 2018· Μουσείο Van Loon, Άμστερνταμ, Ολλανδία, 2016· Herzliya Museum of Art, Ισραήλ, 2016· Μπιενάλε Moving Image (BIM) στο Μουσείο MUNTREF, Centre of Arte Contemporáneo, Μπουένος Άιρες, Αργεντινή, 2016· El Museo Cultural de Santa Fe, Αμερική, 2015· Videobrasil, Σάο Πάολο, Βραζιλία, 2011 και 2013· MACRO Museo d'arte contemporanea, Ρώμη, Ιταλία, 2012· The 3CL, Λουξεμβούργο, 2013· the Royal College of Art, Λονδίνο, 2010, καθώς επίσης και εκθέσεις στην Αυστρία, Γερμανία, Φινλανδία, Ρωσία, Σλοβενία, Ισπανία, Αμερική και Κίνα. Ζει και εργάζεται στη Νέα Υόρκη και το Σαν Φρανσίσκο.

Ο **Robert Cahen** (γεν.1945, Γαλλία) θεωρείται ως ένας από τους προδρόμους της video art στις Γαλλίας. Από το 1972, έχει δημιουργήσει ένα αξιομνημόνευτο σώμα δουλειάς για τον κινηματογράφο και την τηλεόραση. Στον μοναδικά αποστασιοποιημένο κόσμο του Cahen, η μυθοπλασία και η καταγραφή παρουσιάζονται ως μεταφορικά ταξίδια των φαντασιακών και μυστηριωδών συνθηκών που περιγράφουν το πέρασμα του χρόνου, του τόπου, της μνήμης και της αντίληψης. Είδη όπως η αφήγηση και η επιτελεστικότητα επεκτείνονται και μεταμορφώνονται καθώς εξερευνά οπτικούς, ακουστικούς και χρονικούς μετασχηματισμούς της πραγματικότητας που αντιπροσωπεύει. Από την κομψότητα του βίντεο *Cartes postales* (1984-86) (με συν-σκηνωτές τους Longuet και Huter) στη μουσική και οπτική πολυπλοκότητα του *Boulez-Répons* (1985), η δουλειά του Cahen χαρακτηρίζεται από μια εκλεπτυσμένη εφαρμογή τεχνικών που παραμορφώνουν τον ήχο και την εικόνα, τον χώρο και το φημέρο, με αποτέλεσμα τις ανεπαίσθητες μεταβολές του φανταστικού και του πραγματικού. Σπούδασε στο Conservatoire National Supérieur de Musique de Paris (class Pierre Schaeffer), Παρίσι, και υπήρξε συνθέτης και μέλος του Groupe de Recherche Musicales de l'ORTF (the Office of French Radio and Television) μεταξύ του 1971 και 1974. Από το 1973 έως το 1976, υπήρξε διευθυντής πειραματικού βίντεο για το ORTF/INA. Πολλά από τα έργα του έχουν παραχθεί σε συνεργασία με το Institut National Audiovisuel (INA). Οι βιντεοταινίες του έχουν μετοδοθεί και εκτεθεί διεθνώς σε ιδρύματα και φεστιβάλ όπως η Μπιενάλε του Παρισιού· το Museum of Modern Art (MoMA), Νέα Υόρκη· American Film Institute National Video Festival, Λος Άντζελες· World Wide Video Festival, Χάγη· International Centre of Photography, Νέα Υόρκη· Documenta 7, Κάσελ, Γερμανία· FestRio, Βραζιλία· Tokyo Festival, Τόκιο, Ιαπωνία· Festival του Locarno, Ιταλία. Το 1992, κέρδισε το βραβείο του Villa Medici Hors les Murs και το 1995 παρουσίασε μια μόνιμη βίντεο-εγκατάσταση για το EURALILLE Public Space στη Λιλ της Γαλλίας. Το 2010, μια ολοκληρωμένη αναδρομική έκθεση

των έργων του έλαβε χώρα στο Museum of the Jeu de Paume στο Παρίσι. Μεταξύ 2009 και 2010, διατέλεσε αναπληρωτής καθηγητής στην Εθνική Σχολή Σύγχρονης Τέχνης Le Fresnoy στη Γαλλία. Το 2014, παρουσίασε το *Visions glimpsed, Robert Cahen* στο Μουσείο of Modern and Contemporary Art Strasbourg, MAMCS, Στρασβούργο, Γαλλία. Λοιπές εκθέσεις περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τις εξής: *reality check κεφάλαιο II: inner sanctum*, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Δαφνί, Αθήνα, 2022· *reality check*, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Δαφνί, Αθήνα, 2021· *Traverse*, Museum of Art Macau (MAM), Μακάο, Κίνα, 2015· *Temps contre Temps*, Musée du Temps Besançon, Γαλλία, 2015· Palais de Glace, Μπουένος Άιρες, Βραζιλία, 2016· Tongyeong, International Music Festival, Νότια Κορέα, 2016· και La Virreina Barcelona, Βαρκελώνη, Ισπανία, 2017. Ζει και εργάζεται στη Γαλλία.

Η **Irene Carvajal** (γεν.1970, Κόστα Ρίκα) αποφοίτησε από τη Σχολή Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου της Κόστα Ρίκα το 1989, της απονεμήθηκε πτυχίο Γραφιστικής από το Πανεπιστήμιο του Κάνσας, Art and Design (1992) και έκανε MFA στο Printmaking στο San Francisco Art Institute (2014). Από το 2020, εργάζεται ως Πρόεδρος του Τμήματος Χαρακτικής στο San Francisco Art Institute. Έχει συμμετάσχει σε περισσότερες από 40 ομαδικές εκθέσεις, μεταξύ των οποίων: *Labor and Immigration*, SFAA, Σαν Φρανσίσκο, Καλιφόρνια, ΗΠΑ, 2021· *Barbarians at the Gate*, Fort Mason Meadow, Σαν Φρανσίσκο, Καλιφόρνια, 2020· *Tunnels of the Mind*, Times Square, Νέα Υόρκη και Σαν Φρανσίσκο, 2020· *Violence*, Art and Design Gallery, Πανεπιστήμιο της Κόστα Ρίκα Σαν Χοσέ, Κόστα Ρίκα, 2018· *RISE*, Whitney Modern, Λος Γκάτος, Καλιφόρνια, 2018· *28 Days*, Studio 1 Gallery, Σαουσαλίτο, Καλιφόρνια, 2017. Έχει επιμεληθεί 18 εκθέσεις, έχει λάβει μέρος σε 10 προγράμματα residencies και έχει λάβει τέσσερα βραβεία μεταξύ των οποίων είναι το Bronze Roller Award, από το San Francisco Art Institute (2014). Ζει και εργάζεται στο Σαν Φρανσίσκο.

Η **Ειρήνη Γκόνου** (γεν.1955, Αθήνα) σπούδασε γλυπτική στην Ecole Nationale Supérieure des Beaux-Arts και στην Ecole Nationale Supérieure des Arts Décoratifs στο Παρίσι. Στην Αθήνα μελέτησε την Ελληνική παλαιογραφία στο Ιστορικό και Παλαιογραφικό Αρχείο του ΜΙΕΤ και Αραβική γλώσσα και πολιτισμό. Έχει πραγματοποιήσει 30 ατομικές εκθέσεις στην Ελλάδα, Κύπρο, Γαλλία, Γερμανία, Βέλγιο, Ηνωμένο Βασίλειο, ΗΠΑ, Νορβηγία, και έχει συμμετάσχει σε επιλεγμένες εκθέσεις και καλλιτεχνικές συναντήσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Στο έργο της διερευνά τις προστατευτικές και θεραπευτικές ιδιότητες της τέχνης στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου και προτείνει μια νέα προσέγγιση στην διαχρονική και διαπολιτισμική σχέση γραφής και υφάσματος (text and textile). Ενδεικτικές εκθέσεις: *Η Κλωστή*

ως *Συμβάν*, MOMus-Πειραματικό Κέντρο Τεχνών, Θεσσαλονίκη, 2022· *reality check*, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Δαφνί, Αθήνα, 2021· *The Majlis*, Caravane Foundation, 17th Μπιενάλε Αρχιτεκτονικής, Βενετία, Ιταλία, 2021· *[α]γνωστοι προορισμοί κεφάλαιο III: επανασύνδεση ---μια δεύτερη ευκαιρία*, Κυψέλη, Αθήνα, 2019· *Γαλάζια ακολουθία*, η χαρτογραφία μιας μεταφορικής διαδρομής, Καλορίτσα-Πύργος Μπαζαίου, Νάξος, 2017· *Whispering Reeds in Woven Gardens*, Ιμαρέτ και στο Μουσείο Μωχάμεντ Άλι Καβάλας, 2014-15· *Magic Scripts-Apotropaic Texts*, Centre for Middle Eastern and Islamic Studies University of Bergen, Νορβηγία, 2014· *The sheltering word*, Heyman Center for Humanities, Columbia University, Νέα Υόρκη, ΗΠΑ, 2013· *Αλ Χαττ, η μαγική γραφή*, Μουσείο Ισλαμικής Τέχνης, Αθήνα, 2009. Έργα της συμπεριλαμβάνονται σε συλλογές όπως: Ministère de la Culture, Γαλλία, Υπουργείο Πολιτισμού της Αιγύπτου, Heyman Center for Humanities, Columbia University, ΗΠΑ, Μουσείο Μπιενάλε Ισλαμικής Τέχνης, Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στην Θεσσαλονίκη, Columbia Institute for Ideas & Imagination Παρίσι, Musée Ernest Renan, Tréguier, Γαλλία, Research Centre Mohamed Ali, Καβάλα, Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας, Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Φλώρινας καθώς και σε δημοτικές πινακοθήκες, ιδιωτικά μουσεία και ιδρύματα. Διδάσκει σε τακτικά καλλιτεχνικά σεμινάρια τις γραφές της Μεσογείου και αραβική καλλιγραφία και έχει προσκληθεί ως επισκέπτρια καλλιτέχνης σε μεγάλα ιδρύματα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα και τη Νάξο.

Η **Susan Daboll** γεννήθηκε στο South Weymouth της Μασαχουσέτης και μεγάλωσε στο Νιαντίκ του Κονέκτικατ. Ενώ σπούδαζε χαρακτηριστικά φωτογραφία στο Πανεπιστήμιο των Συρακουσών (BFA), η φωτογραφία της επιλέχθηκε για το εξώφυλλο μιας έκθεσης, εδραιώνοντας τη δέσμευσή της στη φωτογραφία. Μετά την αποφοίτησή της, μετακόμισε στη Νέα Υόρκη όπου εργάστηκε στον εμπορικό φωτογραφικό τομέα, συμπεριλαμβανομένου του ερευνητικού τμήματος του Magnum photos. Συνειδητοποίησε ότι οι φιλοδοξίες της ήταν περισσότερο προς τις καλές τέχνες και αυτό οδήγησε στην παρακολούθηση του μεταπτυχιακού προγράμματος φωτογραφίας μεταξύ του Πανεπιστημίου της Νέας Υόρκης και του Διεθνούς Κέντρου Φωτογραφίας (MA). Προσλήφθηκε από το NYU αμέσως μετά την αποφοίτησή της, δίδαξε φωτογραφία σκοτεινού θαλάμου. Διευθύνοντας το δικό της φωτογραφικό εργαστήριο στο Williamsburg του Μπρούκλιν, η Daboll άρχισε να πειραματίζεται με εικόνες και τεχνικές μεγέθους τοιογραφίας. Στις αρχές της δεκαετίας του 1990, κέρδισε αναγνώριση για τις μεγάλης κλίμακας φωτογραφίες της γυναικείας μορφής με θέμα τη σεξουαλικότητα, τη μυθολογία και τη θρησκεία. Αυτά παρουσιάστηκαν στην πρόσοψη ενός νεοκλασικού κτιρίου και συμπεριλήφθηκαν σε

έκθεση στο Μουσείο Τέχνης του Μπρούκλιν. Το 1995, άρχισε να χρησιμοποιεί έγχρωμο φιλμ για να εξερευνήσει τη φύση και το ανθρωπογενές τοπίο. Η τεχνική έπαιξε ρόλο στην πρώτη της έκθεση φωτογραφιών που τραβήχτηκαν στη φύση, με ήπια εκτίηση και μηρεσιονιστικό ύφος. Το 2007, ολοκλήρωσε το πρώτο της πλήρως ψηφιακό έργο φωτογράφισης στα χωράφια της Πάρου. Η Daboll πάντα αγκάλιαζε τον τεχνικό πειραματισμό και τα απροσδόκητα αποτελέσματα στη δουλειά της. Εκθέσεις περιλαμβάνουν: *A Sense of Place*, Fokianou Art Space, Αθήνα, 2023· *Touch Me*, Fokianou Art Space, Αθήνα, 2022· *The Holland Tunnel Gallery 25th Anniversary*, Holland Tunnel Gallery, Newburgh, Νέα Υόρκη, ΗΠΑ, 2022· *Body Language: Photographing People*, University of Colorado Art Museum, Boulder, ΗΠΑ, 2019· *A Landscape of Longing*, Kerrigan Campbell Gallery, Νέα Υόρκη, 2005· *Exterior/Interior: The Way I See It: Five photographers working in Brooklyn*, Brooklyn Museum of Art, Brooklyn, Νέα Υόρκη, 1998· *Φωτογραφίες*, Bloomsburg University, Bloomsburg, PA, ΗΠΑ, 1995· *Bodies of Work*, 1984-1993, *James Howe Gallery*, Kean College, Union, NJ, ΗΠΑ, 1993· *The Airport: A Borderless Dialogue*, Kennedy Airport, Νέα Υόρκη, 1991· *NAKED*, Art Institute of Chicago and University of Colorado at Boulder, 1986. Έργα της βρίσκονται σε διάφορες στις συλλογές των: Arkansas Museum of Fine Arts, Brooklyn Museum of Art, Chicago Art Institute, Monterey Museum of Art, CA, Portland Museum of Art, Maine, University of Colorado, Boulder, University of California, Los Angeles. Ζει και εργάζεται στην Πάρο και στη Νέα Υόρκη.

Η **Λυδία Δαμασίνη** (γεν.1951, Θεσσαλονίκη) σε ηλικία 15 χρονών πηγαίνει στη Λυών όπου ολοκληρώνει την δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Σπούδασε στη Σχολή Καλών Τεχνών της Γκρενόμπλ και ψυχοπαθολογία και παιδαγωγική στα πανεπιστήμια Παρίσι V και Γκρενόμπλ. Εργάστηκε ως ερευνήτρια στην ψυχιατρική επιδημιολογία και ως καλλιτεχνική διευθύντρια στην παραγωγή ταινιών. Από το 1976, εργάζεται με διαφορετικά μέσα όπως ζωγραφική, φωτογραφία, εγκαταστάσεις, κείμενα και προβολές βίντεο. Το 2004, άρχισε να δουλεύει σε μια σειρά σκηνοθετημένων φωτογραφιών όπου η εικόνα συνυπάρχει με κείμενα –κυρίως αποσπάσματα– από τον ημερήσιο τύπο της Ελλάδας και της Γαλλίας. Η μετατροπή αποσπασμάτων τύπου σε μια σημαίνουσα οντολογική ή υπαρξιακή χειρονομία φαίνεται να είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος διαπραγματεύσης όλου αυτού του τραγικού παραλόγου. Και ενώ εδώ και δεκαεννέα χρόνια ένα μεγάλο μέρος της δουλειάς της αφορά τις οικονομικές ανισότητες και τους θρησκευτικούς παραλογισμούς, στην πραγματικότητα όλο το έργο της διατρέχει μια οικολογική προσέγγιση. Έχει παρουσιάσει δουλειά της σε 25 ατομικές εκθέσεις, μεταξύ των οποίων οι: *Lozem Ipsum*, Κέντρο Τεχνών Δήμου Αθηναίων,

Αθήνα, 2023· *Mors*, Μουσείο Κασιόγρα, Λάρισα, 2018· *Gini Coefficient*, Γενί Τζαμί, Θεσσαλονίκη, 2016· *2100 mots d'amour, 2500 mots d'amour*, Υπόγεια Οθωμανική Κρήνη της Σπλάντζιας, Χανιά, 2015· *Party's over-Starts over*, Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Θεσσαλονίκη, 2012· *Party's over-Starts over*, Μουσείο Άλεξ Μυλωνά, Αθήνα, 2012· *Αυτό που γδέρνει το τζάμι από τη μέσα πλευρά*, Ad Lib group dance, Φεστιβάλ Αθηνών, 2008· *Real Freedoms that people enjoy*, Nuit Blanche, εκκλησία Saint Eustache, Παρίσι, Γαλλία, 2007· *Family story*, γκαλερί Eleni Koroneou, Αθήνα, 2007· *Family story*, Hôpitalaux Universitaires, Γενεύη, Ελβετία, 2007· *Υπέροχα δωμάτια*, Ad Lib group dance, Αθήνα, 2006. Έχει συμμετάσχει σε 58 ομαδικές εκθέσεις, μεταξύ των οποίων οι: *reality check κεφάλαιο II: inner sanctum*, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Δαφνί, Αθήνα, 2022· *Project Art Forest, L'arbre dans l'Art contemporain*, Le Grand Séchoir, Le Musée de l'eau et le Couvent des Carmes, Γαλλία, 2022· *Radium Palace*, K-Gold Temporary Gallery, Αγ. Παρασκευή, Λέσβος, 2021-22· *Peintures à l'eau*, Galerie Analixforever, Γενεύη, 2021· *Πράσινο Πέρα(σ)μα*, Μουσείο Αλιείας και Ναυπηγικής Τέχνης, Πέραμα, 2021· *reality check*, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Δαφνί, Αθήνα, 2021· +9, Ιερά Οδός, Αθήνα, 2019· *Looking Out Looking In*, Murat Centoventidue Arte Contemporanea, Μπάρι, Ιταλία, 2018· *Νέα Αποκτήματα*, Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Αθήνα, 2017· *Κοινοί Ιεροί Τόποι*, Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Γενί Τζαμί, παράλληλο πρόγραμμα 6^{ος} Biennale, Θεσσαλονίκη, 2017· *Genii Loci, Ελληνική Τέχνη, 1930-2016*, Μουσείο Manege, Αγία Πετρούπολη, Ρωσία, 2016· *Παράδοση Ανατροπή*, συμμετοχή του Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης, Collegium Artisticum, Σεράγεβο, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, 2014· *Unhappy ready-made*, Γκαλερί Kuad, Κωνσταντινούπολη, Τουρκία, 2014· Πρόταση για τον σχεδιασμό του Μνημείου των Εβραίων θυμάτων του Ολοκαυτώματος στην Αθήνα, Εβραϊκό Μουσείο της Ελλάδας, Αθήνα, 2011· *Others*, Μπιενάλε του Μαρακές, Κωνσταντινούπολης, Αθήνας στο Παλέρμιο, Μουσείο Riso, Fondazione Puglisi Cosentino, Κατάνια, 2010· *Heaven*, 2^η Μπιενάλε, Αθήνα, 2009· *Heterotopias*, 1^η Μπιενάλε Θεσσαλονίκης, Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Θεσσαλονίκη, 2007· *Τόποι*, Μουσείο Μπενάκη, Αθήνα, 2007. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα, στην Κέα και στο Παρίσι.

Η **Σοφία Ζαράρη** (γεν.1967, Αθήνα) σπούδασε Πολιτικές Επιστήμες στο Πάντειο Πανεπιστήμιο. Συνέχισε με σπουδές κοσμήματος στην Αθήνα και μικρογλυπτικής στην Accademia delle Arti Orafe στη Ρώμη. Επί σειρά ετών εργάστηκε ως Fine Jewellery Designer σε οίκους κοσμημάτων με σταθερή παρουσία στις σημαντικότερες ευρωπαϊκές εκθέσεις. Η παράλληλη εικαστική έκφραση της δουλειάς της μέσα από το πεδίο του collage/assemblage, της προσφέρουν τον χώρο

να υπερβεί τη μικροκλίμακα και τους κανόνες της φορέσιμης τέχνης. Έχει συμμετάσχει σε ατομικές και ομαδικές εκθέσεις, μερικές εκ των οποίων είναι: *Ατομικές εκθέσεις: The Dress of Zoe*, GALLERY 13, Δράμα, 2021· *Scale*, Art Vitines στον ΟΤΕ, Θεσσαλονίκη, 2021· *six women and A man*, Eleni Marneri Gallery, Αθήνα, 2010. Ομαδικές εκθέσεις: *A History of Revolutions*, Μουσείο Κοσμήματος Ηλία Λαλαούνη, Αθήνα, 2023· *With a Single Goad*, Helios Art Center, Θεσσαλονίκη, 2023· *Challenges/Invitations from/in Two Coops*, Μουσείο Προσφύγων, Θεσσαλονίκη, 2022· *Squares*, Uni.Versus Art Room, Αθήνα, 2022· *Have A Seat*, Ελληνοαμερικανική Ένωση, Αθήνα, 2022· *Dialogues of Life*, Art Vitines στον ΟΤΕ, Θεσσαλονίκη, 2019· *π3 project* by CheapArt, Anticlastic & Ozon, Athens International Jewellery Show, Αθήνα, 2019· *New Horizons: From Jewellery to Sculpture*, Μουσείο Κοσμήματος Ηλίας Λαλαούνης, Αθήνα, 2018· *Artistar Jewels 2018*, Palazzo dei Giureconsulti, Μιλάνο, Ιταλία, 2018· *Metallo*, Eleni Marneri Gallery, Αθήνα, 2017· *Synopsis*, 'anti' Art Gallery, Αντίπαρος, 2017· *Eros – Thanatos / Aggressor – Victim*, με την υποστήριξη του NEON, Νεοκλασικό κτίριο Βύσσης και Αιόλου, Αθήνα, 2017· *Nuda Veritas*, Eleni Marneri Gallery, Αθήνα, 2016· *Treasure Island*, Art Space/Studio 265, Πάρος, 2016· *Antilogos*, με την υποστήριξη του Athens Jewellery Week / Eleni Marneri Gallery, Αθήνα, 2016· *New Territories*, Μουσείο Κοσμήματος Ηλίας Λαλαούνης, Αθήνα, 2016· *The Greek Tsarouhi Another Story*, Eleni Marneri Gallery, Αθήνα, 2015· *Myths 2015*, Weltraum Gallery, Μόναχο, Γερμανία, 2015· *From Darkness to Light*, Eleni Marneri Gallery, Αθήνα, 2012· *Post Motion*, Eleni Marneri Gallery, Αθήνα, 2011. Τα τελευταία χρόνια, το ενδιαφέρον της στρέφεται στο κοινωνικό πρόσωπο της τέχνης. Ενώ χρησιμοποιεί την performance, την κίνηση και το λόγο, ως μέσο για να προσεγγίσει πολιτισμούς, να αναβιώσει αρχέγονες πρακτικές, να αποκωδικοποιήσει τα σύμβολα και τη σημασία τους. Το 2018, ξεκίνησε ένα νέο εγχείρημα με την επωνυμία MYSTIS by SOFIA ZARARI. Έργα της βρίσκονται σε ιδιωτικές συλλογές και μουσεία. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Η **Ελένη Ζούνη** (γεν.1954, Πειραιάς) σπούδασε γραφικές τέχνες στη Σχολή Βακαλό και ζωγραφική στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών στην Αθήνα (1978-83). Από το 1984 έως το 1986, έζησε και εργάστηκε στη Βαρκελώνη, ενώ το χρονικό διάστημα 1989-94 στην Ουτρέχτη και το Άμστερνταμ. Το 2009-10, πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές στον κλάδο Οπτική Επικοινωνία στο University of Derby - Βακαλό Art and Design College. Έχει πραγματοποιήσει 13 ατομικές εκθέσεις και πολλές ομαδικές, μερικές των οποίων είναι: *Αποδόμηση Σιωπής*, Αίθουσα Τέχνης Αθηνών, 2022· *Τρόπος του Λέγειν*, Μέδουσα Αίθουσα Τέχνης, Αθήνα, 2016· *Γραμματομορφές*, Επιγραφικό Μουσείο, Αθήνα, 2013· *Αλλαγές Αποστάσεων*, Μέδουσα +1

Αίθουσα Τέχνης, 1995· Vincent Bernat, linea Atenas-Barcelona, 1989. Ομαδικές εκθέσεις περιλαμβάνουν: *reality check κεφάλαιο II: inner sanctum*, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Δαφνί, Αθήνα, 2022· *Μέδουσα Αίθουσα Τέχνης (1979-2017)*, Μουσείο Μπενάκη, Αθήνα, 2022· 28^{ος} Πλοός, *Μικρασία 1922-2022 / Τό Πέρασμα*, Ίδρυμα Π.& Μ. Κυδωνιεύς, Άνδρος, 2022· *reality check*, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Δαφνί, Αθήνα, 2021· +9, Ιερά Οδός, Αθήνα, 2019· *Γαλλωνιστο προορισμοί κεφάλαιο II: κέλυφος // η πολιτική της ύπαρξης*, 15^ο Λύκειο Αθηνών, Κυψέλη, Αθήνα, 2018· *The art of artist statement*, Hellenic Museum Σικάγο, 2004· 3^η Διεθνής Μπιενάλε, Sharjah, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, 2001· *Αναζητήσεις, 1950-2000*, Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Ρέθυμνο· *Είμαστε Αλλού και πάμε Αλλού*, Αισχύλεια, 1998· *Αφιέρωμα Έλληνες Καλλιτέχνες 1960-1990*, 42^η Salon de Montrouge, Montrouze-Athènes, 1997. Ασχολείται διεξοδικά με την οπτική ή εικαστική διάσταση της γραφής και την διαλεκτική σχέση μεταξύ γραφής και ζωγραφικής. Το 2010, κυκλοφόρησε το βιβλίο της *Πού αρχίζει η Ζωγραφική; Πού αρχίζει η Γραφή;* Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Η **Michal Heiman** (she/her/hers) είναι εικαστικός, επιμελήτρια, θεωρητικός και ακτιβίστρια, ιδρύτρια του αρχείου *Photographer Unknown Archive* (1984). Το 1997, η Heiman παρουσίασε τη δουλειά της στην Documenta X του Κάσελ της Γερμανίας, όπου χειρίστηκε για πρώτη φορά το *Michal Heiman Test (M.H.T.) No. 1*. Το *Michal Heiman Test (M.H.T.) No. 2 – My Mother-in-Law – Test for Women*, παρουσιάστηκε στο Quimper της Γαλλίας το 1998, στο Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης της Πόλης Σαϊτάμα της Ιαπωνίας και στο Μουσείο Ludwig της Κολωνίας, Γερμανία. Το τρίτο τεστ, μια μεγάλη συσκευή μετάφρασης και θεραπευτικής διαδικασίας, παρουσιάστηκε στο Φεστιβάλ Acre Fringe το 2004. Το 2010, το *The Heiman Test – Experimental Diagnostics of Affinities (M.H.T.) No.4*, παρουσιάστηκε στο Van Abbemuseum, Eindhoven, Ολλανδία, και στο *Kunsthau Bregenz*, Αυστρία. Το 2008, η Heiman εγκαίνιασε την ατομική έκθεσή της *Attacks on Linking* στο Περίπτερο Helena Rubinstein του Τελ Αβίβ, όπου παρουσίασε μια νέα σειρά δουλειάς όπως το *Attacks on Linking: Scrolls, Do-Mino* και το *Book Spines*. Επίσης, αποκάτισσε τρεις ταινίες κινουμένων σχεδίων που ενεργοποιήθηκαν με φωτογραφίες (photo-activation animation films) καθώς και την ταινία *Father not Uncle (Freud/Katharina)* και την ταινία-διάλεξη *Through the Visual, A Tale of Art that Attacks Linking (1917-2008)* για τον βρετανό ψυχαναλυτή Wilfred Bion (1897-1979). Είναι επίσης γνωστή για τις επιτελεστικές της δράσεις και την κινηματογραφική της σειρά *Attacks on Linking* και *Daughtertype*, καθώς και για τα βίντεο και τις διαλέξεις της που βασίζονται σε μελέτες των ψυχαναλυτικών Sigmund Freud, D.W. Winnicott και του Michael Eigen. Οι μεγάλης κλίμακας

εγκαταστάσεις της Heiman έχουν εκτεθεί σε γνωστούς χώρους σε όλο τον κόσμο, όπως οι: Le Quartier, Quimper, Γαλλία· Εβραϊκό Μουσείο, Νέα Υόρκη, Αμερική· Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης, Πόλη της Σαϊτάμα, Ιαπωνία· Van Abbemuseum, Eindhoven, Ολλανδία· Μουσείο Ludwvig, Κολωνία, Γερμανία· Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Chongqing, Κίνα. Τα τελευταία χρόνια, η Heiman έχει επικεντρωθεί στην έρευνά της για ανώνυμες και περιθωριοποιημένες γυναίκες που νοσολογούνται σε άσυλα, ξεκινώντας από την ατομική έκθεση της *AP–Artist Proof, Asylum (The Dress, 1855–2017)*, στο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Herzliya, Ισραήλ. Η μεγάλη κλίμακα εγκατάσταση ενσωμάτωσε τη συμμετοχή και τη συμβολή των επισκεπτών στους οποίους τέθηκαν ερωτήματα σχετικά με την έννοια του δικαιώματος της επιστροφής/επανένταξης. Επίσης, παρουσίασε το έργο *Radical Link: A New Community of Women, 1855–2020* στο Αμερικανικό Πανεπιστημιακό Μουσείο στο Katzen Art Center, Ουάσιγκτον, DC, και το *Hearing* στο Αμερικανικό Εβραϊκό Πανεπιστήμιο στο Λος Άντζελες, Καλιφόρνια. Το 2022, παρουσίασε το *Traversing Time and Space* στη γκαλερί Redbase στο Σύνδνεϊ της Αυστραλίας και επίσης συμμετείχε στην ομαδική έκθεση *reality check κεφάλαιο II: inner sanctum*, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Δαφνί, Αθήνα, 2022. Η Heiman είναι η νικήτρια του Shpirlman International Prize for Excellence για την έρευνα στο πεδίο της φωτογραφίας, σε συνεργασία με το Μουσείο του Ισραήλ. Πρόσφατα, το Centre Pompidou στο Παρίσι συμπεριέλαβε στη μόνιμη συλλογή του την εγκατάσταση της Heiman με τίτλο *The Blind Triptych* (2022), η οποία παρουσιάζεται το 2023 στην ομαδική έκθεση *Corps à corps' Histoire(s) de la photographie*, Centre Pompidou, Παρίσι, Γαλλία. Το 2018, ίδρυσε τον κοινωφελή φορέα *An Academy of Her Own*, η οποία τάσσεται υπέρ της ισότητας των φύλων στα ακαδημαϊκά ιδρύματα τέχνης. Για πάνω από τρεις δεκαετίες, το έργο της προσφέρει εναλλακτικές θεματικές, αισθητικές και θεωρητικές παραμέτρους, συχνά υφασμένες στον ιστό της ψυχανάλυσης, της διάγνωσης και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η κριτική φωνή της μιλάει για παραμελημένες ιστορίες και τις οπτικές τους πτυχές, αναζητώντας τα κενά που ερμηνεύουν γνωστές και δυσνόητες δομές. Μέσα από πολλαπλές τεχνικές, τα θέματά της οραματίζονται την ψυχολογική κατάσταση των συγχωρευμένων και των μεταφορών στο χώρο και το χρόνο. Τα έργα της περιλαμβάνονται σε ιδιωτικές και δημόσιες συλλογές σε όλο τον κόσμο. Η Heiman είναι μέλος του Ινστιτούτου Σύγχρονης Ψυχανάλυσης του Τελ Αβίβ. Ζει και εργάζεται στο Τελ Αβίβ.

Το έργο της **Kiana Honarmand** (γεν.1988, Ιράν) ασχολείται με ζητήματα που σχετίζονται με την πολιτιστική της ταυτότητα, την παραβίαση των δικαιωμάτων των γυναικών στο Ιράν, τη λογοκρισία, την παρακολούθηση και τη δυτική αντίληψη για την ταυτότητα SWANA. Το 2012, η

Honarmand μετακόμισε στις Ηνωμένες Πολιτείες για να ακολουθήσει το μεταπτυχιακό της στις Καλές Τέχνες στο Penn State University. Το έργο της έχει εκτεθεί σε πολλούς χώρους στις Ηνωμένες Πολιτείες και διεθνώς, συμπεριλαμβανομένων των Moving Poets Novilla, Βερολίνο, Γερμανία· HAMZIANPOUR & KIA, Λος Άντζελες, Καλιφόρνια, ΗΠΑ· Κέντρο Τέχνης Εργοστασίου Τορπιλών, Αλεξάνδρεια, Βανκούβερ, Καναδάς· γκαλερί Woman Made, Σικάγο, Ιλινόις, ΗΠΑ· Μουσείο Παπλωμάτων και Υφασμάτων του Σαν Χοσέ, Σαν Χοσέ, Καλιφόρνια, ΗΠΑ· Νέο Μουσείο NUMU, Λος Γάτος, Καλιφόρνια· Root Division, Σαν Φρανσίσκο, Καλιφόρνια· γκαλερί Τέχνης Μπολίβαρ, Πανεπιστήμιο του Κεντάκι, Λέξινγκτον, ΗΠΑ· Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Μαρίν, Νοβάτο, Καλιφόρνια· γκαλερί Hub Robeson, Κρατικό Πανεπιστήμιο Penn, ΗΠΑ· Μουσείο Τέχνης Σαν Λουίς Ομπίσπο, Λουίς Ομπίσπο, Καλιφόρνια· Aggregate Space Gallery, Όκλαντ, Καλιφόρνια· The Galleries στο κολέγιο Τζορτζτάουν, ΗΠΑ· γκαλερί Rogers, Κολλέγιο Μπερίνα, Κεντάκι, ΗΠΑ· Μουσείο Μετάλλου, Μέμφις, ΗΠΑ· Sordoni Art Gallery, Πανεπιστήμιο Wilkes, Wilkes-Barre, Πενσυλβάνια, ΗΠΑ· γκαλερί Lite-Haus, Βερολίνο, Γερμανία. Ζει και εργάζεται στην Περιοχή του Κόλπου στην Καλιφόρνια.

Ο **Pushpakaran Kadappath** (γεν.1980, Velur, Kerala, Ινδία) απέκτησε μεταπτυχιακό δίπλωμα καλών τεχνών (MFA) στη ζωγραφική από το Κολλέγιο Μουσικής και Καλών Τεχνών R.L.V της Ινδίας (2008) και πτυχίο ζωγραφικής από το Πανεπιστήμιο Sree Sankaracharya της Σανσκρικής, Ινδία (2005). Έχει λάβει το διάσημο βραβείο του Ιδρύματος Pollock - Krasner στη Νέα Υόρκη (2014) και του ερευνητικού βραβείου Lalit Kala Akademi για νέους καλλιτέχνες, στην Ινδία (2011). Έχει συμμετάσχει σε πολλές εκθέσεις στην Ινδία και στο εξωτερικό. Το έργο του έχει παρουσιαστεί σε πολλές εκθέσεις όπως: World Art Dubai (ατομική), World Trade Centre, Ντουμπάι, ΗΑΕ, 2022· *TransCultural Exchange's Hellow World Exhibition*, Βοστώνη, ΗΠΑ, 2022· *Young Hope Exhibition*, D31 Gallery, Doncaster, Αγγλία, 2022· *Emerging Indian Artists 2019*, Joyess Art Gallery, Hyderabad, Ινδία, 2019· *New Beginning*, The Art, Alwarpet, Chennai, Ινδία, 2018· David Hall Art Gallery (ατομική έκθεση), Fort Kochi, Ινδία, 2017· 1st National Exhibition of Art, Karnataka Lalitha Kala Academy, Karnataka Chitrakala Parishath, Bengaluru, Ινδία, 2017· 2014 International Mail Art Exhibition, Αλεξάνδρεια, Αίγυπτος, 2014· First-class Mail Art Exhibition, Port City Gallery, Πόρτλαντ, ΗΠΑ, 2014· International Mail Art Salon, Τέξας, ΗΠΑ, 2014· INTERNODE, Venkatappa Art Gallery, Bengaluru, Ινδία, 2013· the Research grand awardees' show, Lalit Kala Akademi Regional Centre, Chennai, Ινδία, 2012. Ζει και εργάζεται στην Thrissur, Kerala, Ινδία.

Η **Αννίτα Καλημέρη** (γεν.1960, Αθήνα) στα εφηβικά της χρόνια πήρε μαθήματα σχεδίου και σύνθεσης, με σκοπό την εισαγωγή της στην Σχολή Καλών Τεχνών. Τελικά βρέθηκε στην Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Αθήνας, από όπου αποφοίτησε με άριστα το 1983. Το 1985, έγινε δεκτή στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας και ξεκίνησε τις σπουδές της, τις οποίες για οικογενειακούς λόγους, αναγκάστηκε να εγκαταλείψει πριν την απόκτηση πτυχίου, συνεχίζοντας όμως να ασχολείται με την ζωγραφική επαγγελματικά. Λίγο αργότερα, η ζωγραφική έγινε η αποκλειστική επαγγελματική της απασχόληση. Τα πρώτα χρόνια αφιερώθηκε στην εφαρμοσμένη ζωγραφική τόσο μεγάλων αντικειμένων όσο και με την τοιογραφία. Τοιογραφίες της βρίσκονται σε διάφορους χώρους της Αθήνας, ιδιωτικούς και δημόσιους. Πριν 15 χρόνια αφιερώθηκε αποκλειστικά στην προσωπική της ζωγραφική. Έκτοτε, έχει κάνει πέντε ατομικές εκθέσεις και έχει πάρει μέρος σε πολλές ομαδικές, καθώς και στις Art Athina 2019, 2020 και 2021. Έργα της βρίσκονται σε διάφορες ιδιωτικές συλλογές. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Η **Μαριάννα Κωνσταντή** (γεν.1977, Πάφος, Κύπρος) απέκτησε μεταπτυχιακό στις Καλές Τέχνες από το Central Saint Martin's College of Art & Design (2001) και Πτυχίο Καλών Τεχνών από το Middlesex University στο Λονδίνο (1999). Μετά την αποφοίτησή της, εκθέτει και παρουσιάζει τη δουλειά της στην Κύπρο και ευρύτερα. Η Κωνσταντή, ασχολείται κυρίως με τη Φωτογραφία, την εγκατάσταση, και την εφήμερη συνθήκη. Εκθέσεις της περιλαμβάνουν: *Shifting Identities --A tale of Dissolving Narratives*, Αρχοντικό Χατζηγεωργάκη Κορνέσιου, Εθνολογικό Μουσείο, Λευκωσία, Κύπρος, 2022· 5^η Μπιενάλε Ιερουσαλήμ, *Four square cubits*, Ισραήλ, 2021· *PublicNature - PrivateCulture*, Πάφος, Κύπρος, 2019· *Art Stories Art Secrets*, RUN ON ART, Hellenic Centre, Λονδίνο, Αγγλία, 2019· *Δοχείο @ Περιεχόμενο*, Biennale Λάρνακας, Μουσείο Πιερίδη, Κύπρος, 2019· *Πορτρέτα: Αύρα Ζωής και Θανάτου*, Ίδρυμα Ευαγόρα και Καθλίν Λάνιτη, Λεμεσός, Κύπρος, 2018· *Πλόνητες*, Πολιτιστική Πρωτεύουσά της Ευρώπης Πάφος 2017, Πάφος, 2017· *Ars Moriendi*, Σπίτι της Κύπρου, Αθήνα, 2016· *Νύφες*, Λεβέντειο Μουσείο, Λευκωσία, Κύπρος, 2016· *Από την αίσθηση στη νόηση: Η νεκρή Φύση στο Έργο Κύπριων Καλλιτεχνών*, Ίδρυμα Ευαγόρα και Καθλίν Λάνιτη, Λεμεσός, 2015· *εις το Κολόσσιον και εις τα Καστελλία*, φρούριο Κολοσσίου, Λεμεσός, 2015· *Recto/Verso: από το Βυζάντιο στη σύγχρονη τέχνη*, Ίδρυμα Ευαγόρα και Καθλίν Λάνιτη, Λεμεσός, 2015· *Καλλιέργειες και Θεραπείες: από την Κυπριακή Αρχαιότητα έως την Σύγχρονη Κυπριακή τέχνη*, εκκλησίες Τίμου Σταυρού και Παναγίας Καθολικής, Πελένδρι, Κύπρος, 2014· Shingle 22J Μπιενάλε, Άντζιο, Νετούνο, Ιταλία,

2013· *Rebirth day*, Michelangelo Pistoletto foundation, Μουσείο του Λούβρου, Παρίσι, Γαλλία, 2012· *InSite*, Αρχαιολογικοί χώροι Νέα Πάφος, 2012· Τριενάλε, Οσάκα, Ιαπωνία, 2011· *Φωτογραφικές Αναπολήσεις*, γκαλερί Διάτοπος, Λευκωσία, 2011· 2^η Μπιενάλε Πεκίνου, Κίνα, 2005· 22^η Μπιενάλε Αλεξάνδρεια, Αίγυπτος, 2003. Έργα της περιλαμβάνονται σε δημόσιες και ιδιωτικές συλλογές: *Sense of Place*, Διεθνής Αερολιμένας Πάφου· *The Cementography Project*, Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης Πάφος 2017· Κρατική συλλογή Σύγχρονης Τέχνης, Λευκωσία, Κύπρος. Ζει και εργάζεται στην Πάφο.

Η **Μαρία Λοϊζίδου** είναι εικαστικός, έχει σπουδάσει στη Λυών. Συμμετείχε σε πολλές εκθέσεις (*Dream On*, NEON, 2022· *Portals*, NEON, 2021· *Documenta 14*, 2017· Μπιενάλε Βενετίας, εθνική συμμετοχή της Κύπρου, Arsenal 1986, και Αρχιτεκτονικής· εθνική ομαδική συμμετοχή της Κύπρου και της Ελλάδας, 2016, 2006, 2004). Πραγματοποίησε εγκαταστάσεις σε δημόσιους χώρους (Κεραμεικός Αθήνα, Φάτιμα, Πορτογαλία, Futuroscoope, Πουατιέ) και έδωσε διαλέξεις σε διάφορα ιδρύματα. Συνεργάζεται με μουσεία (MAMC, Musée d'art moderne et contemporain, Saint Etienne, Musée des Beaux Arts de Lyon, Γαλλία, Μουσείο Μπενάκη, Αθήνα, ΕΜΣΤ, Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Αθήνα, Sungkok Museum, Σεούλ, Ν. Κορέα, Bozar, Palais des Beaux-Arts, Βρυξέλλες, Βέλγιο), επαναπροσδιορίζοντας την δουλειά της και εμπλουτίζοντας την με κοινωνικοπολιτικές πτυχές, δίνοντας έμφαση στη «δύναμη της ευθραυστότητας». Χρησιμοποιεί υλικά, κυρίως την κλωστή, αλλά αναφέρεται και πέραν της υλικότητας στη φωτογραφία και το video. Η συνεργασία της με την AA & U For Architecture, Art and Urbanism της επιτρέπει να εστιάζει σε ανάλογα θέματα διεπιστημονικού επιπέδου. Ζει και εργάζεται στη Λευκωσία.

Η **Ηλιοδώρα Μαργέλλου** (γεν.1985, Μινεάπολη, ΗΠΑ) αποφοίτησε από το Πανεπιστήμιο Yale το 2006 με πτυχίο στην Τέχνη (BA in Art) και αργότερα εργάστηκε στο στούντιο του Peter Halley. Επέκτεινε την καλλιτεχνική της πρακτική με σπουδές φωτογραφίας και χαρακτηριστική στο Columbia School of Arts και σχεδίου στην Ακαδημία Καλών Τεχνών του Σάλτσμπουργκ της Αυστρίας. Επιλεγμένες ατομικές εκθέσεις περιλαμβάνουν: *Histonas (Room of Webs)*, γκαλερί Δυο Χωριά Ακρόπολη, Αθήνα· *Fragments of Transparencies*, Baert Gallery, Λος Άντζελες, ΗΠΑ· *Bedroom Situation (Up in the Air)*, Enter, γκαλερί Δύο Χωριά, Κοπεγχάγη, Δανία· *One Sun for All*, γκαλερί Δύο Χωριά, Μύκονος· *Francesca Gabbiani | Iliodora Margellos*, Baert Gallery, Λος Άντζελες· Άτιτλο, a.antonoπουλου.art, Αθήνα· *Fovea*, a.antonoπουλου.art, Αθήνα. Επιλεγμένες ομαδικές εκθέσεις περιλαμβάνουν: *Now Women*, Φουγάρο, Ναύπλιο· *(Home) Situation Afloat*, Frieze LA, Baert Gallery, Λος Άντζελες, ΗΠΑ·

Tyranny: A Modern Intimacy, 61° Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης στο The Project Gallery, Αθήνα· Θερινή Ομαδική Έκθεση, Baert Gallery, Λος Άντζελες· *Notions of Female Leadership*, γκαλερί Δύο Χωριά & Art Virtual Online, Αθήνα· *Future Fair*, γκαλερί Δύο Χωριά, Online έκδοση Artsy· *Omega to Alpha*, Μουσείο Νεότερου Ελληνικού Πολιτισμού, Λουτρό των Αέρηδων, Αθήνα. Η δουλειά της έχει παρουσιαστεί στο τεύχος των Financial Times 'How To Spend It' τον Σεπτέμβριο του 2020. Το 2021, κέρδισε το Finalist Prize του Ruya Maps στην ανοιχτή πρόσκληση *Spirit Issue of Creative Cities Project*, Αθήνα. Η Μαργέλλου διερευνά συναισθήματα και εμπειρίες, μέσα από μορφές, υλικά και χρώματα, αφαιρώντας και αναδομώντας υβριδικά σύνθετα, μέσα από αναλογικά παραδείγματα ενός μεταψηφιακού τρόπου σκέψης. Παρουσιάζοντας χειροποίητα κεντήματα, φιλοτεκνημένα από ποικίλα υλικά, όπως νήματα, κλωστές, κορδόνια και γυάλινες χάντρες σε μεταλλικές επιφάνειες, η καλλιτέχνης σχεδιάζει ένα σύμπαν γεμάτο επιθυμίες, το οποίο συντίθεται ακριβώς για να καλωσορίσει την ετερότητα στη ζωή μας. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Η προσωπική ιστορία της **Δέποινας Μειμάρογλου** (γεννήθηκε το 1944 και μεγάλωσε στην Αίγυπτο) συνετέλεσε στη διαμόρφωση των προτεραιοτήτων της και επηρέασε τις καλλιτεχνικές αλλά κυρίως τις ανθρώπινες επιλογές της. Το 1966, μετά την ολοκλήρωση των εικαστικών της σπουδών πάνω στη ζωγραφική, τη λογογραφία και γραφικές τέχνες (N.D.D.) στο *Kent Institute of Art and Design*, Maidstone, Kent στην Αγγλία, και κυρίως λόγω των πολιτικών γεγονότων που λάμβαναν τότε χώρα στην Αίγυπτο, εγκαταστάθηκε στην Αθήνα και ξεκίνησε τη δεκάχρονη θητεία της στη διαφήμιση ως γραφίστας και στη συνέχεια ως art director. Από τα τέλη του '70, έχει αφοσιωθεί αποκλειστικά στο έργο της. Από το 1981 ως σήμερα, έργα της έχουν παρουσιαστεί σε περισσότερες από 30 ατομικές και πολλές ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό μεταξύ των οποίων: *reality check*, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Δαφνί, Αθήνα, 2021· *[α]γνωστοί προορισμοί κεφάλαιο III: επανασύνδεση ---μια δεύτερη ευκαιρία*, Κυψέλη, Αθήνα, 2019· +9, Ιερά Οδός, Αθήνα, 2019· *[α]γνωστοί προορισμοί κεφάλαιο II: κέλυφος // η πολιτική της ύπαρξης*, 15° Λύκειο Αθηνών, Κυψέλη, Αθήνα, 2018· *[α]γνωστοί προορισμοί*, κεφάλαιο I, πρώην οικία Ζαρίφη, Κυψέλη, Αθήνα, 2017· Pyramid Atlantic Art Centre, Washington DC· John Jay College of Criminal Justice/CUNY, Νέα Υόρκη· Columbia College, Σικάγο· Fondazione Mudima, Μιλάνο· Maison Européenne de la Photographie, Παρίσι, και άλλες εκθέσεις στο Τορόντο, Τσεχία, Λονδίνο και τη Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας στην Αίγυπτο. Συμμετείχε στη 2^η Μπιενάλε της Θεσσαλονίκης και την Women's International Biennale / Incheon στη Νότιο Κορέα

το 2009. Από τα μέσα της δεκαετίας του '90, η δουλειά της έχει παρουσιαστεί επανειλημμένα σε σημαντικές εκθέσεις και συνέδρια τέχνης κυρίως στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και η ίδια έχει προσκληθεί επανειλημμένα σε σεμινάρια και residencies σε αμερικανικά πανεπιστήμια και ιδρύματα, καθώς και στο Quito University του Εκουαδόρ, και το Richmond American College στο Λονδίνο και τελευταίως τον Δεκέμβριο του 2017 στο MEU (Middle East University) στο Αμμάν της Ιορδανίας. Σειρές έργων της περιλαμβάνονται σε σημαντικές συλλογές πανεπιστημίων στις ΗΠΑ και μουσείων στην Ελλάδα (Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης / Θεσσαλονίκη, Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Ρεθύμνου, Συλλογή Πορταλάκη) καθώς και ιδιωτικές συλλογές. Η εικαστική πρακτική της σήμερα περιλαμβάνει φωτογραφία, βίντεο, εγκαταστάσεις μικτών τεχνικών στο χώρο, τυπώματα καθώς και ένα σημαντικό αριθμό artists books. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Η **Στέλλα Μελετοπούλου** (γεν.1964, Αθήνα) σπούδασε σχέδιο και εικονογράφηση στην ESAG Penninghen και στην Academie Charpentier στο Παρίσι (1983-87). Στη συνέχεια, εργάστηκε ως εικονογράφος στην Αθήνα. Σπούδασε ζωγραφική στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας με καθηγητές τους Ζ. Αρβανίτη και Α. Αντωνόπουλο, γλυπτική με τον Ν. Τρανό και αγιογραφία με Π. Σάμιο (2002-8). Προτάθηκε δυο φορές για υποτροφία και αποφοίτησε με άριστα. Έχει πραγματοποιήσει έξι ατομικές εκθέσεις: *Καταβολές*, γκαλερί Σκουφά, Αθήνα, 2022· *Modern Aesthetics*, γκαλερί Αστρολάβος, Αθήνα, 2009· *Ανθρωπογεωγραφίες*, γκαλερί Nitra, Θεσσαλονίκη, 2011· *Αόρατα νήματα*, γκαλερί Σκουφά, Αθήνα, 2016· *Papers scissors on the rocks*, TWOS concept store, Πάρος, 2018· *Παιχνίδια νημάτων*, γκαλερί Karouzou, Ζυρίχη, Ελβετία, 2018. Έχει λάβει μέρος σε περισσότερες από 50 ομαδικές εκθέσεις σε Ελλάδα, Γαλλία, Τουρκία και Ελβετία, μεταξύ των οποίων οι: *reality check κεφάλαιο II: inner sanctum*, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Δαφνί, Αθήνα, 2022· *Art Score*, Βασιλεία, Ελβετία, 2018· *A heap of broken images where the sun beats*, Aegean Center, Πάρος, 2018· *Salon des Indépendants*, Grand Palais, Παρίσι, Γαλλία, 2012· Σισμανόγλειο Μέγαρο και Θεολογική Σχολή της Χάλκης, Κωνσταντινούπολη, 2010· Art Athina 2021 και 2019. Ασχολείται κυρίως με αφαιρετική ζωγραφική ενώ από το 2016 έχει εντάξει στη δουλειά της τρισδιάστατα επιτοίχια έργα με νήματα και συμβολικά στοιχεία, αναπτύσσοντας και εξελίσσοντας μια προσωπική, σημειολογική έκφραση. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Ο **Μανώλης Μπαμπούσης** (γεν.1950, Αθήνα) σπούδασε αρχιτεκτονική στο Πανεπιστήμιο Φλωρεντίας (1968-75) με καθηγητή τον Α. Natalini, ιδρυτικό μέλος του Superstudio, και συμμετείχε στο πρόγραμμα αναστηλώσεων του

Διεθνούς Κέντρου Συντήρησης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Unesco, (I.C.C.R.O.M) στη Ρώμη. Ως αρχιτέκτονας έχει εργασθεί στον ΟΣΚ (Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων). Από το 1973, χρησιμοποιεί στο έργο του εκτυπώσεις και βίντεο, προβλεπόμενα φωτογραφικά, σχέδια και εγκαταστάσεις. Το 2003, το Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (ΕΜΣΤ) πραγματοποίησε την πρώτη έκθεση σύγχρονης φωτογραφίας με την αναδρομική έκθεση: *Μανώλης Μπαμπούσης 1973-2003*. Τα έργα του προσεγγίζουν κριτικά την καταστροφή του περιβάλλοντος, την κατάθλιψη των διαρκών τραυματισμών, την παγκοσμιοποιημένη άυλη οικονομία, τους θεσμούς ακόμα και της τέχνης. Με τη φωτογραφική εικόνα, τα σχέδια, τα ποιήματά και τις εγκαταστάσεις του, σχολιάζει την κοινωνική, πολιτική και την καλλιτεχνική πραγματικότητα, τη ξύλινη γλώσσα με μια καυστική χροιά, προτείνοντας συχνά την ουτοπία ως καθημερινή πραγματικότητα. Το 1999, θεμελίωσε το Φωτογραφικό Εργαστήριο της ΑΣΚΤ ενώ δίδαξε και στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών, Ψηφιακές Μορφές Τέχνης τις Διαδρομές της Φωτογραφίας στη Σύγχρονη Τέχνη. Το 2011, ως αντιπρόεδρος και αρχιτέκτονας, μελέτησε, σχεδίασε, οργάνωσε και επέβλεψε τη μετατροπή του πάρκινγκ της ΑΣΚΤ σε κήπο. Το 2013, παραιτήθηκε από τη θέση του τακτικού καθηγητή της ΑΣΚΤ. Από το 1994 έως το 2017, ήταν σταθερά διπλά στον Γιάννη Κουνελλη, στενό φίλο και συνεργάτη του, συμβάλλοντας με την προσωπική του ματιά στην ερμηνεία του έργου του. Το έργο του Μανώλη Μπαμπούση έχει παρουσιαστεί σε πολυάριθμες ατομικές και ομαδικές εκθέσεις σε Μουσεία και χώρους τέχνης, όπως Αίθουσα Νίκος Κεσσανλής, ΑΣΚΤ, Αθήνα, 2022· Μουσείο Μπενάκη, Αθήνα, 2011· (CAMEC), La Sprezia, Ιταλία, 2006· ΜΜΣΤ, Θεσσαλονίκη, 2003· Κέντρο Σύγχρονης τέχνης Ιλεάννα Τούντα Αθήνα, 1999-2019· Galleria Nazionale d'Arte Moderna e Contemporanea, Ρώμη, Ιταλία, 2018· Η συλλογή του ΕΜΣΤ, Documenta14, Fridericianum, Κάσελ, Γερμανία, 2017. Έργα του ανήκουν σε σημαντικές δημόσιες και ιδιωτικές συλλογές. Πλήθος μονογραφιών, λευκωμάτων και ποιητικών συλλογών του έχουν εκδοθεί από εκδόσεις και χώρους τέχνης όπως: Εξάντας, Μπάστας, Πλέσσας, Futura, Σμιλη, Ε.Μ.Σ.Τ., Μουσείο Μπενάκη, Camec, Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Ιλεάνα Τούντα κ.ά. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Η **Εύα Νάθενα** (γεν. Κρήτη) σπούδασε στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών, ζωγραφική με τον Χρ. Μπότσογλου και σκηνογραφία με τον Γ. Ζιάκα. Διετέλεσε βοηθός του Δ. Φωτόπουλου στον κινηματογράφο και το θέατρο. Έχει σχεδιάσει σκηνικά και κοστούμια για περισσότερες από 100 θεατρικές παραστάσεις σε έργα των Φασμπίντερ, Μπέκετ, Στρίντμπεργκ, Σαίξπηρ, Πίντερ και άλλων, όπως επίσης και συγγραφέων του αρχαίου δράματος στην Επίδαυρο και σε άλλα αρχαία θέατρα. Έχει συνεργαστεί με σκηνοθέτες όπως

Δ. Λιγνάδης, Γ. Μικαηλίδης, Μ. Λυμπεροπούλου, Γ. Κιμούλης, Β. Θεοδωρόπουλος, Σ. Λιβαθινός, Ν. Μαστοράκης, Δ. Κουρτάκης, Κ. Αρβανιτάκης, Γ. Κακλέας, Ρ. Πατεράκη και άλλους, αποσπώντας πολλά θεατρικά βραβεία. Έχει εργαστεί για 12 κινηματογραφικές ταινίες, ενώ βραβεύεται τρεις φορές με το Κρατικό Βραβείο Ενδυματολογίας για τις *Θεατρίνες* του Π. Πορτοκαλάκη, τις *Νύφες* του Π. Βούλγαρη και το *URANIYA* του Κ. Καπάκα. Συνεργάστηκε επίσης με τον Κώστα Γαβρά στην παράσταση "ALL AROUND IS LIGHT" που παρουσιάστηκε στη Metropolitan Opera της Νέας Υόρκης. Το 2022, σκηνοθέτησε τη μικρού μήκους ταινία «Αντιγόνη» και αυτή τη στιγμή ολοκληρώνει την πρώτη της ταινία μεγάλου μήκους με τίτλο «Φόνισσα». Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Ο **Θεόδωρος Νούτσος** (γεν.1965, Σκιάθος) είναι αυτοδίδακτος καλλιτέχνης με ένα ευρύ φάσμα που καλύπτει τη ζωγραφική, τις κατασκευές και τις εγκαταστάσεις. Ατομικές εκθέσεις περιλαμβάνουν: *Private Space*, Spiegelgasse 1010, Βιέννη, Αυστρία, 2014· Κέντρο Τέχνης Giorgio de Chirico, Βόλος, 2013· Πολιτιστικό Κέντρο Μπούρτζι, Σκιάθος, 2012· γκαλερί Αλέξανδρος Σιάμος, Σκιάθος. Η δουλειά του έχει παρουσιαστεί σε διάφορες ομαδικές εκθέσεις όπως: RedD gallery, Χανιά, Κρήτη, 2022· The Breeder gallery, Silent Auction, 2021· Envriridis gallery, Αθήνα, 2018· Envriridis gallery, Μύκονος, 2018· Μ. Μερκούρη Κέντρο Τέχνης, Αθήνα, 2017· Ζάππειο Μέγαρο, UNESCO, Αθήνα. Έργα του βρίσκονται στη συλλογή της Sparkasse Bank στο Graz και σε συλλογές στην Ελλάδα, Αυστρία, Νορβηγία, Ηνωμένο Βασίλειο, Τουρκία, Ουκρανία, Γαλλία, Ελβετία και Αμερική. Ζει και εργάζεται μεταξύ Αθηνών, Βιέννης και Σκιάθου.

Η **Sandra Osborne** (γεν.1959, Σαν Φρανσίσκο, Καλιφόρνια) είναι εικαστικός με έδρα τη Νέα Υόρκη και πρώην δικηγόρος. Έλαβε πτυχίο (BA) στην Ιστορία της Τέχνης από το Πανεπιστήμιο της Ουάσιγκτον, Σιάτλ, το 1982. Έλαβε το πτυχίο νομικής (JD) από το Πανεπιστήμιο του Σιάτλ το 1985 και άσκησε τη δικηγορία στην Καλιφόρνια από το 1985 έως το 2005. Αυτή η εμπειρία συνεχίζει να τροφοδοτεί το ενδιαφέρον της για τα συστήματα γνώσης, αρχείων, αφήγησης και μνήμης. Στη συνέχεια παρακολούθησε μαθήματα σύγχρονης ιστορίας της τέχνης, ζωγραφικής και κεραμικής στο California College of the Arts και στο San Francisco Art Institute, λαμβάνοντας τελικά MFA στη γλυπτική από το Ινστιτούτο Τέχνης του Σαν Φρανσίσκο το 2012, όπου έλαβε το βραβείο Dennis Patrick Gallagher για την αριστεία στην κεραμική γλυπτική. Της απονεμήθηκε το Affiliate Artist residency στο Headlands Center for the Arts το 2014-15 και της χορηγήθηκαν residencies στο Vermont Studio Center, Johnson, Vermont, Καναδάς, 2014 και στο I-Park Foundation, East Haddam, Connecticut, ΗΠΑ, 2013. Επιλεγμένες ομαδικές

εκθέσεις περιλαμβάνουν: [is]land of dreams, Κέντρο Φιλοξενίας Καλλιτεχνών Κυκλάδων, Πάρος, 2022· *Αναγνώριση*, Headlands Center for the Arts, Sausalito, Καλιφόρνια, ΗΠΑ, 2014· *As Here Is To There*, Savernack Street Gallery, Σαν Φρανσίσκο, ΗΠΑ, 2013· *Matter!* de Young Μουσείο, Σαν Φρανσίσκο, 2012· *Summer*, Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Marin, Novato, Καλιφόρνια, 2012· *Proof*, Southern Exposure, Σαν Φρανσίσκο, 2011. Ατομικές εκθέσεις περιλαμβάνουν τις: *Dead Letter*, FIELD Contemporary, Βανκούβερ της Βρετανικής Κολομβίας, Καναδάς, 2014; *The History of the Sea*, Hatch Gallery, Όκλαντ, Καλιφόρνια, 2012. Το 2016, παρουσίασε μια μεγάλης κλίμακας εγκατάσταση γλυπτικής πορσελάνης σε δημόσιο χώρο, *The History of Trees*, στην έκθεση *Digital Nature* στο Λος Άντζελες της Καλιφόρνια, μέρος του project *Natural Discourse*. Η Osborne μετακόμισε πρόσφατα από το Σαν Φρανσίσκο στο Germantown της Νέας Υόρκης, όπου ζει και εργάζεται.

Η **Αλεξάνδρα (Αντα) Πετρανάκη** (γεν.1967, Αθήνα) μετά από σπουδές στην ακτινοτεχνολογία και στα παιδαγωγικά, σπούδασε ζωγραφική στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών Αθήνας με Καθηγητές τους Τρ. Πατρασκιδή και Γ. Καζάζη και παρακολούθησε γλυπτική στο εργαστήριο του Ν. Τρανού. Αποφοίτησε με υποτροφία το 2015 από την ΑΣΚΤ και το 2018 από το διετές Μεταπτυχιακό Εικαστικών Τεχνών της ΑΣΚΤ. Από τον Οκτώβριο του 2020, είναι υποψήφια διδάκτωρ της ίδιας Σχολής με επιβλέποντα καθηγητή τον Β. Βλασταρά. Έχει κάνει έξι ατομικές εκθέσεις/παρουσιάσεις και έχει συμμετάσχει σε περισσότερες από 40 ομαδικές εκθέσεις και δράσεις σε Ελλάδα και εξωτερικό όπως οι: *reality check*, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Δαφνί, Αθήνα, 2021· *Απολογητικό*, Gallery Genesis, Αθήνα, 2020· *Transmission grecque*, Arponia Centre de l'art Παρίσι, Γαλλία, 2020· *Contemporary Venice* 2019, Βενετία, Ιταλία, 2019· *Platforms Project*, Αθήνα, 2019· *Caritas Romana/15 πράξεις αφοσίωσης*, Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, 2018· *Art Thessaloniki*, Θεσσαλονίκη, 2018· *Open Studio* 2017· *Documenta14*, Αθήνα, 2017· *4th International Festival Back to Athens*, Cheapart, Αθήνα, 2016· *Biennale της Πράγας*, Πράγα, Τσεχία, 2015· *Μπιενάλε της Αθήνας*, Αθήνα, 2015· *Art Athina*, Αθήνα, 2015· *Μεθύστερη δράση: διασκευές του καλλιτεχνικού ριζοσπαστισμού*, Ινστιτούτο Σύγχρονης Ελληνικής Τέχνης (ΙΣΕΤ) Αθήνα, 2015. Η Πετρανάκη επικεντρώνει τη δουλειά της κυρίως στην δημιουργία πολυαισθητηριακών εγκαταστάσεων μεγάλης κλίμακας. Χαρακτηριστικά των έργων της αποτελούν η διερεύνηση της φιλοσοφικής σκέψης, η τέχνη αρχείου καθώς και προβληματικές γύρω από το ακατάληπτο των αναμνήσεων, την έμφυλη ταυτότητα, το μαύρο/σκοτεινό και την αίσθησή του. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Η **Λία Πέτρου** (γεν.1978, Κρήτη) σπούδασε Καλές Τέχνες στο Chelsea College of Art and Design, στο Central St. Martins College of Art και στο Royal College of Art του Λονδίνου. Είναι υποψήφια διδάκτορας της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών. Από το 2003-4, συμμετείχε στο ερευνητικό πρόγραμμα CCA Kitakyushu στην Ιαπωνία, σε προγράμματα artist-in-residence στο Cite International des Arts, Παρίσι, Γαλλία· στο Galichnik, Σκόπια, Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας· στο ArtAmar, Κρήτη· στον Πύργο Λεωνιδίου, Πελοπόννησος και στο NAHR, Ιταλικές Άλπεις, Ιταλία. Έχει λάβει υποτροφίες από το Κοινωνοφές Ίδρυμα Αλέξανδρος Σ. Ονώσης, το Royal College of Art, Λονδίνο, Αγγλία, και το CCA Kitakyushu, Ιαπωνία. Έχει κερδίσει το 2^ο βραβείο του Ιδρύματος Πάννη και Ζωής Σπυρόπουλου, Αθήνα καθώς και τα βραβεία Passwort 3 του Zeicheninstitut, Κάσελ, Γερμανία, και ACAA studio spaces, Λονδίνο. Το έργο της έχει εκτεθεί στην Ελλάδα και το εξωτερικό, σε δύο ατομικές και μεγάλο αριθμό ομαδικών εκθέσεων, αναφέρονται επιλεκτικά: *Rema Incognita*, Αθήνα, 2023· *Supermarket*, Στοκχόλμη, Σουηδία, 2023· *Escapism in Athens*, Αθήνα, 2023· *Weaving The Future IV*, Maison Grecque, Παρίσι, Γαλλία, 2022· *1821*, Visual of a Revolution, Πολεμικό Μουσείο, Αθήνα, 2021· *2 Decades +*, Spyropoulos Awards, Μουσείο Βορρέ, Παιανία, Αθήνα, 2017· *Orientalism*, Kunsttempel, Κάσελ, Γερμανία, 2017· *Password 3*, Zeichen Institut, Κάσελ, 2014· *A Space in 500 Pieces*, Multimedia Center Mala Stanica, Σκόπια, 2012· *A Space in 300 Pieces*, Arcade EAP, Λευκωσία, Κύπρος, 2010· *Intrude Art and Life* 366, Zendai MOMA Museum, Σαγκάι, Κίνα, 2008· *Love Difference Ice Cream And Sweets as Cultural Passports*, La Spezia, Ιταλία, 2008· *Karaoke Poetry Bar*, Αθήνα, 2007· *Nightcomers*, 10^η Μπιενάλε Κωνσταντινούπολης, Τουρκία, 2007· *The Scarecrow*, Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης Αβέρωφ, Μέτσοβο, 2006. Η πρακτική της αφορά ερμηνείες που έχουν οριστέ γεωγραφικά, όπως η αντίληψη του χώρου, του χρόνου, της κίνησης και του λόγου. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Η **Pipilotti Rist** (γεν.1962, Grabs, Ελβετία) σπούδασε εμπορική τέχνη, εικονογράφηση και φωτογραφία στο Ινστιτούτο Εφαρμοσμένων Τεχνών της Βιέννης στην Αυστρία (1982-86) και οπτικοακουστικές επικοινωνίες (βίντεο) στη Σχολή Σχεδίου στην Βασιλεία της Ελβετίας, με καθηγητή τον R. Pulfer (1986-88). Από το 1986, εργάζεται σε έργα και εγκαταστάσεις βίντεο / ήχου freestyle και ως ελεύθερη επαγγελματίας - χειρίστρια γραφικών υπολογιστών σε διάφορα βιομηχανικά στούντιο για βίντεο (1987-94). Υπήρξε μέλος του μουσικού συγκροτήματος *Les Reines Prochaines* με συναυλίες, παραστάσεις και LP / CDs (1988-94). Μεταξύ του 2002 και 2003, ήταν επισκέπτρια καθηγήτρια στο UCLA, Λος Άντζελες, Καλιφόρνια. Η Rist έχει παρουσιάσει πάνω από 115 ατομικές εκθέσεις παγκοσμίως, μεταξύ των οποίων είναι: *Pipilotti Rist: Pixel Forest and Worry Will Vanish*,

MFAH Museum of Fine Arts Houston, Houston TX M+, ΗΠΑ, 2023; *Your Brain to Me, My Brain to You*, National Museum of Qatar, Ντόχα, Κατάρ, 2022· *Pipilotti Rist: Your Eye Is My Island*, Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Κυότο, Ιαπωνία (travelling exhibition), 2021· *Big Heartedness, Be My Neighbor*, The Geffen Contemporary at MOCA, Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης MOCA, Λος Άντζελες, Καλιφόρνια; *Pipilotti Rist. Near Focus*, Vleeshal, Middelburg, Ολλανδία, 2020· *Pipilotti Rist*, MCA Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Αυστραλίας, Σίδνεϊ, Αυστραλία, 2017· *Pipilotti Rist: Pixel Forest and Worry Will Vanish*, MFA Μουσείο Καλών Τεχνών Χιούστον, Χιούστον Τέξας, 2017· *Pixel Forest*, New Museum, Νέα Υόρκη, 2016· *Pipilotti Rist - Spear to heaven!*, LEEUM Μουσείο Τέχνης Samsung, Σεούλ, Νότια Κορέα, 2012· *EyeBall Massage*, Hayward Gallery, Λονδίνο, Αγγλία (travelling exhibition), 2011· *MOT Collection Special Feature: Pipilotti Rist*, Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης του Τόκιο, Ιαπωνία, 2010· *Pipilotti Rist. Partit amistos - sentiments electònics*, Fundació Joan Miró / Centre Cultura Caixa Girona Fontana d'Or, Βαρκελώνη / Τζιρόνα, Ισπανία, 2010· *Elixir*, Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης ΚΙΑΣΜΑ, Ελαίικη, Φινλανδία, (travelling exhibition), 2009· *A la belle étoile*, Centre Pompidou, Παρίσι, Γαλλία, 2007· *San Stae Church*, Μπιενάλε της Βενετίας / Swiss Federal Office of Culture BAK, Andreas Münch & Urs Staub, Βενετία, Ιταλία, 2005· *Stir Heart, Rinse Heart*, SFMOMA Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης του Σαν Φρανσίσκο, Καλιφόρνια, 2004· *Apricots Along the Streets*, Museo Nacional de Arte Reina Sofia, Μαδρίτη, Ισπανία, 2001· *Vision of the Body in Fashion*, The Met, Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης του Κυότο, Ιαπωνία, 1999· *The Social Life of Roses. Or Why I'm Never Sad, with Samir*, Stedelijk Museum Het Domein Sittard, Sittard, Ολλανδία (travelling exhibition), 1997· *Pipilotti Rist*, Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης του Σικάγο, 1996. Επίσης, έχει λάβει μέρος σε πάνω από 600 ομαδικές εκθέσεις, μερικές από τις οποίες είναι οι εξής: *LUX: Poetic Resolution*, DDP Dongdaemun Design Plaza, Σεούλ, Νότια Κορέα, 2023· *reality check κεφάλαιο II: inner sanctum*, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Δαφνί, Αθήνα, 2022· *Lenin Was a Mushroom - Moving Images in the 1990s*, Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Αμβέρσας, Βέλγιο, 2022· *Women*, Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης ARKEN, Skovvej, Δανία, 2022· *Writing the History of the Future. Signature Works of the Singular ZKM Media Art Collection*, Μουσείο Τέχνης Gwangju, Νότια Κορέα, 2021· *Rétrospective des stands Écart à la Foire de Bâle* (1980-2019), Μουσείο Μοντέρνας και Σύγχρονης Τέχνης MAMCO, Γενεύη, Ελβετία, 2019· *Salm Modern #1: Dimensions of Dialogue*, Εθνική Πινακοθήκη Πράγας, Τσεχία, 2019· *ISelf Collection: Bumped Bodies*, Whitechapel Gallery, Λονδίνο, Αγγλία, 2018· *Eine Geschichte: Zeitgenössische Kunst aus dem Centre Pompidou*, Haus der Kunst, Μόναχο, Γερμανία, 2016· *ALL ABOUT THESE... LADIES AND GENTLEMEN*,

Soma Mexico DF, Πόλη του Μεξικού, Μεξικό, 2014· *Damage Control: Art and Destruction Since 1950*, Μουσείο Hirshhorn και Sculpture Garden, Ουάσιγκτον, 2013· *Contemporary Galleries: 1980-Now*, MoMA, Νέα Υόρκη, 2012· *Pandora's Box: Joseph Cornell Unlocks the MCA Collection*, Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης του Σικάγο, 2011· *Modern Women: Single Channel*, P.S.1 MoMA, Long Island City Νέα Υόρκη, 2011· *Collection: The First 30 Years*, Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης MOCA, Λος Άντζελες, 2009· *Time present Time past - 20 years of the Istanbul Biennale*, Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης στην Κωνσταντινούπολη, Τουρκία, 2007· *The Shapes of Space*, Μουσείο Guggenheim, Νέα Υόρκη, 2007; *State of Play*, Serpentine Gallery, Λονδίνο, Αγγλία, 2004; *Open Ends*, Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης MoMA, Νέα Υόρκη, 2000· *dAPERtutto*, Μπιενάλε της Βενετίας, Ιταλία, 1999· *Klaus Biesenbach*, Μπιενάλε του Βερολίνου, Hans-Ulrich Obrist, Γερμανία, 1998; *Aperto*, Μπιενάλε της Βενετίας, Ιταλία, 1993. Ζει και εργάζεται στην Ελβετία.

Η **Εύη Σαββαΐδη** (γεν.1970, Ρόδος) σπούδασε γλυπτική στην Αθήνα στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών (2004-12) με δασκάλους τον Θ. Παπαγιάννη και τον Ν. Τρανού. Σπούδασε την τέχνη του μωσαϊκού με τη Δ. Αγγελίδου και την τέχνη του γυαλιού στο Pilchuck, Σιάτλ Ουάσιγκτον, ΗΠΑ (2010). Έχει επίσης συμμετάσχει σε εργαστήρια στο Σιάτλ, τη Βοστώνη και την Πράγα. Έχει παρουσιάσει το έργο της σε 10 ατομικές εκθέσεις και έχει συμμετάσχει σε πολλές ομαδικές εκθέσεις, όπως: *reality check κεφάλαιο II: inner sanctum*, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Δαφνί, Αθήνα, 2022· *+9*, Ιερά Οδός, Αθήνα, 2019· *Sky is the Limit*, Sculpture by the Sea, Cottesloe Beach, Περθ, Αυστραλία, 2019· *Home Sweet Home*, Διεθνής Έκθεση Τέχνης *Water for Life*, Μουσείο Ιστορίας, Niagara Falls, Οντάριο, Καναδάς, 2018· *The Big Fish Eats the Little One*, Sculpture by the Sea, Bondi, Σύνδευ, Αυστραλία, 2017· *Diamonds Are Forever*, Armani Hotel, Burj Khalifa, Ντουμπάι, ΗΑΕ, 2017· *Home Sweet Home*, The Other Art Fair, Saatchi Art, Λονδίνο, Αγγλία, 2017· *From Caravaggio to modern days*, Piazza Del Popolo, Ρόμη, Ιταλία, 2015· Διεθνής Έκθεση Τέχνης, Μουσείο Τέχνης Hangaram του Κέντρου Τεχνών της Σεούλ, Νότια Κορέα, 2014· Salon Art, Κέντρο Louvre Carrousel, Παρίσι, Γαλλία, 2014· *La Mostra Dentro la Torre Eiffel*, Salon Gustave Eiffel, Πύργος του Άιφελ, Παρίσι, 2014· Art Monaco, Grimaldi Forum, Μονακό, 2014· Μπιενάλε της Φλωρεντίας: *Ethics DNA of Art*, Fortezza da Basso, Φλωρεντία, Ιταλία, 2013. Έχει λάβει πολλά βραβεία, όπως: Μπιενάλε της Φλωρεντίας, 2013, βραβείο εγκατάστασης *Ethics DNA of Art* και το βραβείο *Botticelli* του Palazzo Guicciardini Bongianini της Φλωρεντίας. Τα έργα της Σαββαΐδη βρίσκονται σε ιδιωτικές συλλογές στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα και τη Ρόδο.

Η **Ισμήνη Σαμανίδη** (γεν.1977, Αθήνα) σπούδασε στο Λονδίνο στο Central Saint Martins (1997-2000) και στο Royal College of Art (2001-3). Το έργο της επικεντρώνεται στην ύφανση, το σχέδιο, τη φωτογραφία και την εγκατάσταση και χαρακτηρίζεται από μια πειραματική προσέγγιση των υλικών και της εκτέλεσης. Η δουλειά της περιλαμβάνει έργα που αναπτύσσονται για εκθέσεις και συνεργασίες με τη βιομηχανία, από έργα μικρής κλίμακας μέχρι εκτεταμένες εγκαταστάσεις. Έχει παρουσιάσει έργα της διεθνώς σε ατομικές εκθέσεις στο Ηνωμένο Βασίλειο και τις ΗΠΑ (2013-4) και η δουλειά της παρουσιάστηκε στην έκθεση *Undiscovered* στο Hstry του Norwich Cathedral (2022), Αγγλία-Collect, Saatchi Gallery, Λονδίνο, Αγγλία, 2019-*Most Real Thing*, New Art Center, Αγγλία, 2018-*Hangzhou Triennial of Fiber Art*, Κίνα, 6-*Le Fil des possibles*, L'Espace De L'Art Concret, Γαλλία, 2015. Έργα της βρίσκονται στη μόνιμη συλλογή του Μουσείου Victoria and Albert και του Crafts Council στο Λονδίνο, καθώς και σε ιδιωτικές και δημόσιες συλλογές. Έχει προσκληθεί σε σεμινάρια και residencies σε διεθνές επίπεδο, όπως στο Μπαγκλαντές από το British Council (2009) και στο Josef and Anni Albers Foundation στις ΗΠΑ (2014), όπου εργάστηκε προσωπικά για την επισκευή του αργαλειού της Anni Albers. Το βίντεο που δείχνει την Σαμανίδη να υφαίνει είναι μέρος της μεγάλης αναδρομικής έκθεσης της Anni Albers στην Tate Modern, Λονδίνο, 2018-9, στην K20, Γερμανία, 2018, και στο MOMA, Νέα Υόρκη, 2019 μέχρι σήμερα. Διδάσκει στο Central Saint Martins. Ζει και εργάζεται στην νοτιοανατολική Αγγλία και στην Αθήνα.

Η **Maria Jole Serrelli** (γεν.1975, Ρώμη, Ιταλία) είναι εικαστικός πολυμεσικών και διεπιστημονικών πρακτικών. Εκφράζει το καλλιτεχνικό της όραμα τόσο μέσω της ποίησης όσο και μέσω της επιτελεστικής δράσης (performance). Η πρακτική της χαρακτηρίζεται από μια ισχυρή σχέση με τα υλικά που χρησιμοποιεί στα έργα της, τα οποία έχουν ως κύριο πρωταγωνιστή το νήμα. Εμπνέεται συχνά από την αρχαϊκή και παραδοσιακή φύση του περιβάλλοντός της, μεταφράζοντάς το σε μια τέχνη που υιοθετεί την έννοια της οικιακής ζωής, και δίνει αξία σε απλά καθημερινά αντικείμενα τα οποία ξυπνούν ξανά τις αναμνήσεις που μας ενώνουν με τις πιο προσωπικές και αγαπημένες αισθηματικές απορρώσεις. Φιλοδοξεί να τιμήσει το γυναικείο αρχέτυπο μέσα από την ποίηση της: κτίζει περίτεχνες «φωλιές» από κλωστές, δημιουργώντας έτσι ασφαλείς χώρους στους οποίους μπορούμε να χαλαρώσουμε, προστατευμένοι σε να βρισκόμαστε μέσα σε ένα μεταξωτό κουκούλι. Τα έργα της περιλαμβάνουν παλιά κεντημένα οικιακά υφάσματα, πίνακες ζωγραφικής, κομμάτια ξύλου, ακόμη και αληθινά πινέλα, όλα συναρμολογημένα σε μια λεπτή και ποιητική σύνθεση που αναπλάθει την αίσθηση της ζωτικής ενέργειας που μεταφέρει η κινεζική τέχνη Gongshi, χρησιμοποιώντας μαύρο μελάνι,

ξεθωριασμένα λευκά χαλιά και την ακατέργαστη, οργανική υφή του ξύλου. Οι συνθέσεις αυτές αποτελούν πρόσκληση για διαλογισμό και για έναν αιθέριο, αρμονικό και ισορροπημένο κόσμο. Έργα της έχουν παρουσιαστεί σε ατομικές και ομαδικές εκθέσεις στην Ιταλία, την Αγγλία, τη Γαλλία, την Ελλάδα και την Κίνα. Ατομική της έκθεση φιλοξενήθηκε στο Μουσείο Chongqing Rongchang Wanling, Κίνα, το 2021, ενώ έχει παρουσιάσει τη δουλειά της σε ατομικές εκθέσεις σε πολλά πολιτιστικά ιδρύματα, όπως το EXMA στο Κάλιαρι, Ιταλία, και το Espace Le Marais, Ikgai στο Παρίσι, Γαλλία, το 2019-20. Η τέχνη της έχει αναγνωριστεί και βραβευτεί από διάφορους διεθνείς οργανισμούς, όπως το Διεθνές Βραβείο Limen Arte το 2015, το Premio Adrenalina το 2014, ενώ συμμετείχε στο «Σχέδιο πολιτιστικής ανάπτυξης και συνεργασίας στην περιοχή» στο πλαίσιο υλοποίησης ακαδημαϊκών ανταλλαγών τέχνης για την περιοχή Rongchang στο Chongqing. Ζει και εργάζεται στη Σαρδηνία. Η **Δήμητρα Σκανδάλη** (γεν.1969, Αθήνα) μεγάλωσε στην Πάρο. Σπούδασε στην Αθήνα (ΑΣΚΤ, 2006-10) και στην Ολλανδία (HKU, με το πρόγραμμα ανταλλαγής Erasmus-Socrates 2008-9) πριν φτάσει στην Καλιφόρνια όπου ολοκλήρωσε το μεταπτυχιακό της στα Νέα Μέσα στο San Francisco Art Institute (2011-3). Έχει κερδίσει πολυάριθμα βραβεία και έχει συμμετάσχει σε 12 προγράμματα φιλοξενίας καλλιτεχνών (residency programmes) στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Έχει πραγματοποιήσει 18 ατομικές εκθέσεις και τέσσερις διατομικές στις Ηνωμένες Πολιτείες και στην Ελλάδα. Η δουλειά της έχει παρουσιαστεί σε 68 ομαδικές εκθέσεις παγκοσμίως ενώ έχει επιμεληθεί και συν-επιμεληθεί τέσσερις ομαδικές εκθέσεις σε Ελλάδα και Αμερική. Επιλεγμένες ατομικές και διατομικές εκθέσεις περιλαμβάνουν: *Ψίθυροι στα Χέρια Μου*, Αίθουσα Τέχνης Αθηνών, 2023- *Floating Land*, 2021, *Αλμυρά Λιβάδια*, (διατομική), 2019-20- *Sea beds and Signals*, 2019- *In my end is my beginning*, 2018- *Meltemia and other stories*, 2016- *Δεσμάτα*, 2016- *now the weakening shadow remains, and its cracked confidence...*, 2016. Επιλεγμένες ομαδικές εκθέσεις περιλαμβάνουν: *Far Away From Home*, Μπιενάλε της Λάρνακας, Κύπρος, 2023- *reality check κεφάλαιο II: inner sanctum*, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Δαφνί, Αθήνα, 2022- *Weaving Worlds*, Κολλέγιο Deree, Αθήνα, 2022- *reality check*, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Δαφνί, Αθήνα, 2021- *Tunnels of the Mind/ Artistic Messages to Inspire*, στην Times Square, Νέα Υόρκη και στον πύργο του San Francisco Art Institute, Σαν Φρανσίσκο, ΗΠΑ, 2020- *Here is the Sea*, Richmond Art Center, Ρίτσομοντ, Καλιφόρνια, ΗΠΑ, 2019- *Μια στοιβη σπασμένα κομμάτια εκεί όπου κτυπάει ο ήλιος*, Σχολή Τεχνών Αιγαίου, Πάρος, 2018- *In the Stillness Between Two Waves of the Sea*, Durden and Ray, Λος Άντζελες, ΗΠΑ, 2018- *Fata Morgana*, Aggregate Space, Οουκλαντ, ΗΠΑ, 2017- *The Ocean After Nature*, Yerba Buena Center for the Arts, Σαν

Φρανσίσκο, ΗΠΑ, 2016- *Demarcate, Territorial shift in personal and societal mapping*, San Jose Institute of Contemporary Art, Σαν Χοσέ, ΗΠΑ, 2016- *Emergent Atlas*, Yerba Buena Center for the Arts, Σαν Φρανσίσκο, 2014-5- *Make Space*, Berkeley Art Center, Μπέρκλεϋ, Καλιφόρνια, 2014- *Reconnaissance*, Headlands Center for the Arts, Σοσαλίτο, ΗΠΑ, 2014- *NextNewCA*, San Jose Institute of Contemporary Art, Σαν Χοσέ, Καλιφόρνια, 2013. Οι εγκαταστάσεις της έχουν αναφορά στους αυξανόμενους περιβαλλοντικούς κινδύνους καθώς και στην ασαμάντη διακίνηση του ανθρώπινου παράγοντα και την αγωνία για την εύρεση της προσωπικής ταυτότητας. Η Σκανδάλη ζει και εργάζεται στην Πάρο.

Ο **Δημήτρης Σκουρογιάννης** (γεν.1973, Αθήνα) σπούδασε ζωγραφική και γλυπτική στην ΑΣΚΤ καθώς και σκηνογραφία και ψηφιδωτό. Πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές στη Σχολή Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ (Διατμηματικό πρόγραμμα: Σχεδιασμός - Χώρος - Πολιτισμός). Με τη δουλειά του προσπαθεί να επαναθέσει το οντολογικό ερώτημα τί είναι τέχνη σήμερα, εμμένοντας συγχρόνως τόσο στην αποδόμηση όσο και στην αναπαράσταση. Έχει εκθέσει το έργο του σε πέντε ατομικές εκθέσεις στην Αθήνα (γκαλερί 7, 2003, 2006, 2010- Μέδουσα, 2016) και στην Πάρο (Two's, 2017) καθώς και σε περισσότερες από 60 ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό μεταξύ των οποίων: *reality check κεφάλαιο II: inner sanctum*, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Δαφνί, Αθήνα, 2022- *Θεωρήματα, Περί Ιστορίας*, ΕΜΣΤ, Αθήνα, 2020- *Back to Athens, Ο Άνθρωπος μεταξύ δύναμης και ευθραυστότητας*, Οδός Αιόλου 48-50 2020, Αθήνα- *Κάπου αλλού*, Πύργος Τοικαλιώτη, Λεωνίδιο, 2019- *Μεθερμηνείες*, Μουσείο της Πόλης, Βόλος, 2019- *Διδόραμα*, Σπίτι της Κύπρου, Αθήνα, 2018- *[α]γνωστοί προορισμοί κεφάλαιο II: κέλυφος // η πολιτική της ύπαρξης*, 15^ο Λύκειο, Κυψέλη, Αθήνα, 2018- *[α]γνωστοί προορισμοί, οικία Ζαρίφη, Κυψέλη, Αθήνα, 2017- Tomorrow is an other day. Tomorrow is not an other today*, TAF, Αθήνα, 2016- *ΦΕΚ + Τέχνη*, Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα, 2015- *Refuge II- Μαρτυρίες*, Πολεμικό Καταφύγιο Αδάμαντα, Μήλος, 2014- *AAO (Against all odds) project, Slow down rooms*, Μουσείο Μπενάκη οδού Πειραιώς, Αθήνα, 2011- *Ιχνηλατώντας την Κωνσταντινούπολη*, Σισμανόγλειο Μέγαρο και Θεολογική Σχολή της Χάλκης, Κωνσταντινούπολη, Τουρκία, 2010- *Ο Ιωάννης Γεννάδιος και ο κόσμος του*, Γεννάδιος Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2010- *13^ο Τριενάλε Υφαντικής Τέχνης και της Υφάσματος*, Lodz, Πολωνία, 2010- *Εν-Γραφή*, Ελληνοαμερικανική Ένωση, Αθήνα, 2010- *Σκιαγραφώντας τον Διονύσιο Σολωμό*, πρώην Μονή Κοσμά και Διαμαντού, Βενετία, Ιταλία, 2008- *Δεσμοί Ύλης*, MoCA, Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης της Σαγκάης, Κίνα, 2008- *Realia Mundi-Εγκόσμια*, Ίδρυμα Πέτρου και Μαρίκας Κυδωνιέως, Χώρα Άνδρου, 2007- *Birth place*, Μουσείο Μπενάκη οδού Πειραιώς, Αθήνα,

2007- *Ήταν κάποτε η Πηνελόπη Δέλτα*, Κολλέγιο Αθηνών, 2006- *Ομαδική έκθεση γλυπτικής*, Κέντρο Τεχνών Γ. Καρύδης, Αθήνα, 2005- *Επίσκεψη στον Χαλεπά*, Το σπίτι των εκθέσεων, Τήνος, 2005- *Καμβάς από Πασπάρα*, Ιστορικό και Λαογραφικό μουσείο Αίγινας, 2004- *11^η Μπιενάλε Νέων Δημιουργών της Ευρώπης και της Μεσογείου*, Αθήνα, 2003. Από το 2015, διδάσκει ζωγραφική στη Σχολή Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Η **Franca Sonnino** γεννήθηκε το 1932 σε εβραϊκή οικογένεια και είναι απόφοιτος φιλολογίας. Η αρχή της καλλιτεχνικής της καριέρας οφείλεται στη συνάντησή της με τη Μαρία Lai, η οποία την παρότρυνε με μια από τις πιο εμβληματικές φράσεις της: «χρησιμοποίησε τα χέρια σου για να δημιουργήσεις άχρηστα πράγματα, μην φτιάχνεις πια χρήσιμα αντικείμενα». Μέσω των πειρατισμών της στη δημιουργία «άχρηστων πραγμάτων», η Sonnino βρίσκει την κλωστή ως το βασικό εργαλείο της - ένα αρχαίο σύμβολο του γυναικείου κόσμου, του οικιακού περιβάλλοντος και της «χιλιόχρονης απουσίας των γυναικών». Αρχικά ασχολήθηκε με τις δίχρωμες πλέξεις, τις οποίες συνέθετε με βελόνες πλεξιματος, και αργότερα ξεκίνησε τη χρήση του περιφημου σιδερένιου σύρματος το οποίο περιέβαλε μαλλί ή βαμβάκι. Μετά την πρώτη της έκθεση στη Ρώμη το 1972, πραγματοποίησε τον επόμενο χρόνο μια ατομική έκθεση στην γκαλερί La Triade στο Τορίνο. Το 1974, πραγματοποιήθηκε ατομική έκθεση στη γκαλερί Porta Romana στο Μιλάνο, ενώ την επόμενη χρονιά παρουσιάζει δουλειά της στη γκαλερί Schneider στη Ρώμη. Το 1977, συμμετέχει στην ομαδική έκθεση μόνο με γυναίκες, *Sign and identity: hypothesis-itinerary within female creativity*, γκαλερί Ravenna Art. Το 1980, αφού είχε παρουσιάσει αρκετές ατομικές εκθέσεις σε διάφορες ιταλικές πόλεις (Μιλάνο, Νάπολη, Ίμολα, Σαβόνα, Μπάρι και πάλι Ρώμη), συμμετείχε στην ομαδική έκθεση *Filo, Genesi e Filogenesi*, γκαλερί Arte Duchamp, Κάλιαρι, Ιταλία, όπου, πέντε χρόνια αργότερα, πραγματοποιήθηκε ατομική της έκθεση. Το 1982, συμμετείχε στην ομαδική έκθεση *Fil 'Sofia. El concepte del fil en la dona-artist*, Metronom, Βαρκελώνη, Ισπανία. Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, συμμετείχε σε πολυάριθμες ομαδικές εκθέσεις, μεταξύ των οποίων: *Le Muse Disquietanti* και *Photoidea*, Jonkers Education Art Center, Νέα Υόρκη, ΗΠΑ. Άλλες εκθέσεις περιλαμβάνουν: *Maria Lai* και *Franca Sonnino: Αριστουργήματα της ιταλικής fiber art*, Μουσείο Κλωστοϋφαντουργίας, Busto Arsizio, Ιταλία, 2019- *Threading Spaces - Nedda Guidi, Elisabetta Gut, Maria Lai, Franca Sonnino*, γκαλερί Repetto, Λονδίνο, Αγγλία, 2019- *Histoire d'E part 2 Between language and object*, γκαλερί Gramma_Epsilon, Αθήνα, 2021- *Thread, Sign, Space*, μουσείο MUAC, Κάλιαρι και γκαλερί Gramma_Epsilon, Αθήνα 2022. Ζει και εργάζεται στη Ρώμη.

Η **Μαριάννα Στραπατσάκη** (γεν.1947, Αθήνα) ξεκίνησε τις σπουδές της από το Αθηναικό Τεχνολογικό Ινστιτούτο (Α.Τ.Ι.) στην Αθήνα, τομέας Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής. Με πενταετή υποτροφία της Ακαδημίας Αθηνών συνέχισε τις σπουδές της στο Παρίσι, στην École Nationale Supérieure des Beaux-Arts, δίπλωμα στην ζωγραφική, και certificate σχεδίου. Πραγματοποίησε παράλληλα σπουδές στην Ecole du Louvre, certificate Ιστορίας της Τέχνης, και στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης, Paris I, licence Πλαστικών Τεχνών. Από το 1980, υπήρξε πρωτοπόρος στη βίντεο τέχνη στην Ελλάδα, με έμφαση στις βίντεο-εγκαταστάσεις στις οποίες ενσωματώνει τη ζωγραφική, τη γλυπτική και το βίντεο. Από το 2004 έως το 2014, υπήρξε Ιδρυτικό στέλεχος, καθηγήτρια και πρόεδρος του Τμήματος Τεχνών Ήχου και Εικόνας του Ιονίου Πανεπιστημίου. Το 2005, υπήρξε προσκεκλημένη καθηγήτρια στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών Αθηνών. Συνεχίζει τη δραστηριότητά της δίνοντας βήματα στις δυνατότητες συνύπαρξης της κινούμενης εικόνας, του ήχου και της ψηφιακής τεχνολογίας στο χώρο της τέχνης, στην συνδιαλλαγή της σύγχρονης ψηφιακής τέχνης με πολιτισμούς του παρελθόντος και στην παρουσίαση ψηφιακών έργων μεγάλων διαστάσεων σε δημόσιους χώρους (projection mapping). Έχει πραγματοποιήσει 43 ατομικές εκθέσεις στην Ελλάδα, Γαλλία, Αγγλία, Γερμανία, Ιταλία, Χιλή, Τουρκία, Αίγυπτο, και έχει λάβει μέρος σε 80 ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα, Γαλλία, Αγγλία, Γερμανία, Ισπανία, Ολλανδία, Κίνα, Ρωσία, ΗΠΑ, μεταξύ των οποίων: *Animating the New Hero*, Anya and Andrew Shiva Gallery, Νέα Υόρκη, ΗΠΑ, 2023· *reality check*, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Δαφνί, Αθήνα, 2021· *The Tides of the Century* στο Ocean Flower Island Museum, Κίνα, με τιμημένη χώρα την Ελλάδα, 2021· *[α]γνωστοί προορισμοί κεφάλαιο II: κέλυφος // η πολιτική της ύπαρξης*, 15^ο Λύκειο Αθηνών, Κυψέλη, Αθήνα, 2018· *Window to the Universe*, είσοδος νέου κτιρίου Μεγάρου Μουσικής Αθηνών, Αθήνα, 2017· *Genii Locii, Η Ελληνική τέχνη από το 1930 έως σήμερα*, τρικάναλη βίντεο εγκατάσταση *Αθλητοί Τόποι-Απέραντο Λευκό*, Μουσείο Manege, Αγία Πετρούπολη, Ρωσία, 2016· 26^ο Festival instants vidéo, αφιέρωμα 50 χρόνια Βίντεο Τέχνη, Πολιτιστική πρωτεύουσα 2013, Μασσαλία, Γαλλία, 2013· *Τα Φαντάσματα της Μεσογείου ή Οι Αντικατοπτρισμοί του Παρελθόντος*, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Αθήνα, 2012. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Ο **Νίκος Τρανός** (γεν.1957, Εύβοια) σπούδασε γλυπτική στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας (1983-8) και στην École des Beaux-Arts στο Παρίσι (1990-1). Διδάσκει γλυπτική στην ΑΣΚΤ Αθήνας από το 1995. Από το 2019 έως το 2023, διατέλεσε Πρύτανης της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών της Αθήνας. Έχει πραγματοποιήσει αρκετές ατομικές εκθέσεις και έχει συμμετάσχει σε πολλές ομαδικές. Ενδεικτικά:

reality check κεφάλαιο II: inner sanctum, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Δαφνί, Αθήνα, 2022· *reality check*, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Δαφνί, Αθήνα, 2021· +9, Ιερά Οδός, Αθήνα· 2019, *[α]γνωστοί προορισμοί κεφάλαιο II: κέλυφος // η πολιτική της ύπαρξης*, 15^ο Λύκειο Αθηνών, Κυψέλη, 2018· *White Power*, γκαλερί Ζουμπουλάκη, Αθήνα, 2017· *Ένας παγετώνας στο τραπέζι μας*, Αντίδωρον, Fridericianum, Documenta14, Κάσελ, Γερμανία, 2017· *Between the Pessimism of the Intellect and the Optimism of the Will*, Θεσσαλονίκη, 2015· *Agora*, 4^ο Μπιενάλε Αθηνών, 2013· *The Magic Circle*, Gazon Rouge, Αθήνα, 2012· *Public Domain*, Supermarket Art fair with Lo and Behold, Στοκχόλμη, Σουηδία, 2012· *Greek Art*, Sem-Art Gallery, Μονακό, 2011· *Microgeographies*, Art Athina, 2011· *Hommage a Galerie Artion*, Karpatis Galleries, Αθήνα, 2011· *Battlefield*, TAF, Αθήνα, 2010· *Paganism*, OPA2 performances, Art Athina, 2009· *Open Plan*, Art Athina, 2008· *Places*, ΜΜΣΤ, Θεσσαλονίκη, 2007· *Crimen Majestatis*, γκαλερί Α-Δ, Αθήνα, 2007· *Egnatia*, Saledo, Ιταλία, 2005· *Makronissos project*, Μακρόνησος, 2005· *Marubi 2004*, Εθνική Πινακοθήκη Τιράνων, Αλβανία, 2004· Βραβείο ΔΕΣΤΕ, Ίδρυμα ΔΕΣΤΕ, Αθήνα, 2002· *Spell your name*, γκαλερί Άρτιο, Αθήνα, 2002· *Travel Warnings*, γκαλερί Άρτιο, Αθήνα, 2000. Οι εγκαταστάσεις του Νίκου Τρανού αναδιαμορφώνουν το χώρο και λειτουργούν διαδραστικά ενεργοποιώντας τις αισθήσεις και τις αντιδράσεις του θεατή. Η αναζήτηση νέων ισορροπιών μεταξύ του οικείου και του απροσδόκπτου, ο σχολιασμός κοινωνικών καταστάσεων, η επιδίωξη της επικοινωνίας μέσω του έργου τέχνης και η πολυδιάστατη ερμηνεία επαναλαμβανόμενων μοτίβων (σπίτι, εικόνες της πόλης, βία) είναι μερικά από τα στοιχεία που καθορίζουν το εννοιολογικό περιεχόμενο των έργων του. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Η **Κλαίρη Τσαλουχίδη - Χατζημηνά** (γ.1961, Αθήνα) είναι αυτοδίδακτη καλλιτέχνη. Είναι απόφοιτος του Pierce College και κάτοχος πτυχίου Πολιτικών Επιστημών από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (1979-82). Από το 1983, εργάστηκε στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα στις Βρυξέλλες και για μερικά χρόνια έζησε και εργάστηκε στο Λονδίνο. Παρακολούθησε μαθήματα Ιστορίας της Τέχνης στον οίκο Sotheby's του Λονδίνου (1986-7). Σπούδασε σχέδιο και ζωγραφική για πολλά χρόνια. Έργα της παρουσιάστηκαν σε δύο ατομικές εκθέσεις: *Facing the Acropolis*, 2009, και *The Garden*, 2013, στην γκαλερί Αργώ στην Αθήνα, ενώ συμμετείχε σε πολλές ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Με αγάπη για την παραστατική ζωγραφική, συνδέοντας το σχέδιο και τη χρωματική απόδοση, εξερευνά τον κόσμο γύρω της δημιουργώντας μια συνομιλία μεταξύ του χθες και του σήμερα, συλλέγοντας εικόνες που αξίζει να αποτυπωθούν στο χαρτί. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Οι εικόνες της **Alison Woods** συζητούν τη σχέση μεταξύ του ανθρώπινου νου σε όλες τις πολυπλοκότητες και την τεχνολογία του και τις επιπτώσεις του στον πολιτισμό. Η πρακτική της διαπνέεται από τη διασταύρωση μεταξύ του έργου του Wassily Kandinsky και του κρυμμένου κόσμου των αισθητικών μας αισθήσεων, του C.G. Jung και της έρευνάς του σχετικά με το συλλογικό ασυνείδητο και τη χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας. Έχει εκθέσει διεθνώς - στη Ρώμη, την Ελλάδα, το Βερολίνο, τη Στοκχόλμη, το Λουξεμβούργο, την Αυστραλία, τη Βουδαπέστη, το Γιοχάνεσμπουργκ, την Πόλη της Συμβουλευτικής επιτροπής του Cycladic Arts Residency στην Πάρο (2023). Το 2020, η Woods συν-επιμελήθηκε την έκθεση *Happy House* ως μέρος του Spring Break Art Show στο Row του Λος Άντζελες. Συν-επιμελήθηκε επίσης την έκθεση *We are here, here we are*, με εκατό καλλιτέχνες σε υπαίθριους χώρους σε όλο το Λος Άντζελες που παρουσιάστηκε στους LA Times από τον Christopher Knight. Από το 2017 έως το 2020, επιμελήθηκε διεθνείς καλλιτεχνικές εκθέσεις στο Βερολίνο, το Λουξεμβούργο και την Ελλάδα, καθώς και στο Durden and Ray Project Space του Λος Άντζελες. Εκπροσώπησε τους Durden και Ray στο Supermarket Art Fair στη Στοκχόλμη της Σουηδίας. Το 2014, ίδρυσε το Bridge Residency, δίνοντας ευκαιρία σε καλλιτέχνες να εξερευνήσουν την καλλιτεχνική σκηνή του Λος Άντζελες. Το 2013, η Woods αναδείχθηκε νικήτρια της έκθεσης Artslant και η καλλιτέχνη της χρονιάς για τις νέες τάσεις στην τέχνη, που δημοσιεύθηκε από το Pardee του Καναδά. Ζει και εργάζεται στο Σαν Φρανσίσκο.

Η **Μαρία Ανδρομάχη Χατζηνικολάου** (γεν.1973, Βόλος) είναι εικαστικός και ερευνήτρια, κατέχει μεταπτυχιακό τίτλο στη Δημόσια Ιστορία ΕΑΠ (2020), είναι απόφοιτος της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών της Αθήνας (1999-2004), του Τμήματος Γραφικών Τεχνών του Τ.Ε.Ι. Αθήνας (1992-97) και έχει σπουδάξει επίσης στο London School of Printing Technology (1997-8). Από το 2019 είναι δίδακτρα (Π.Δ. 407) στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Παν. Θεσσαλίας. Είναι ιδρυτικό μέλος της ομάδας Φιλοπάπου, ιδρύτρια και εμπνεύστρια της ερευνητικής-καλλιτεχνικής ομάδας Artspirators, καθώς και μέλος της Ένωσης Προφορικής Ιστορίας. Τα έργα της πραγματώνονται μέσα από δράσεις και εικαστικά σχέδια που ως κεντρικό τους πυρήνα έχουν τον επιτόπιο (in situ), τοποκεντρικό (site-specific), επιτελεστικό (performative) και συλλογικό χαρακτήρα. Με την πολυφωνικότητα των αφηγήσεών της επιδιώκει την ανάκληση της συλλογικής μνήμης, αλλά και την ενεργοποίηση των τοπικών κοινοτήτων, ή και άλλων κοινωνικών ομάδων, που δρουν και

εκφράζονται στους τόπους όπου υλοποιούνται τα έργα της. Χρησιμοποιεί μεθόδους που άπτονται της δημόσιας ιστορίας και δημιουργεί πρωτότυπα αρχεία με το υλικό που προκύπτει από έρευνα και συνεντεύξεις. Έχει συμμετοχές σε πολλές εκθέσεις και projects στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Ενδεικτικές ομαδικές εκθέσεις: *Θεωρήματα 2: Περί Ιστορίας*, Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Αθήνα, 2020· *[α]γνωστοί προορισμοί κεφάλαιο II, κέλυφος // η πολιτική της ύπαρξης*, Αθήνα, 2018· *[α]γνωστοί προορισμοί κεφάλαιο I*, Αθήνα, 2017· *Pigs, Ισπανία-Πορτογαλία-Ιταλία*, 2016· *The Bankorgs, Performance Dinners No 8*, Αθήνα, 2015· *Nomadics Vol 3 / Das andere Wo / The other Where*, Βιέννη, Αυστρία, 2014· *ROOMS 2010*, Αθήνα· *Απόρρητα*, Πεδίο δράσης ΚΟΔΡΑ, Θεσσαλονίκη, 2007· *Παράλληλοι Βίοι*, Λισαβόνα, Πορτογαλία, 2006· *Egnatia Road: a path of Displaced Memories*, Γενί Τζαμί, Θεσσαλονίκη, 2005. Ενδεικτικές συμμετοχές και επιμέλειες projects: *Με ένα καράβι μνήμες και όνειρα*, ένας διαφορετικός περπάτος μνήμης, Νέα Ιωνία Βόλου, *Astrspirators*, 2022· *Κρυμμένο σε κοινή θέα*, ένα διαδραστικό/συμμετοχικό project, *Artspirators*, Τήνος, 2022· *Ιστορίες και η θέαση του «άλλου»*, ένα βιωματικό ταξίδι μνήμης στον Παγασπικό κόλπο με ιστοιολογικά σκάφη, *Artspirators*, 2019· *Κίτρινη Αποθήκη*, ελευθερώνοντας τη μνήμη, *Artspirators*, Βόλος, 2018· *Refuge project I, II*, *Artspirators*, Μήλος, 2013-4· *Sanatorioproject*, *Artspirators*, Πήλιο, 2011-2· *Αδελφία/Fratelli* τα παιδιά του Εβαρίστο ντε Κίρικο, 2009-10 Πήλιο-Ρώμη· *Egnatia Project*, Αθήνα-Θεσσαλονίκη-Ιταλία 2004-5. Ζει και εργάζεται στο Βόλο.

The exhibition **The Butterfly Effect** was held at the Mouzakis - Butterfly factory, 41 Kifissos Avenue, 122 42, Athens, Greece, between September 21 and October 22, 2023

Exhibition organiser
artefact athens non-profit organisation

Exhibition & catalogue curator / concept design
Dr Kostas Prapoglou

Photography
Kostas Prapoglou
Manolis Baboussis
(work of Manolis Baboussis)

Layout, image processing
Andreas Georgiadis
Vagelis Gkravaritis

© 2023 artefact athens and Kostas Prapoglou
© texts: artefact athens
and Kostas Prapoglou
© photographs
the artists and Kostas Prapoglou

ISBN 978-618-5412-28-9

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or utilised in any form or by any means, electronic or mechanical including photocopying or any information storage or retrieval system, without the prior permission in writing from the curator and artefact athens.

With the financial support and under the auspices of the Hellenic Ministry of Culture
Με την οικονομική υποστήριξη και την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού

Η έκθεση **Το Φαινόμενο της Πεταλούδας** πραγματοποιήθηκε στο εργοστάσιο Μουζάκης - Πεταλούδα, Λεωφόρος Κηφισού 41, 122 42, Αθήνα, από 21 Σεπτεμβρίου έως 22 Οκτωβρίου, 2023.

Οργανωτής έκθεσης
artefact athens αστικός μη κερδοσκοπικός οργανισμός

Επιμέλεια έκθεσης / καταλόγου / concept design
δρ Κώστας Πράπογλου

Φωτογράφιση έργων
Κώστας Πράπογλου
Μανώλης Μπαμπούσης
(έργο Μανώλη Μπαμπούση)

Σελιδοποίηση, επεξεργασία εικόνων
Ανδρέας Γεωργιάδης
Βαγγέλης Γκραβαρίτης

© 2023 artefact athens και Κώστας Πράπογλου
© για τα κείμενα: artefact athens
και Κώστας Πράπογλου
© φωτογραφίες έργων
οι καλλιτέχνες και Κώστας Πράπογλου

ISBN 978-618-5412-28-9

Όλα τα δικαιώματα προστατεύονται. Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αποθήκευση ή αναπαραγωγή, ολική ή μερική του περιεχομένου αυτής της έκδοσης με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανισμό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του επιμελητή και της artefact athens.

HELLENIC REPUBLIC
Ministry of Culture

ath
artefact
ns

ISBN 978-618-5412-28-9